

SLOVÁCKÉ MUZEUM V ROCE 2014 VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ivo Frolec, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

1. ÚVOD

Rok 2014 byl pro Slovácké muzeum v Uherském Hradišti obdobím výjimečným. Organizace slavila 100. výročí svého založení. Tomu odpovídala i většina jeho aktivit a výstupů. Prioritou se stalo dokončení nové multimediální expozice Slovácko, která byla otevřena v rámci květnových Slavností muzea Slovácka.

1.1 Charakteristika organizace

Slovácké muzeum patří mezi nejvýraznější regionální muzea v České republice. Instituce byla založena v roce 1914. Jejím hlavním posláním je činnost sbírkotvorná a péče o sbírky, činnost vědecko-výzkumná a metodická a činnost kulturně výchovná. Působnost této organizace není omezena na Zlínský kraj, ale zasahuje celou národopisnou oblast Slovácko (tedy i část Jihomoravského kraje). Muzeum je zařazeno do řady národních a mezinárodních programů, v jejichž rámci plní např. funkci Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Základní údaje:

a) *právní forma: příspěvková organizace;*

b) *zřizovatel: Zlínský kraj;*

c) *objekty ve správě muzea:*

- Slovácké muzeum – hlavní budova, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Galerie Slováckého muzea, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Památník Velké Moravy, Staré Město (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 90 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);

- Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 93 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
 - Konzervační pracoviště, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje);
 - Národní kulturní památka Uherské Hradiště-Sady (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
 - Národní kulturní památka Staré Město-Špitálky (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
 - Národní kulturní památka Modrá u Velehradu (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
 - Archeologické pracoviště s přednáškovým centrem, fotoateliérem, depozitáři, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje);
 - Letecké muzeum Kunovice (majetek města Kunovice a Aeroklubu Kunovice).
- d) *objekty ve správě jiných subjektů využívané Slováckým muzeem k expozičním účelům:*
- Archeoskanzen Modrá (majetek obce Modrá);
 - Muzeum lidových pálenic Vlčnov (majetek obce Vlčnov, expozice majetek Zlínského kraje);
 - Jezuitská kolej v Uherském Hradišti (majetek města Uherské Hradiště).

1.2. Základní poslání organizace

Kulturní bohatství Zlínského kraje spočívá v jedinečném historickém dědictví živé i hmotné kultury pocházejícím z několika výrazných etnografických základů souvisejících s rozmanitostí přírodního prostředí. V teritoriálním rozsahu své působnosti, tedy národopisné oblasti Slovácko, Slovácké muzeum toto specifické kulturní prostředí odborně uchovává, moderně zužitkovává, otevírá novým pozitivním vlivům a na vzájem-

ném průsečíku těchto snah vytváří nové kulturní hodnoty evropského formátu. K dosažení tohoto cíle používá instituce prostředky zejména ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, a s jejich podporou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává sbírky muzejní povahy, umožňuje jejich veřejné užívání, zkoumá prostředí, z něhož jsou předměty získávány a poskytuje služby výchovné a vzdělávací pro studijní i vědecké účely.

Základní cíle instituce

- a) Odborné uchovávání kulturního dědictví na území národopisné oblasti Slovácko (např. sbírkotvorná činnost a péče o sbírky, budování knihovny se specializovaným knihovním fondem, provádění vědeckého výzkumu v oborech své působnosti /etnografie, archeologie, historie, dějiny umění/, metodická činnost, správa vybraných památkově chráněných objektů apod.).
- b) Citlivé využívání kulturních statků a hodnot k plnohodnotnému životu občanů kraje a k rozvoji cestovního ruchu na území kraje (např. prezentace sbírkových předmětů prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační a přednášková činnost a další kulturně výchovné aktivity určené pro nejširší veřejnost se zvláštním zřetelem na děti, mládež, seniory a občany se zdravotním postižením, vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických publikací a propagačních materiálů, pořádání odborných konferencí, symposií a seminářů, kulturních a vzdělávacích programů pro odbornou i laickou veřejnost apod.).

Strategické směry instituce

- a) **Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy**
 - vybavení centrálního depozitáře muzea v bývalém kasárenském objektu moderní regálovou technikou a měřením klimatických podmínek – *splněno*;

- přístavba depozitáře v areálu památek lidového stavitelství Topolná pro rozměrné zemědělské nářadí;
- navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů;
- zrestaurování starých tisků a rukopisů – *v plnění*.

b) Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

- vybudování stálé expozice „Lidových pálenice na moravsko-slovenském pomezí“ v areálu památek lidového stavitelství Vlčnov – *splněno*;
- vybudování a zprovoznění pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby typu Krásná jizba v hlavní budově muzea (v návaznosti na vládní „Konceptci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu) – *splněno*;
- obnova stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea a její vybavení multimediální technikou – *splněno*;
- rekonstrukce stávajícího objektu Památníku Velké Moravy ve Starém Městě včetně nové stálé multimediální expozice a přístavba objektu „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ – *splněno*;
- vybudování stálé vstupní expozice v Leteckém muzeu Kunovice – *zhotovena studie*;
- úprava archeologických lokalit – národních kulturních památek ve správě instituce včetně přípravy výstavby – *v plnění*;
- intenzivní činnost a naplňování cílů „Dětského centra Slováckého muzea“.

c) Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

- aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu;
- aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jihovýchodní Moravy a Regionem Slovácko;
- spolupráce při vytvoření Mezinárodní kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje – *v plnění*;

- zvyšování kvality interní koncepce propagace instituce a její naplňování v praxi;
- d) Provázání činnosti instituce se školstvím**
- vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“;
 - úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru.
- e) Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce**
- intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně poskytování metodické podpory odborné i laické veřejnosti.
- f) Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů**
- aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce;
 - získání podpory zřizovatele (zejména metodické prostřednictvím příslušných odborů) při zajišťování vícezdrojového financování.
- g) Členství a zastoupení v profesních či zájmových sdruženích a orgánech (asociace, společnosti, státní správa apod.)**
- International Council of Museums;
 - Národní rada pro tradiční lidovou kulturu České republiky – poradní orgán ministra kultury;
 - Asociace muzeí a galerií České republiky;
 - Rada galerií České republiky;
 - Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán;
 - Vědecká rada Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm – poradní orgán;
 - Historická společnost Starý Velehrad;

- Muzejní spolek v Uherském Hradišti;
- Společnost přátel slivovice České republiky;
- Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici;
- Česká národopisná společnost;
- Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech;
- Jihomoravská regionální archeologická komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky.

2. ČINNOST SBÍRKOTVORNÁ A PÉČE O SBÍRKOVÉ FONDY

2.1. Akvizice

- **Evidence I. stupně předmětů získaných koupí a darem – celkem 552 ks pod 462 ks přír. čísl**, z toho etnografie 316 ks, archeologie 11 ks, historie 186 ks a umění 39 ks. Odborná knihovna zapsala celkem 498 nových přírůstků.
- **Sbírkové předměty – celkový počet činí 362 587 ks**, z toho archeologie 292 790 ks, etnografie 38 618 ks, historie 23 753 ks a umění 7 426 ks.

2.2. Evidence

- **Evidence II. stupně – celkem 817 ks sbírkových předmětů**, z toho etnografie 316 ks, archeologie 11 ks, historie 186 ks a umění 304 ks. Přepis starých karet do PC celkem 3 190 karet, z toho archeologie 1 450 a etnografie 781, umění 772 a historie 187. Odborná knihovna zaevidovala výběrem z odborných časopisů 560 nových článků, v rámci reevidace bylo 3 783 záznamů přeevidováno (doplněna detailnější klíčová slova).

2.3. Inventarizace

- **Inventarizace sbírek – celkem 32 098 ks sbírkových předmětů**, z toho etnografie 2 486 ks, archeologie 21 654 ks, historie 6 808 ks, umění 1 150 ks. O inventarizaci byly vyhotoveny protokoly včetně všech náležitostí.

2.4. Depozitáře

- Všechny **depozitáře** jsou zajištěny EZS a EPS, odpovědní pracovníci pravidelně prováděli kontrolu všech depozitářů a expozic, o kontrolách byly pořizovány zápisy, vedeny knihy návštěv ve všech depozitářích. Veškerá evidence byla v závěru roku předložena ke kontrole řediteli. Stav klimatických podmínek v centrálním depozitáři je sledován pomocí elektronického systému sledování a vyhodnocování klimatických podmínek s dálkovým přístupem na PC v příslušných odborných odděleních, v ostatních depozitářích prováděna kontrola nejméně jedenkrát měsíčně včetně příslušných záznamů.

2.5. Pohyb sbírek – zápůjčky a výpůjčky

- **Pohyb sbírek** – v průběhu roku bylo zapůjčeno pro výstavní účely jiným subjektům celkem 318 ks sbírkových předmětů na základě 7 řádně uzavřených smluv. Ke stejnému účelu bylo vypůjčeno od jiných subjektů 990 ks sbírkových předmětů na základě 51 smluv.

2.6. Konzervace, restaurování, další činnosti

- **Konzervováno celkem 696 ks předmětů**, z toho etnografie 400 ks, archeologie 74 ks, historie 195 ks a umění 27 ks. Rekonzervace proběhla u 299 ks předmětů, restaurování historických knih (dodavatelsky jiným subjektem) 4 ks.

3. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A ODBORNÁ ČINNOST

3.1. Vlastní odborné aktivity

- Odborná oddělení řešila celkem **18 výzkumných úkolů**, z toho:
Historie: 2 výzkumné úkoly: Urbanistický vývoj Uh. Hradišti v 19.–21. století a The Iron Curtain – Železná opona.
Umění: 3 výzkumné úkoly: 1 Zlínská škola umění a SUPŠ, systematické doplňování údajů o autorech a jejich aktivitách, dle katalogů, pozvánek, dotazníků

apod.; 2 Výzkum a dokumentace na téma oborové specializace lité medaile a plakety, příprava výstavy J. Vlacha v Maďarsku (spolupráce s městem, podklady pro katalog, nerealizováno z důvodu nemoci autora), výstava Znad Dunaju, Weltawy i Wisly – realizována v Kremnici.

Etnografie: 8 výzkumných úkolů, vypracování nominací tvůrců na udělení ocenění (cena Vladimíra Boučka, Mistr TRV ZK, Nositel tradice lidových řemesel) – 10 nominací.

Archeologie: 1 výzkumný úkol „Neolitizace Moravy“ ve spolupráci s AÚ AV ČR v Brně, dále 4× archeologické výzkumy související s badatelskými záměry: Pravěké osídlení středního Pomoraví a Vývoj osídlení Uherského Hradiště.

3.2. Spolupráce s externími badateli a jinými subjekty

- Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala při řešení výzkumných a odborných úkolů s celkem **16 externími badateli a institucemi:**

Umění: spolupráce s Galeríí M. A. Bazovského v Trenčíně (dr. D. Lovišková) na projektu – volný cyklus Setkání se slovenským uměním; se Západočeskou galerií v Plzni – výběr materiálu (V. Grögler) – dr. A. Filip; spolupráce na přípravě katalogu (příspěvek a fotodokumentace díla A. Hrabala) pro Muzeum Oderska – dr. Z. Orlita; spolupráce s Ph.D. P. Vančátem na realizaci výstavy a katalogu Alexandra Hackenschmieda.

Historie: spolupráce s 5 externími odborníky a badateli při přípravě scénářů výstav a katalogu.

Etnografie: spolupráce v týmu NAKI, spolupráce při tvorbě výstavy 1×, vyplnění dotazníku MK ČR – 1×, posudek na libreto výstavy – 1×, určení fotografií (626 ks) – 3×

Archeologie: spolupráce s AÚ AV ČR v Brně – Chronologie neolitu na Moravě, dále spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati – Možnosti rekonstrukce archeologic-

kých lokalit v terénu (Ateliér grafického designu).

3.3. Vědecké konference, semináře, sympozia – vlastní

- Byly uspořádány **2 odborné akce**, obojí v oboru etnografie: zasedání Etnografické komise AMG v Uh. Hradišti 21. 10. 2014. Přednesení 3 příspěvků. Dále zajištění pracovního zasedání Subkomise pro lidové obyčaje MKKK 24.–25. 9. 2014 ve VMP v Rožnově pod Radhoštěm, příprava a prezentace 3 příspěvků.

3.4. Vědecké konference, semináře, sympozia – účast na akcích pořádaných jinými subjekty

- Odborní pracovníci se zúčastnili celkem **6 vědeckých konferencí** a seminářů.

Umění: konference CEAD v Muzeu umění v Olomouci.

Etnografie: valné shromáždění České národopisné společnosti v Plzni.

Historie: seminář Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG v Novém Jičíně, VIII. Celorepublikové kolokvium na aktuální téma českého muzejnictví Muzeum a proměny společnosti.

Archeologie: konference záchranné archeologické výzkumy za rok 2013 (Brno), Seminář muzejních archeologů (Klatovy).

4. METODICKÁ A EDUKAČNÍ ČINNOST

4.1. SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

4.1.1. Speciální programy pro školy, spolupráce se školami

- Odborná oddělení uspořádala celkem **21 speciálních školních programů** pro 564 osob.

4.1.2. Pravidelné programy pro školy

- Celkem se uskutečnilo **16 pravidelných programů pro školy** za účasti 2 780 osob, z toho 1 535 dětí a 1 245 dospělých.

4.1.3. Pomoc odborných pracovníků studentům SŠ a VŠ

- Odborní pracovníci poskytli opakovaně **konzultace 50 studentům** při zpracování středoškolských, bakalářských, magisterských a doktorských prací: **Umění:** metodická pomoc 6 studentům VŠ – téma práce s dětmi, regionální umění; odborná praxe 4 studenti (FF Olomouc, MU Brno), 35 seminárních prací, konzultace – studenti Univerzity 3. věku na OA UH při UP Olomouc. **Historie:** metodická pomoc 20 studentům VŠ (včetně oponentského posudku a praxí) a 15 studentům SŠ (včetně praxí). **Etnografie:** metodická pomoc 18 studentům VŠ, konzultace dipl. prací studentů VŠ – 2×, konzultace bak. práce – 1×, praxe studentky VŠ – 1×. **Archeologie:** metodická pomoc 6 studentům VŠ, konzultace k seminárním a diplomovým pracím.

4.2. METODIKA VŮČI JINÝM SUBJEKTŮM

4.2.1. Metodika a spolupráce se subjekty s obdobnou náplní činnosti v regionu

- Odborní pracovníci se zúčastnili celkem **19 jednání** poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Masarykova muzea v Hodoníně, Národního ústavu lidové kultury Strážnice, Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, programové rady Galerie Orlovna Kroměříž, umělecké rady SUPŠ v Uh. Hradišti, dále různých přípravných a realizačních institučních a pořadatelských výborů.

4.2.2. Metodika a spolupráce s ostatními kulturními subjekty

- Spolupráce probíhala s celou řadou subjektů (International Council of Museums, Česká národní sekce CIOFF, Národní rada pro tradiční lidovou kulturu České republiky – poradní orgán ministra kultury, Asociace muzeí a galerií České republiky, Rada galerií České republiky,

Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán, Historická společnost Starý Velehrad, Sdružení historiků ČR, Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici, Česká národopisná společnost, Mezinárodní komise pro studium lidové kultury Karpatech, Jihomoravská regionální archeologická komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky, Programová rada MFF Kunovské léto, Programová rada Hornáckých slavností, Programová rada Vlčnovské jízdy králů, Programová rada MFF Strakonice, Programová rada Slováckých slavností vína a otevřených památek, Region Slovácko, Městské informační centrum Uh. Hradiště, Správní rada o.p.s. Park Rochus, Muzejní spolek v Uherském Hradišti, Muzejní spolek Strážnice, Společnost přátel slivovice ČR, Spolek přátel města Mayen Uh. Hradiště, Umělecká a programová rada galerie Orlovna Kroměříž, Umělecká rada SUPŠ UH, jury Celostátní soutěže Grafika roku apod.

- V rámci plnění vládního usnesení „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s těmito obdobně zaměřenými krajskými institucemi:
 - kraj Jihočeský – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích;
 - kraj Jihomoravský – Masarykovo muzeum v Hodoníně;
 - kraj Karlovarský – Krajské muzeum Cheb;
 - kraj Královéhradecký – Muzeum východních Čech v Hradci Králové;
 - kraj Liberecký – Muzeum Českého ráje v Turnově;
 - kraj Moravskoslezský – Muzeum Těšínska;
 - kraj Moravskoslezský – Muzeum Novojičínska;

- kraj Olomoucký – Vlastivědné muzeum v Olomouci;
- kraj Pardubický – Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku;
- kraj Plzeňský – Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech;
- kraj Středočeský – Regionální muzeum v Kolíně;
- kraj Ústecký – Regionální muzeum v Teplicích;
- kraj Vysočina – Muzeum Vysočiny Třebíč;
- kraj Praha – Muzeum hlavního města Prahy.

Pokračovala mezinárodní spolupráce s Muzeem Hedmark County z Norska v rámci přípravy společných dlouhodobých výstavních a publikačních projektů a výměnných stáží.

4.2.3. Pomoc odborných pracovníků jiným subjektům

- Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala či poskytovala **metodickou pomoc celkem 308 badatelům, institucím, obcím, skupinám, souborům**. Odborná knihovna poskytla **metodickou pomoc celkem 113 badatelům**, z toho knihovnu navštívilo 97 badatelů, kteří uskutečnili 754 návštěv, počet výpůjček 3 382 (z toho 1 664 absenčních, 1 655 prezenčních a 47 meziknihovní výpůjční služba), e-mailem byla poskytnuta metodická pomoc 16 badatelům.

4.2.4. Spolupráce s AMG ČR a RG ČR

- Odborní pracovníci pracovali v Senátu, 2 kolegiích a 4 komisích Asociace muzeí a galerií ČR (z toho 2 předsedkyně komisí, 1 členka výboru komise) a v Senátu Rady galerií a komoře edukativních pracovníků RG.

4.3. ŠKOLENÍ A KURZY

4.3.1. Školení a kurzy vlastní

- Pracovníci se účastnili 7 povinných školení a kurzů apod. (92 osob).

4.3.2. Školení, semináře a kurzy pořádané jinými subjekty

- Pracovníci muzea se zúčastnili celkem 13 školení, seminářů a kurzů pořádaných jinými subjekty (56 osob).

5. KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

5.1. Expozice

- Organizace spravovala celkem 13 **expozic přístupných veřejnosti**: Slovácko (od měsíce květen 2014 po rekonstrukci), Nositelé Ceny Vladimíra Boučka (hlavní budova), Umění jihovýchodní Moravy (Galerie SM), Letecké muzeum Kunovice, Lidové bydlení (Topolná čp. 90), Lidové bydlení (Topolná čp. 93), Vesnické kovářství (Topolná čp. 90), Památník Velké Moravy ve Starém Městě, Velká Morava (Uherské Hradiště-Sady), Velká Morava (Staré Město – Špitálky), Velká Morava (Modrá u Velehradu), Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově a Expozice dějin města – Uherské Hradiště – město královské v objektu bývalé jezuitské koleje.

5.2. Výstavy

- Slovácké muzeum uspořádalo v roce 2014 celkem 27 výstav, z toho 18 ve vlastních a 9 v jiných objektech včetně kooperačních.

A/ Výstavy v objektech SM:

Slovácké muzeum:

1. Krysáci;
2. Stromečku, ustroj se, je Štědrý den;
3. Zahrada snění/Josef Kiesewetter;
4. Peter Greenaway, Letní filmová škola;
5. Jsme tu s Vámi 100 let – výstava plakátů Slováckého muzea;
6. Jsme tu s Vámi 100 let – výroční mezidisciplinární výstava;
7. Káva aneb Velké umění malého zrnka.

Galerie Slováckého muzea:

8. Oldřich Tichý, obrazy, kresby;
9. René Hábl/ vlákno;
10. Kdo si hraje, nezlobí;

11. Božena Němcová: Babička;
12. Slovácko před 100 lety, Erwin Raupp;
13. Alexander Hackenschmied aka Sasha Hammid, Letní filmová škola;
14. Miloš Alexander Bazovský, obrazy, kresby;
15. Vaculkovi/ umění čistého srdce;
16. Betlémy ze soukromé sbírky.

Letecké muzeum Kunovice:

17. Fotografická výstava Nebeský traktor – zemědělský letoun Z-37 Čmelák.

Památník Velké Moravy:

18. To nejlepší z archeologie, Vampyrismus.

B/ Výstavy mimo objekty SM vlastní a kooperační:

19. Josef Kiesewetter (Buchlovice, domov pro seniory);
20. Cyrilometodějský Velehrad (Turistické informační centrum Velehrad);
21. Nositelé Ceny Vladimíra Boučka (Jezuitská kolej v Uherském Hradišti);
22. „Zlaté dno“. Po stopách řemesel a průmyslu na Uherskohradištsku (SOKA Uherské Hradiště);
23. Velká válka (Stříbrnice);
24. Velká válka (Osvětimany);
25. Život za mřížemi (uherskohradištská věznice);
26. Muzikantská krajina/J. V. Staněk (KK Uherské Hradiště);
27. Slavnosti na Slovácku objektivem JUDr. Alexandra Tobka (Městská galerie Uničov).

5.3. Přednášky pro veřejnost

- Celkem uspořádáno 70 přednášek pro 2 139 posluchačů, z toho A) 10 přednášek pro 464 osob ve vlastních objektech a B) 60 přednášek pro 1 675 osob v jiných prostorách.

5.4. Odborné výklady ve výstavách a expozicích

- Ve výstavách a expozicích uskutečnili odborní pracovníci celkem 29 od-

borných výkladů pro 753 posluchačů, z toho 203 dětí a mládeže a 550 dospělých.

5.5. Doplnkové kulturní akce a programy

- Muzeum uspořádalo **28 vlastních kulturních akcí a programů** pro **4 917 návštěvníků**.

5.6. Zájmové aktivity (kluby, spolky)

- Organizace úzce spolupracovala s Muzejním spolkem v Uherském Hradišti, Společností přátel slivovice ČR, Spolkem přátel města Mayen a Historickou společností Starý Velehrad. Z této spolupráce vzešlo **4 akce pro 242 osob**.

5.7. Spolupráce se zahraničím

- Slovácké muzeum spolupracovalo celkem s **34 zahraničními partnery** ze Slovenska, Maďarska, Polska, Německa, Bulharska a Norska, z toho s 9 institucemi (Hedmark County Museum, Norsko, Artex Bratislava, Múzeum mincí a medailí Kremnica, Asociace výtvarných umělců Maďarska, Městské muzeum – Medailérské muzeum Wroclaw, Osrodek kultury i Sztuki Wroclaw, Mezinárodní umělecké sympozium ve Wroclawi, Česko-slovenská komise AV ČR, Slovensko-česká komise SAV) a 25 vědeckými pracovníky.

5.8. Spolupráce s jinými kraji

- Slovácké muzeum spolupracovalo s **36 institucemi v celkem 12 krajích** (Zlínský kraj: NPÚ Kroměříž, Muzeum J. A. Komenského Uh. Brod, Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Muzeum Bojkovska v Bojkovicích, město UH, SOKA Uherské Hradiště, Gymnázium Uherské Hradiště, Region Slovácko, Galerie Joži Uprky UH; Jihomoravský kraj: Moravská galerie Brno, Podhorácké muzeum v Předklášteří, Masarykovo muzeum – pobočky Vlastivědné muzeum Kyjov a Městské muzeum Veselí nad Moravou, GVU Hodonín, FF MU Brno, NÚLK Strážnice, Kulturní stře-

disko Tišnov; Olomoucký kraj: Muzeum umění Olomouc, Vlastivědné muzeum Olomouc; Moravskoslezský kraj: Slezské zemské muzeum v Opavě, Městské muzeum v Bruntále; Kraj Vysočina: Muzeum Vysočiny Třebíč, Muzeum Vysočiny Pelhřimov, HG Nové Město na Moravě, GVU Havlíčkův Brod; Středočeský kraj: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy; Hlavní město Praha: Národní muzeum – Náprstkovo muzeum, Botanická zahrada hl. m. Prahy, Filmová galanterie Terryho ponožky, FUNDUS Barrandov; Plzeňský kraj: Západočeská galerie Plzeň; Královéhradecký kraj: Třebechovické muzeum v Třebechovicích, MMU Hradec Králové; Pardubický kraj: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí; Jihočeský kraj: Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec; Liberecký kraj: Muzeum Českého ráje v Turnově, OGV Liberec).

- V rámci plnění vládního usnesení „Koncepte účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s těmito obdobně zaměřenými krajskými institucemi:
 - kraj Jihočeský – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích;
 - kraj Jihomoravský – Masarykovo muzeum v Hodoníně;
 - kraj Karlovarský – Krajské muzeum Cheb;
 - kraj Královéhradecký – Muzeum východních Čech v Hradci Králové;
 - kraj Liberecký – Muzeum Českého ráje v Turnově;
 - kraj Moravskoslezský – Muzeum Těšínska;
 - kraj Moravskoslezský – Muzeum Novojičínka;
 - kraj Olomoucký – Vlastivědné muzeum v Olomouci;
 - kraj Pardubický – Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku;

- kraj Plzeňský – Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech;
- kraj Středočeský – Regionální muzeum v Kolíně;
- kraj Ústecký – Regionální muzeum v Teplicích;
- kraj Vysočina – Muzeum Vysočiny Třebíč;
- kraj Praha – Muzeum hlavního města Prahy.

5.9. Spolupráce kulturních PO Zlínského kraje

- Průběžná konzultační činnost a spolupráce se všemi krajskými kulturními organizacemi probíhala jak v rámci pověřeného pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje (Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, pobočka Luhačovice, Muzeum Kroměřížska v Kroměříži, Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně), tak při pořádání výstav a dále v rámci Centra pro digitalizaci Zlínského kraje.

5.10. Návštěvnost muzea

V roce 2014 byla návštěvnost Slováckého muzea ovlivněna částečným uzavřením hlavní budovy a omezením provozu veřejnosti přístupných prostor z důvodu výstavby nové stálé expozice Slovácko.

A) Celková návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slováckého muzea – 92 314 osob, z toho:

- návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slováckého muzea – **81 899 osob** z toho: návštěvnost výstav Slováckého muzea v jiných objektech – 8 397 osob
- návštěvnost kulturních a doprovodných akcí Slováckého muzea – **10 415 osob** z toho:
 - přednášky (zahrnuje i přednášky se spolky) – 2 139 osob
 - doprovodné programy k výstavám – 4 917 osob
 - doplňkové akce – 3 359 osob

B) Celková návštěvnost kulturních akcí s podílem Slováckého muzea – 5 800 osob,

z toho:

- 1 pořad v rámci Slováckých slavností vína – 4 600 osob
 - 1 pořad na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici 2014 – 1 200 osob
- Pozn. Neuvádí se ve výkazu NIPOS.*

6. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

6.1. Vlastní ediční činnost

- Vydáno bylo celkem **9 publikací a dvoje noviny**: společenskovední časopis Slovácko 2013 (zařazen do recenzovaných neimpaktovaných periodik ČR), redakčně byl připraven časopis Slovácko 2014, Průvodce národopisnou expozicí Slovácko v ČJ, AJ, NJ, publikace k 100. výročí SM – Proti proudu času, katalogy Oldřich Tichý/obrazy, kresby, Josef Kiesewetter/ Zahradá snění, Vaculkovi/ Umění čistého srdce a Betlémy ze soukromých sbírek. Ve spolupráci se Společností přátel slivovice České republiky bylo vydáno v rámci propagace Muzea lidových pálenic Vlčnov třetí a čtvrté číslo Lihových novin.

6.2. Odborné texty do publikací a periodik vydaných jinými subjekty

- Odborná oddělení publikovala výsledky svých výzkumů a odborné činnosti celkem v **35 příspěvcích**.

6.3. Medializace instituce – propagace výstav a doplňkových akcí

- Odborná a tiskové oddělení propagovaly výstavy a doplňkové kulturní akce v **celkem 4 872 příspěvcích**, z toho TV 21×, rozhlas 10×, tisk 4 779×, internet 62×.

6.4. Spolupráce s odbornými a jinými periodiky (redakční rady)

- Členstvím a účastí na redakčních radách spolupracovala odborná oddělení s 5 periodiky (Časopis Národopisné společnosti, Zpravodaj města UH, Malovaný kraj, Lihové noviny, Ingredere hospes).

7. ROZVOJOVÉ AKTIVITY

7.1. Zapojení do evropských (nejen strukturálních) fondů

- Program přeshraniční spolupráce ČR-SR – Digitální mapa. Projekt bude ukončen v roce 2015.

7.2. Dotace jiných subjektů (např. ministerstva)

- MK ČR – 3 grantové úkoly s celkovou výší dotace 223 000,- Kč;
- Město Uherské Hradiště – dotace 4 projektů v celkové výši 390 500,- Kč;
- Úřad práce – dotace mzdy ve výši 214 471,- Kč.

DOTACE CELKEM 827 971,- Kč.

7.3. Přijaté dary – nefinanční

- Darem získalo muzeum **165 ks předmětů**.

7.4. Finanční pomoc sponzorů

- Nadace Synot – podpora dvou projektů v celkové výši 33 000,- Kč;
- různí sponzoři – podpora výročních akcí SM v celkové výši 52 000,- Kč.

SPONZORSKÉ PŘÍSPĚVKY CELKEM 85 000,- Kč.

7.5. Příprava projektů a koncepcí

- Přístavba Evropského centra sv. Cyrila a Metoděje (III. etapa rekonstrukce a dostavby Památníku Velké Moravy ve Starém Městě – příprava investičního záměru a studie);
- Výstavba Muzea v přírodě Rochus (další stupně projektové přípravy, terénní výzkumy);
- Příprava vybudování Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje a obnovy jednotlivých archeologických lokalit a jeho dílčího projektu Rostislav;
- Příprava česko-norského projektu „Železná opona“ a dalších dílčích projektů včetně výměnných stáží;
- Obnova NKP archeologické lokality Uherské Hradiště-Sady na Výšině sv. Me-

toděje (přístupové komunikace, mobiliář, informační systém apod.).

7.6. Plán rozvoje (investiční akce, neinvestiční akce)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracován dokument – Koncepti činnosti a rozvoje organizace, který je každoročně aktualizován. Z tohoto materiálu vyjímáme nejdůležitější rozvojové akce:

7.6.1. Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy

Preventivní ochrana sbírkových předmětů před nepříznivými vlivy – vybavení nových i stávajících depozitářů monitorovací technikou a zařízením pro úpravu klimatických podmínek (zejména vzdušné vlhkosti);

Náklady: 1,2 mil. Kč;

Finanční zajištění: vlastní zdroje, ZK;

Partneři: -;

Termín: 2008–2009;

Stav: splněno.

7.6.2. Záchrana – restaurování starých tisků a rukopisů

Náklady: 4,7 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: -;

Termín: 2010–2020;

Stav: probíhá.

7.6.3. Navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů

Náklady: 0,8 mil. Kč/ročně;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: -;

Termín: každoročně;

Stav: nesplněno, kritický stav, zatím částečně řešeno sponzorskými příspěvky.

7.6.4. Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

7.6.4.1. Vybudování Muzea lidových pálenic na moravsko-slovenském pomezí ve Vlčnově.

Náklady: 1,8 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: obec Vlčnov, Trenčianské múzeum, Centrum tradičnej kultúry Myjava;

Termín: 2008–2010;

Stav: splněno.

7.6.4.2. Vybudování a zprovoznění Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s předváděcím centrem, expozicí a výběrovou prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby a řemesel.

Náklady: 3,6 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: -;

Termín: 2009–2011;

Stav: splněno.

7.6.4.3. Vybudování nové moderní stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea včetně jejího vybavení multimedialní technikou (slavnostní otevření k 100. výročí založení muzea)

Náklady: 20 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: -;

Termín: 2010–2014;

Stav: splněno.

7.6.4.4. Vytvoření lektorského oddělení s náplní vzdělávacích a tvořivých programů pro děti i dospělé pověřeného propagačním stykem s veřejnými sdělovacími prostředky, školstvím a širokou veřejností. Cílem je zpracovávání, nabízení a realizace programů pro nejrůznější věkové kategorie a skupiny (např. rodinného typu) s nezbytnou dokumentací, prezentací, propagací a vyhodnocováním.

Náklady: mzda pro dva pracovníky VŠ a SŠ pedagogického směru;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: -;

Termín: od 2009;

Stav: plnění částečné (1 pracovník) z důvodu nedostatku mzdových prostředků.

7.6.4.5. Rekonstrukce Památníku Velké Moravy (I. etapa), výstavba nové multimedialní expozice (II. etapa) a přístavba Evropského centra sv. Cyrila a Metoděje (III. etapa)

Náklady: 87 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU, Norské fondy;

Partneři: Moravské zemské muzeum v Brně;

Termín: 2008–2020;

Stav: I. a II. etapa dokončena, III. etapa v přípravě.

7.6.4.6. Vybudování stálé vstupní expozice v Leteckém muzeu Kunovice

Náklady: zatím nevyčísleny – investorem bude Město Kunovice;

Finanční zajištění: město Kunovice, EU;

Partneři: Slováký aeroklub;

Termín: 2010–2016;

Stav: zpracována úvodní studie.

7.6.4.7. Příprava a realizace výstavby „Muzea Velké Moravy“ v Uherském Hradišti-Sadech

Náklady: 200 mil. Kč;

Finanční zajištění: město Uherské Hradiště, EU;

Partneři: -;

Termín: 2010–2020;

Stav: v plnění, zpracována základní studie, vybudována přístupové komunikace, osazení informačním systémem v roce 2014.

7.6.4.8. Příprava a realizace výstavby Muzea v přírodě Rochus

Náklady: 150 mil. Kč;

Finanční zajištění: město Uherské Hradiště, EU;

Partneři: soukromé společnosti;

Termín: 2007–2020;

Stav: zhotoven ideový záměr, studie a studie proveditelnosti, probíhá intenzivní projektová příprava, zahájena výstavba.

7.6.4.9. Vybudování požárního únikového východu z výstavních sálů hlavní budovy

Náklady: 1,5 mil. Kč;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: -;
Termín: 2007;
Stav: splněno.

7.6.4.10. Vytvoření koncepce prezentace a propagace Slovákého muzea a její aplikace v praxi.

Náklady: 120 tis. Kč / první rok;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: -;
Termín: od 2008;
Stav: splněno, každoročně aktualizováno.

7.6.5. Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

7.6.5.1. Vybudování Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje včetně jejího pilotního pracoviště (informačního centra) a obnovy jednotlivých archeologických lokalit

Náklady: 14 mil. Kč;
Finanční zajištění: ZK, EU;
Partneři: Zlínský kraj, Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Trenčínský samosprávný kraj (Slovensko) a další zahraniční partneři, správci jednotlivých archeologických lokalit;
Termín: 2010–2014;
Stav: v přípravě, zhotovena studie, požádáno o grant.

7.6.5.2. Aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu

Náklady: běžné provozní;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: KÚ ZK, subjekty cestovního ruchu;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.5.3. Aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jihovýchodní Moravy

Náklady: běžné provozní;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: -;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.5.4. Zvyšování kvality koncepce prezentace a propagace instituce a její naplňování v praxi

Náklady: běžné provozní;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: -;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.5.5. Vytvoření nové interaktivní webové prezentace Slovákého muzea

Náklady: 0,1 mil. Kč;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: -;
Termín: 2007;
Stav: splněno v roce 2007, v roce 2009 došlo k další modernizaci prezentace, tato spuštěna v únoru 2010.

7.6.6. Provázání činnosti instituce se školstvím

7.6.6.1. Vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slovákého muzea“

Náklady: 0,2 mil. Kč/ročně;
Finanční zajištění: ZK;
Partneři: školská zařízení;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně v rámci omezených finančních prostředků.

7.6.6.2. Úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru

Náklady: běžné provozní;
Finanční zajištění: ZK;

Partneři: školská zařízení;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.7. Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce

7.6.7.1. Intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně metodické podpory odborné i laické veřejnosti

Náklady: 0,5 mil. Kč/ročně;

Finanční zajištění: ZK, MK ČR;

Partneři: Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, Moravské zemské muzeum v Brně, Asociace umělců medailérů Praha, Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně.

7.6.8. Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů

7.6.8.1. Aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce

Náklady: běžné provozní;

Finanční zajištění: ZK;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně.

7.7. Plán rozvoje organizace (kulturně výchovné činnosti)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracovány dokumenty – Koncepti činnosti a rozvoje organizace a Koncepti prezentace a propagace, které jsou každoročně aktualizovány. Tyto materiály obsahují rovněž dlouhodobější i roční plány kulturně výchovné činnosti, která je následně implementována do elektronického plánu a kontroly činnosti jednotlivých úseků organizace.

8. OSTATNÍ ČINNOSTI

8.1. Řídící a kontrolní činnost

- řídicí a kontrolní činnost prováděna prostřednictvím operativních a periodických porad vedení (ředitel, vedoucí oddělení a samostatní pracovníci). Velmi účinným nástrojem řízení a kontroly je elektronický síťový podrobný plán činnosti instituce s přesným zadáním úkolu, termínu splnění a odpovědnosti, který je průběžně kontrolován po celý rok.

8.2. Provoz a údržba

8.2.1. Provoz a údržba (včetně stavební)

V roce 2014 plnil provozní úsek úkoly stanovené plánem činnosti následujícím způsobem (uvádíme pouze nejdůležitější položky)

- dokončena rekonstrukce části objektu hlavní budovy Slováckého muzea a výstavba nové stálé expozice Slovácko k 100. výročí založení muzea v roce 2014;
- provedena generální oprava střechy hlavní budovy.

Rovněž byly průběžně prováděny pravidelné kontroly lokalit a objektů muzea včetně odstraňování zjištěných nedostatků. Dále byla bezproblémově zabezpečována běžná provozně-kontrolní činnost (autoprovoz, všestranná údržba, MTZ, nákupy ostatních pracovníků, kontrola správnosti fakturace, nákupy cenin a PHM včetně evidence, sledování spotřeby energie, paliv, telefonních hovorů atd.).

8.2.2. Zabezpečovací systémy (EZS, EPS a PTV)

Referent elektronických požárních systémů, elektronických zabezpečovacích systémů a průmyslových televizí vedl ve sledovaném období veškerou agendu, sledoval termíny povinných revizí a kontroloval jejich řádné provedení, jednal se servisní firmou Security UH a policií, proškoloval pracovníky pověřené manipulací se systémy v jednotlivých objektech, průběžně objednával a kontro-

loval odstranění vzniklých závad na systémech, vedl knihu poplachů, kontrol napadených prostor, účastnil se výjezdů policie při vyhlášení poplachu apod.

8.2.3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární a civilní ochrana, ochrana životního prostředí

Všechny povinnosti organizace v oblasti BOZP, PO, CO a ekologie zajišťoval ve sledovaném období pracovník muzea – referent BOZP, PO, CO se smluvní účastí firmy Jordán. Pracovník sledoval termíny a správnost plnění potřebných prací a prováděl základní kontrolní činnost (lékárničky, vybavenost hasicími přístroji, inventury a ochrana CO materiálu, vybavení ochrannými prostředky jednotlivce apod.). Další specializované úkoly (školení, revize, směrnice apod.) smluvně zajišťovala firma Jordán. Všechny úkoly uvedené v plánu činnosti úseku na rok 2014 byly splněny.

8.3. Výpočetní technika – počítačové sítě (instalace, údržba, rozvoj), internet, www stránky, využívání e-mailu

Technik PC splnil v roce 2014 následující úkoly:

- pravidelně aktualizoval antivirový program na všech PC v instituci;
- zajistil odstranění veškerých vzniklých závad na PC, serveru a v síti;
- podle aktuální potřeby posiloval hardware zařízení;
- prováděl periodickou kontrolu legálnosti instalovaného softwaru (licenční doklady na jednotlivé produkty archivovány na oddělení dokumentace SM);
- všem pracovníkům poskytoval školící a poradenskou činnost;
- aktualizoval harmonogram postupné obměny a vybavování instituce výpočetní technikou i softwarem;
- prováděl aktualizaci a rozšiřování stávajících webových stránek Slováckého muzea, podílel se na přípravě stránek nových;

- prováděl zálohování důležitých dat SM UH;
- prováděl kontrolu integrity databází programů BACH.

Počítačová síť je vybudována v hlavní budově, v galerii, na detašovaném pracovišti Hradební a v objektu Přednáškového centra s archeologickým oddělením. Internetové připojení hlavní budovy, galerie, pracoviště Hradební a Přednáškového centra s archeologickým oddělením je zajištěno mikrovlnnou technologií. Instituce provozuje webové stránky s doménou www.slovackemuzeum.cz, elektronickou odbornou knihovnu s adresou <http://knihovna.slovackemuzeum.cz> a speciální oborové stránky www.medaile-uh.blog.cz a www.veligrad.eu. Má rovněž zastoupení na Facebook. Každý z pracovníků muzea má vlastní e-mailovou schránku. Ve všech pokladnách instituce je zavedena technologie PC pro prodej a tisk vstupenek a ostatního zboží.

Webové stránky www.slovackemuzeum.cz navštívilo v roce 2014 celkem 62 210 unikátních návštěvníků. Facebooková stránka Slováckého muzea dosáhla výše 3 389 přátel a Společnosti přátel slivovice ČR 1 878 přátel.

8.4. Pracovníci Slováckého muzea v Uherském Hradišti v roce 2014

poř. č.	jméno a příjmení	pracovní pozice	v organizaci od roku
1	Berková Kateřina, Bc.	konzervátor (mateřská dovolená)	2007
2	Čevelová Květoslava	uklízečka	2004
3	Číhal Petr, Mgr.	etnograf	2011
4	Dudová Magda	pokladní (Slovácké muzeum)	1997
5	Dvouletý Jaroslav	pokladní (Letecké muzeum Kunovice)	sezónní pracovník
6	Fornůsková Štěpánka	konzervátor (zástup za mateřskou dovolenou)	2012
7	Frolcová Milada, PhDr.	historik umění	1985
8	Frolec Ivo, PhDr.	ředitel	1991
9	Hodonská Marie	uklízečka	2009
10	Chrástek Tomáš, Mgr.	archeolog	2009
11	Chvalkovský Ladislav	fotograf	1977
12	Chvalkovský Ladislav	technik EZS, EPS, PTV	2000
13	Jordán Michal	terénní technik archeologického výzkumu	1999
14	Jordán Michal	správce počítačové sítě, technik	2006
15	Káčer Jan, Mgr.	etnograf	2012
16	Kašpaříková Zdenka	pokladní (Slovácké muzeum) – zástup za dlouhodobou nemoc	2014
17	Kedroň Bohumil	pokladní (Letecké muzeum Kunovice)	sezónní pracovník
18	Knot Augustin	průvodce, ostraha (Muzeum v přírodě Topolná)	2005
19	Kohelová Eliška	public relation, programový pracovník	2014
20	Kolečkářová Radka	dokumentátor archeologického oddělení	1999
21	Kondrová Marta, Mgr.	etnograf	2001
22	Kostečková Renáta	uklízečka	2010
23	Marholtová Jolana	účetní	2005
24	Martykánová Marie, Mgr.	historik umění	1976
25	Mátlová Iveta, Mgr.	knihovnice	1995
26	Menoušková Dana, Mgr.	archeolog	1998
27	Mour Ondřej, DiS	konzervátor	2010
28	Musilová Jana	pokladní (Galerie Slováckého muzea)	2011
29	Olšák Ladislav	údržbář, výstavář	2011
30	Olšák Ladislav	bezpečnostní pracovník	2011
31	Peková Mária	pokladní (Slovácké muzeum) – dlouhodobá nemoc	1994
32	Pelikánová Emilie	výtvarník	1992
33	Pohlová Irena	pokladní (Památník Velké Moravy)	1995
34	Portl Pavel, Mgr.	historik	2005
35	Raštica Bernard	údržbář, výstavář	2005
36	Rašticová Blanka, PhDr.	historik	1976

37	Směřičková Gabriela, Mgr.	etnograf	2013
38	Severin Jiří, Mgr.	projektový manažer	2005
39	Sovišová Dagmar	účetní	1994
40	Strachotová Eva	uklížečka	1996
41	Stýskal Zdeněk	údržbář, výstavář	2004
42	Stýskal Zdeněk	referent BOZP, PO, CO	2004
43	Šebková Veronika	pokladní (Galerie Slovákého muzea)	1994
44	Šlemendová Jana	uklížečka	2010
45	Štefánková Ludmila	konzervátor, vedoucí oddělení	1977
46	Šuranská Helena, PhDr.	pokladní (Památník Velké Moravy)	2014
47	Taláková Zdeňka	provozní, asistentka ředitele	2005
48	Vaškových Miroslav, Mgr., Ph.D.	archeolog, vedoucí oddělení, zástupce ředitele	1998
49	Zemánková Helena	dokumentátor	1982
50	Zpěváková Jitka	ekonom, vedoucí oddělení	1994

SLAVNOSTI MUSEA SLOVÁCKA ANEB 100 LET SLOVÁCKÉHO MUZEA V UHERSKÉM HRADIŠTI

Ivo Frolec, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

Rok 2014 byl pro Slovácké muzeum v Uherském Hradišti obdobím zcela výjimečným. Instituce slavila 100 let od svého založení. Z původně malého městského zařízení vznikla regionální instituce, která svojí činností v řadě směrů přesahuje území Zlínského kraje a národopisné oblasti Slovácko. Na její významné jubileum jsme se dlouho připravovali. Všechny objekty instituce prošly během dvou desítek let pečlivou koncepční rekonstrukcí a modernizací. Vznikly nové stěžejní stálé expozice Slovácko (Slovácké muzeum), Velká Morava (Památník Velké Moravy), Výtvarné umění jihovýchodní Moravy (Galerie Slováckého muzea) a Uherské Hradiště – město královské (Jezuitská kolej). Zvýšila se nabídka návštěvníkům o muzeum v přírodě v Topolné, Letecké muzeum Kunovice a Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově. Organizace získala, opravila a plně vybavila nový moderní centrální depozitář s přednáškovým zázemím v areálu bývalých kasáren v Uherském Hradišti. Nabyla oficiální statut Centra péče

o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s napojením na řadu výzkumných, prezentačních, publikačních a jiných celostátních i krajských projektů. Výrazný je její podíl na přípravě a nominaci státního titulu Nositel tradice lidových řemesel, krajského titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje, městské Ceny Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby a rovněž zápisu jevů do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a stejnojmenného seznamu Zlínského kraje. Muzeum získalo v posledních letech řadu ocenění, z nichž nejcennější jsou dvě prestižní Ceny Gloria musaealis a šest Cen České národopisné společnosti.

V jubilejním roce tak končí pomyslná éra obnovy a budování Slováckého muzea a instituce se soustředí hlavně na odborné projekty. Zde můžeme zmínit např. spolupráci na přípravě rozvojového projektu Muzea v přírodě Rochus, mezinárodní projekt Železná opona, přípravu expozice Muzea totalitních režimů či projekt Evrop-

ská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, jehož součástí je vznik studijního a prezentačního zázemí v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě.

Bývá dobrým zvykem dát oslavenci k jeho kulatým narozeninám nějaký dárek. Slovácké muzeum jich dostalo hned několik. Byla slavnostně otevřena již zmíněná nová multimediální expozice Slovácko, mnoho hostů přišlo blahopřát v rámci Slavností musea Slovácka 2014. Byla vydána reprezentativní publikace „Proti proudu času. 100 let Slováckého muzea“. Vzhledem k tomu, že v letech 1999 až 2002 byly postupně vydány tři díly faktografické knihy podrobně se zabývající historií muzea a dosud nedozrál čas k jejímu doplnění resp. aktualizaci, představili jsme publikaci zcela jinou. Pomocí dobových fotografií provádíme čtenáře Slováckým muzeem a jeho proměnami během 100 let. A poněvadž se muzeum stále vyvíjí, čím je starší, tím je novější, jdeme tak vlastně proti proudu času. I v knize zachováme tento časový sled a prostřednictvím obrázků putujeme od letošních výročních oslav po otevření instituce v roce 1914.

Oslavy jubilea Slováckého muzea, kterým byla věnována řada výstav a kulturních akcí, vyvrcholily v sobotu 31. května 2014.

Pro návštěvníky byl připraven bohatý program s názvem Slavnosti musea Slovácka, který začal jarmarkem ve Smetanových sadech. Své výrobky a dovednosti zde představili držitelé ocenění – Nositelé tradice lidových řemesel ze Zlínského kraje, Mistři tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje a výrobci ocenění Cenou Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výro-

by. K ochutnávce byla připravena tradiční lidová jídla, slovácká vína či slivovice. Během jarmarku rovněž proběhl doprovodný program pro rodiny s dětmi.

V odpoledních hodinách vyšel slavnostní průvod z Masarykova náměstí v čele s vedením muzea a radnice, krojovanými soubory a chasami, muzikami, který následovala kolona historických automobilů a velké množství obyvatel Uherského Hradiště. Průvod ukončil svoji cestu ve Smetanových sadech u hlavní budovy Slováckého muzea. Zde byly předneseny slavnostní proslovy ředitele muzea, zástupců Zlínského kraje, města Uherské Hradiště, spolupracujících muzeí a dalších hostů. Oficiálním vrcholem se stalo slavnostní otevření multimediální nové expozice „Slovácko“. Souběžně s prohlídkou výstavy probíhala v parku volná vystoupení souborů.

Na večer byl připraven komponovaný pořad „100 let Slováckého muzea“, během kterého se návštěvníci seznámili s historickými mezníky v dějinách jedné z nejvýznamnějších kulturních institucí regionu. Tento program byl zakončen efektní oživlou expozicí.

Jedinečnost večera a noci byla podtržena barevným měněním se osvětlením budovy muzea a části parku, kde do časných ranních

hodin vystupovaly folklorní soubory a probíhala volná zábava.

Do dalšího období přejeme Slovákěmu muzeu všechno nejlepší, ať se mu dále daří, nechť vzkvétá do krásy a přináší nám všem co největší užitek. To vše však nebude

možné bez každodenní mravenčí a obětavé práci uherskohradištských muzejníků, kteří si zaslouží velké a srdečné poděkování. Slováké muzeum by bez jejich přičinění nikdy nebylo tak životaschopné a úspěšné, jako je nyní.

OD NÁRODOPISNÉ EXPOZICE SLOVÁCKO 1972 K MODERNÍ MULTIMEDIÁLNÍ EXPOZICI ROKU 2014

Marta Kondrová, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

V rámci oslav 100. jubilea nadělilo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti sobě i veřejnosti dárek v podobě nové stálé národopisné expozice Slovácko. Je instalována v prvním patře hlavní budovy Slováckého muzea, v prostorách, které až do poloviny roku 2012 zaujímal stejnojmenná expozice z roku 1972. Pro návštěvníky, kteří dobře znali tu původní, se tak otevírá zajímavé srovnání. Vraťme se tedy krátce do minulosti.

Jak to bylo

Na začátku sedmdesátých let se ve Slováckém muzeu napínaly veškeré síly k realizaci záměru autorského kolektivu ve složení PhDr. Josef Beneš, CSc., univ. doc. PhDr. Ludvík Kunz a tehdejší ředitel Slováckého muzea prom. hist. Josef Pešek představit bohatství lidového umění i zvy-

koslovného materiálu z celého národopisného regionu Slovácko. Stejnojmenná expozice otevřená 29. září 1972 byla na svou dobu neobyčejně novátorská. Architektonické řešení Ing. arch. Josefa Václavíčka ruku v ruce s výtvarným řešením akad. malíře Josefa Flejšara a spoluprací Pravoslava Rady využívalo dosud v muzejní praxi neaplikovaných přístupů a způsobů prezentace zvoleného tématu – mimo jiné neobvyklým scénografickým zpracováním. V době svého vzniku byla expozice Slovácko právem nazývána experimentální, nejen pro využití neobvyklých nápadů, způsobů prezentace, ale také zapojením audiovizuální techniky, kdy se na vybraných místech automaticky promítaly diapozitivy nebo krátkometrážní filmy včetně zvukového doprovodu. Instalaci na ploše 700 m² realizoval generální dodavatel, kterým bylo Výstavnictví, n. p. Praha.

Derniéra a poslední prohlídka expozice Slovácko 1972–2012 proběhla 29. června 2012 za účasti bývalých i současných zaměstnanců. Zleva: Jindřiška Mynářová, Antonie Kučerová, Josef Večeřa, PhDr. Romana Habartová, Vít Mynář, PhDr. Ivo Frolec, Ivana Šimoníková, Mgr. Olga Floriánová, Marie Bilíková, Mgr. Petr Číhal, Petr Opočenský, Jarmila Frantová, Mgr. Marta Kondrová. Foto L. Chvalkovský.

Nová expozice na obzoru?!

Původní expozice sloužila veřejnosti neuvěřitelných čtyřicet let. Od svého otevření v roce 1972 byla díky propracovanému obsahu, citlivému výtvarnému konceptu a nadčasovému výstavařskému pojetí stále atraktivní. Postupné fyzické dožívání výstavního fundusu, od audiovizuální techniky přes elektroinstalace až po výstavní mobiliář, přinutilo vedení muzea nejprve ke snaze o rekonstrukci či alespoň úpravu stávající expozice. V roce 2000 byl tehdejšími pracovníci etnografického oddělení PhDr. Ludmilou Tarcalovou, PhDr. Romanou Habartovou, PhDr. Marií Náplavovou a ředitelem muzea PhDr. Ivo Frolcem zpracován návrh na řešení nejpalcivějších problémů se snahou o oživení stávající podoby výstavy. Vzhledem k předpokládaným velkým finančním nárokům, havarijnímu stavu elektroinstalací a neudržitelnému stavu statiky stropů vše směřovalo k rozhodnutí pustit se do budování expozice nové.

Při koncipování nového námětu a libreta expozice se sešel autorský tým ve složení PhDr. Ivo Frolec, PhDr. Romana Habartová, Mgr. Marta Kondrová a Mgr. Petr Číhal, zahrnující aktuální kompletní etnografické zastoupení ve Slováckém muzeu. Při tvorbě scénáře se autoři rozhodli zachovat koncept původní expozice, která pokrývala celé teritorium národopisné oblasti Slovácko. Oblast výročně obyčejového a rodinného cyklu však bylo nutné doplnit o každodennost v podobě dokladů zemědělského hospodaření, zaměstnání, artefaktů běžného života v domácnosti a rukodělné výroby.

Na začátku roku 2011 byl vypracován námět a libreto nové expozice, které zároveň sloužilo jako podklad k vyhlášení soutěže na prostorové výtvarné řešení. Z předložených návrhů byl jednoznačně vybrán koncept předložený Ing. arch Michalem Kutálkem z Uherského Hradiště, který přistoupil k tématu opět moderním, neotřelým pojetím. Následně probíhalo zpracování projektové dokumentace a série výběrových řízení, ze

kterých vzešel dodavatel, respektive realizátor expozice – firma M Plus z Prahy.

Autorský kolektiv za odborné spolupráce s PhDr. Ludmilou Tarcalovou pokračoval v práci na scénáři, výběru předmětů, v kooperaci s architektem se během roku 2012 začalo rýsovat prostorové členění, způsob instalace předmětů i vize celkového vyznění expozice.

Deinstalace původní expozice

V souvislosti s dokončením projektové dokumentace a nutností započítí stavebních prací bylo rozhodnuto, že se národopisná expozice Slovácko pro veřejnost definitivně uzavře 29. června 2012. Vedení muzea se proto rozhodlo uspořádat neveřejnou derniéru za účasti současných i bývalých pracovníků Slováckého muzea. Při této příležitosti se sešli mnozí, kteří byli ve Slováckém muzeu při vzniku expozice a aktivně na ní spolupracovali jako např. konzervátoři, odborní pracovníci nebo údržbáři.

Po letech příprav tedy došlo 2. července 2012 k definitivnímu uzavření a následnému zrušení původní expozice. Práce na deinstalaci expozice, do které se zapojili mimo čtyř pracovníků etnografického oddělení také konzervátoři, pracovníci údržby, praktikanti a kolegové z dalších oddělení muzea, proběhly v horečném tempu a horkých letních teplotách ve dnech 2.–23. července 2012. Během necelého měsíce bylo všech 1 060 sbírkových předmětů odstraněno z původního umístění, zkontrolován jejich fyzický stav, provedena inventarizace, jejich zabalení a odvezení na konzervační oddělení, případně do náhradních prostor v budově centrálních depozitářů v kasárnách nebo Topolné, aby se mohly postupně podrobit konzervátorskému zásahu. Nejobtížnější manipulace byla s velkými kusy, především torzy dvou polních křížů z let 1880 a 1888 a vinařským lilem. Kříže putovaly do detašovaného konzervátorského pracoviště v Topolné. Vinařský lis, unikátní dílo lidového řezbáře Kuby Švestky z Havříč, se kterým bylo počítáno také v nové expozici, byl umístěn na přechodnou dobu ve foyer centrálního depozitáře a archeologického

pracoviště na Štefánikově ulici, v areálu bývalých uherskohradištských kasáren.

Mimo sbírkové předměty byly demonstrovány také figuríny, části podií, instalační

Deinstalace expozice Slovácko 1972–2012. Stěhování tkalcovského stavu pracovníky muzea: Zleva: Mgr. Marta Kondrová, Michal Jordán, PhDr. Romana Habartová, Mgr. Jan Káčer, Mgr. Petr Číhal, Ondřej Mour, DiS. Červenec 2012. Foto L. Chvalkovský.

Deinstalace expozice Slovácko 1972–2012. Stěhování inventarizovaných sbírkových předmětů pracovníky konzervačního oddělení. Ludmila Štefánková a Ondřej Mour, DiS. Foto L. Chvalkovský.

Instalace nové expozice Slovácko. Rozmístění figurín na prostoru podia za přítomnosti architekta. Zleva: Mgr. Gabriela Směříčková, Mgr. Petr Číhal, Mgr. Jan Káčer, Mgr. Marta Kondrová, Ing. arch. Michal Kutálek. Únor 2014. Foto L. Chvalkovský.

prvky, které bylo možno využít jako materiál pro další výstavy a skla včetně planfilmů. Při demontáži se rozhodly pracovnice etnografického oddělení zachránit původní figuríny,

Deinstalace expozice Slovácko 1972–2012. Rozmontování podia a odstranění figurín. Michal Jordán, Mgr. Marta Kondrová, PhDr. Romana Habartová. Červenec 2012. Foto L. Chvalkovský.

Instalace nové expozice Slovácko. Příprava figurín pro oblékání ve výstavním sále. Únor 2014. Foto L. Chvalkovský.

Instalace nové expozice Slovácko. Stěhování vinařského lisu. Mgr. Jan Káčer, Matěj Štefánek, DiS, Mgr. Petr Číhal, Zdeněk Stýskal (zády otočený Ondřej Mour, DiS). Únor 2014. Foto L. Chvalkovský.

kteře byly speciálně pro tuto expozici navrženy, což se do budoucna ukázalo jako velmi prozíravé. Většina z nich se vrátila po repasi, opravách a nutné renovaci také do expozice nové. Znovu se tak potvrdila nadčasovost výtvarného řešení Josefa Václavíčka a Josefa Flejšara, stejně jako vysoká estetická úroveň těchto výstavních prvků, které jsou pro prezentaci lidového oděvu nezbytné. Při množství figurín potřebných k prezentaci lidového oděvu se navíc prokázalo, že částka na jejich pořízení by byla astronomická.

I přes veškerou snahu a několik vyvolaných jednání nebylo možné nakonec zachránit a případně v jiném prostoru instalovat keramickou mapu Slovácka z úvodní části expozice, jejímž autorem byl Pravoslav Rada. Mapa musela být při demontáži rozřezána na několik částí, aby bylo možné ji z prostor expozice odstranit.

Po třech týdnech tak zůstal prostor původní expozice v prvním patře hlavní budovy Slováckého muzea zaplněn pouze stavbou, která byla zrušena při započetí stavebních prací.

Příprava v sále i zákulisí

V letech 2012–2014 přípravy expozice tvořily nejdůležitější, i když ne jedinou součást práce etnografického oddělení. Pro potřeby infokiosků, které byly zamýšleny jako databáze všech součástí lidové kultury Slovácka, či jako živá encyklopedie, kterou bude možno volně doplňovat a aktualizovat, se začaly vybírat fotografie, audionahrávky i videosekvence z dokumentace Slováckého muzea i dalších institucí (např. Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, Etnologického ústavu Akademie věd Brno). Rešerše z archivních fondů, výběr a zpracování materiálů zabralo obrovské množství hodin.

Pracovníci etnografického oddělení prováděli také výběr předmětů pro vytvoření replik. V některých případech bylo třeba vypůjčit originální artefakty v terénu, v jiných se naopak jednalo o vytvoření repli-

Instalace nové expozice Slovácko. Znalkyně lidového oděvu z Kunovic Božena Stašková při vázání šátku. Únor 2014. Foto L. Chvalkovský.

Instalace nové expozice Slovácko. MgA. Petra Bitnerová při oblékání fašankových figurín. Únor 2014. Foto L. Chvalkovský.

ky sbírkového předmětu, který by dalším vystavením podléhal světelné či klimatické degradaci, respektive jeho fyzický stav už vystavení neumožňoval. Dalším samostatným počinem pak bylo vytvoření „Knihy replik“ jako podkladu pro zadávací dokumentaci a řešení dodavateli expozice. Většina zamýšlených replik zde uvedených sbírkových předmětů měla sloužit pro vjem slabozrakých a nevidomých.

Samostatně byl také zpracován scénář k úvodnímu filmu „Vítejte na Slovácku“, jehož natáčení probíhalo v podzimních měsících roku 2013 za odborného dohledu a spolupráce etnografů ze Slováckého muzea.

Hlavní práce v souvislosti se stavbou a dodávkou výstavního mobiliáře započaly 1. října 2013, kdy nastoupili pracovníci hlavního dodavatele firmy M Plus. Vzhledem k náročnosti instalace, především krojových celků, bylo dohodnuto, že vlastní aranžování budou provádět pracovníci etnografického oddělení, které na přelomu září a října

2013 prošlo personální změnou v souvislosti s odchodem PhDr. Romany Habartové a nástupem Mgr. Gabriely Směřičkové. Významnou posilou v týmu při instalaci expozice byla MgA. Petra Bitnerová, která byla ve spolupráci s Ing. arch. Michalem Kutálkem hlavní tvůrkyní konečného výtvarného pojetí expozice.

Vlastní instalační práce započaly 3. února 2014, kdy byly do expozičního prostoru převezeny figuríny a krojové součásti pro první fázi instalace. Zejména k obřadním a slavnostním typům krojů bylo nutné zajistit pomoc znalců lidového oděvu z konkrétních lokalit, kteří zaručili autenticitu krojových celků, precizní úpravu pokrývek hlavy (vázání šátků, pentlení ad.). Celkem byl v expozici Slovácko instalován oděv na 44 figurínách, které jsou postaveny na podíích podél stěn. Vitríny, navržené architektem Michalem Kutálkem, tvoří celky o třech částech, které dělí prostor expozice na dvě

Instalace nové expozice Slovácko. Oblékání figurín. Zleva: Mgr. Markéta Lukešová, PhDr. Ludmila Tarcalová, MgA. Petra Bitnerová. Březen 2014. Foto L. Chvalkovský.

Nová národopisná expozice Slovácko otevřena 31. května 2014. Část věnovaná krojům a rozmanitosti regionálních forem lidového oděvu na Slovácku. Foto P. Titz.

poloviny. Vytvářejí tak návštěvnický okruh, který je na dvou místech přerušen, a otevírá se zde volný prostor. Samostatným vývojem prošel závěsný policový či konzolový systém pro umístění předmětů do vitrín. Systém navržených samostatných konzol byl v průběhu probíhající instalace rozšířen o další typy a jako materiál bylo místo původně zamýšleného kovu použito plexisklo, které umožnilo pronikání světla a lepší vyznění umístěného předmětu. Instalace posledních předmětů proběhla 19. května a po následném nalepení textů a popisů byla expozice připravena k otevření návštěvnické veřejnosti.

Stalo se tak v rámci oslav 100. výročí založení Slováckého muzea 31. května 2014.

Expozice Slovácko 2014

Po bezmála dvou letech tak otevřela své brány návštěvníkům expozice, představující národopisný region Slovácko ve zcela novém

Instalace nové expozice Slovácko. Ludmila Rebendová z Dolních Bojanovic při oblékání figurín z Podluží. Březen 2014. Foto L. Chvalkovský.

Nová národopisná expozice Slovácko otevřena 31. května 2014. Vitrína s předměty prezentujícími Velikonoce, v pozadí diorama věnované zpracování textilních vláken a tkaní. Foto P. Titz.

architektonickém konceptu, který upoutá pozornost již řešením vstupního prostoru. Dynamická vlnitá žebrovaná konstrukce vyplňující vstupní sál s projekčními plochami i přes jednoznačně moderní design nepostrádá taktéž návaznost na prvky lidové kultury. Inspirací pro vytvoření lamelové parametrické struktury se staly architektu Michalu Kutálkovi lomené vrapené rukávce ženského kroje. V tomto futuristicky pojatém prostoru se mohou návštěvníci nechat vtáhnout do atmosféry dnešního Slovácka prostřednictvím krátkého filmu „Vítejte na Slovácku“. Interaktivní mapa Slovácka promítaná na druhé projekční ploše ujasňuje hranice celé oblasti i teritoriální vymezení subregionů. Při výběru některé z podoblastí Slovácka na ovládacím pultu se spustí divákovi krátká prezentace (slideshow), která přiblíží v několika snímcích vybranou oblast včetně typického hudebního doprovodu podaného vybranými místními interprety.

Obsahově je expozice členěna do několika okruhů, které jsou vzájemně propojené a navazují na sebe. Návštěvník se tak seznámí se způsobem života lidí na Slovácku prostřednictvím dokladů **zemědělského hospodaření, bydlení**, připomene si dochované i zaniklé **rukodělné techniky**. Stěžejní část expozice tvoří prezentace **lidového oděvu** krojově rozmanitého regionu od horských oblastí moravských Kopanic až po rovinné Podluží. V druhé polovině expozice se vzájemně prolínají okruhy **rodinného a výročního obyčejového cyklu**. Lidský život plynul od narození přes významný přelomový okamžik, kterým byla a je svatba v kruhu výročních zvyků. Každoročně jej provázely masopustní obchůzky, velikonoční symboly, letniční obyčeje, slavnosti dožínek i vinobraní i hodové slavnosti kumulované převážně na podzimní

období. Závěr obyčejového cyklu v období adventu charakterizovaly nejen obchůzky tajemných postav Mikuláše a jeho družiny či lucíí, ale znamenal především zamýšlení nad údělem lidského života, který s ubývajícími slunečními paprsky krátčího se dne směřoval ke konci. Celý život pak provázela **zbožnost** a lidová víra se všemi jejími projevy včetně uctívání patronů chránících úrodu, domácnost i řemeslníky a jejich práci.

Trojrozměrné předměty v expozici doplňují multimediální prvky v podobě animací vybraných dioramat, krátké filmy i možnost prověřit své znalosti o životě lidí na Slovácku v interaktivních testech. Elektronická databáze na dvou dotykových obrazovkách nabízí návštěvníkům na 1 800 archivních fotografií z dokumentace Slováckého muzea, videozáznamy vybraných projevů lidové kultury i audiosnímky dokumentující charakteristické hudební styly i seskupení všech subregionů Slovácka. Autoři a realizátoři expozice pamatovali také na handicapované diváky. Pro nevidomé a slabozraké návštěvníky jsou v jednotlivých zastaveních připraveny věrné repliky sbírkových předmětů umístěných ve výstavě opatřené popiskami v Braillově písmu.

Cílem nové expozice je zaujmout současného náročného návštěvníka, přivést do muzea a k zájmu o lidovou kulturu děti a mládež a starší generaci přesvědčit, že národopisná tematika se dá uchopit i novým neotřelým způsobem.

Nová národopisná expozice Slovácko otevřená 31. května 2014. Část věnovaná hodovým zvykům a atributům. Foto P. Titz.

NOVÁ ETNOGRAFICKÁ EXPOZICE SLOVÁCKÉHO MUZEA

Alena Kalinová, Etnografický ústav, Moravské zemské muzeum, Brno

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti patří k muzeím s nejvýznamnějšími etnografickými sbírkami v České republice. Tato skutečnost souvisí s polohou města v centru etnograficky bohatého regionu, jehož výrazná lidová kultura přitahovala pozornost národopisných a osvětových pracovníků již na konci 19. století. Právě v souvislosti s přípravami Národopisné výstavy československé v roce 1895 se zrodila myšlenka vybudovat místní národopisné muzeum. Vedle iniciativy organizátorů zdejšího kulturního života a prvních národopisných badatelů připadla při jeho vzniku důležitá role novináři, hudebníku a sběrateli Františku Kretzovi (1859–1929). Muzeum bylo otevřeno 1. června 1914 a již od svého vzniku se profilovalo především etnografickými a archeologickými sbírkami, k nimž později přistoupilo také výtvarné umění a historie.

První národopisnou prezentací muzea byla instalace nejstarších sběrů a Kretzovy kolekce v prostorách starých kasáren, zrušená již roku 1918. Muzejní sbírky byly později přesunuty do budovy staré střelnice ve Smetanových sadech, kterou město zakoupilo v roce 1929 a která byla upravena pro potřeby muzea, jež bylo v roce 1931 znovu pro veřejnost otevřeno. V letech 1936–1937 byl objekt muzea v souvislosti s *Výstavou Slovácka* architektem Bohuslavem Fuchsem adaptován na moderní budovu s výstavními prostorami, která se tak stala jedním z nejlépe vybavených muzeí v Československu. Kromě účelově řešené budovy pozvedlo úroveň muzejní práce v oboru etnografie působení Antonína Václavíka (1940–1946). Tehdy rovněž započaly práce na přípravě dlouhodobé expozice národopisného materiálu. V souladu s dobovou situací sloužila muzejní instalace zároveň jako depozitář. Václavíkovou zásluhou dostala muzejní činnost pevné

odborné základy, na nichž po jeho odchodu pokračovali mladí nástupci.

V průběhu dalších let zaznamenaly muzejní objekty nové stavební úpravy, které napomohly lepšímu provozu muzea a rozvoji jeho odborných oddělení. Probíhalo postupné budování sbírkových fondů, které zahrnovaly dosud opomíjené předměty materiální kultury. V roce 1959 mohla být otevřena expozice zemědělského nářadí *Na slováckém hospodářství v minulém století*, jejímž autorem byl Josef Jančář. Předchůdkyní pozdějších expozic se staly oborové výstavy zpřístupněné v hlavní muzejní budově v roce 1964. Národopisná výstava *Lidový výtvarný projev na Slovácku* (autor Josef Jančář, spolupráce Josef Pešek) představila charakteristické doklady rukodělné činnosti – keramiku, výrobky z pletiv a ze dřeva. Pozornost byla věnována také dokladům textilu, výšivce a modrotisku a dále malířskému projevu, který v zdejšímu regionu představovala ornamentální názední malba, malba na skle a zejména výzdoba kraslic.

Mezitím intenzivní budování sbírek vytvořilo základnu pro realizaci reprezentativní, velkoryse pojaté etnografické expozice, která byla pod názvem *Slovácko* otevřena v roce 1972. Na její přípravě se podíleli tehdejší hlavní představitelé etnografického muzejnictví Josef Beneš a Ludvík Kunz (vedle domácího Josefa Peška) a přední výtvarníci – autor výtvarné koncepce malíř Josef Flejšar, dále sochař František Bartoš, keramik Pravoslav Rada. Autorem architektonického řešení byl Ing. arch. Josef Václavíček. Tvůrci zúročili dosavadní zkušenosti v oblasti muzejní prezentace a využili dostupných technických prostředků. Vznikla působivá, v řadě ohledů novátorská instalace, která se těšila pozornosti návštěvníků čtyři dese-

tiletí. Její výměna byla motivována hlavně technickými hledisky, neboť instalace přestala vyhovovat aktuálním požadavkům a již neumožňovala představit téma ve větší šíři a hloubce.

Po dvouleté rekonstrukci byla k stému výročí otevření Slováckého muzea dne 31. května 2014 zpřístupněna nová etnografická expozice, která v současnosti představuje nejmodernější komplexní etnografickou expozici v českých muzeích. Svou koncepcí a tematickým záběrem má srovnání pouze s pražskou národopisnou expozicí Národního muzea v letohrádku Kinských, jež v letošním roce oslaví desetileté trvání. Brněnskou expozici v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea se bohužel doposud nepodařilo zrealizovat a současná expozice olomouckého Vlastivědného muzea má užší tematické zaměření. Nová expozice, nazvaná opět *Slovácko*, navazuje na předchozí expozici a koncepčně z ní vychází. Využívá však moderní instalační postupy a především nové multimediaální prvky. Ty představují významný posun v muzejní prezentaci lidové kultury, neboť umožňují názorněji prezentovat jednotlivá témata a poskytnout mnohem větší soubor informací.

Autorský kolektiv (autoři scénáře a libreta Ivo Frolec, Romana Habartová, Marta Kondrová, Petr Čihal, odborná spolupráce Ludmila Tarcalová) usiluje podat komplexní obraz života lidových vrstev na jižní Moravě v posledních dvou stoletích. U řady projevů lidové kultury však existuje návaznost až do současné doby. Expozice zachycuje výrazné oblasti zdejší lidové kultury jako způsob obživy, bydlení, rukodělnou výrobu, dále zejména lidový oděv nebo rodinné a výroční obyčeje. Je členěna na okruhy, které se vzájemně doplňují a prolínají.

První polovina expozice přináší obraz života lidí na venkově, pro něj bylo hlavním způsobem obživy zemědělské hospodaření spojené s doplňkovými činnostmi, k nimž patřil chov dobytka, včelařství, rybářství nebo vinohradnictví. To hned v úvodu

symbolizuje unikátní vinařský lis z Havřic z roku 1847. Další předměty (rybářské nářadí, včelařská vykuřovadla, vinařské nože) dokreslují uvedená zaměstnání. Nabízí se pohled na zemědělskou krajinu s pracovním nářadím i do interiéru venkovského domu a na jeho vybavení (např. výrobky z pletiv). V jednotlivých kójiích je dále představena rukodělná výroba od tradičního hrnčířství přes zpracování textilních vláken (tkalcovství) až po práci s dřevem. Je prezentována náznakem pracovního prostředí s potřebnými nástroji. Výsledné produkty tvoří předměty, jež se vyznačují zároveň vysokou řemeslnou i estetickou kvalitou. Jde o ukázky tradičních keramických výrobků – hrnčiny i fajánsi, ale také novodobých výrobků, dokládajících převedení tradice do 20. století. Do uvedeného tematického oddílu náleží také ukázka hornácké činnosti nebo svědectví dovednosti lidových řezbářů v podobě vyřezávaných forem nebo reliéfně zdobených polních křížů.

Pozornost návštěvníka přitahuje zejména prezentace jednoho z výrazných projevů zdejší kultury – lidového oděvu, který právě v této části Moravy dospěl k značné variabilitě forem. Skupina figurín v zadní části expozice názorně dokládá krojovou rozmanitost Slovácka od stříhově i výzdobně jednoduchých oděvů horských oblastí moravských Kopic přes podhorské Buchlovicko, luhačovické Zálesí, Uherskobrodsko, dolňácké regiony Uherskohradištska i Kyjovska až po rovinné Podluží a okolí Strážnice. Vystavené kroje zároveň dokumentují rozmanité kategorie lidového oděvu. Krojované figuríny vystupují také jako důležitá součást prezentace rodinných a výročních obyčejů.

V druhé polovině expozice se vzájemně prolínají okruhy rodinného a výročního obyčejového cyklu. Lidský život plynul od narození přes významný přelomový okamžik – svatbu až ke svému konci. Rodinné události dokládají hlavně obřadní textilie nebo svatební atributy ženicha a nevěsty. Život v průběhu kalendářního roku provázely

výroční obyčeje. Podél stěny jsou instalovány ukázky masopustní obchůzky a velikonocních zvyků s reprezentativním výběrem kraslic a dalších zvykoslovných předmětů. Následují letniční obyčeje s významnou jízdou králů, dále slavnosti dožínek, vinobraní a zejména dodnes udržované hody. Poslední články celého cyklu představují obchůzky Mikuláše a lucii a nakonec Vánoce. K uvedeným obyčejovým příležitostem se váží charakteristické předměty jako hodová práva, dále hudební nástroje, masky, rovněž ozdoby na vánoční stromek nebo hračky. Závěr roku má symbolickou paralelu s koncem lidského života, který zde symbolizují náhrobní kříže. Obyčejová část také demonstruje projevy lidové zbožnosti, která se obracela především k patronům ochraňujícím člověka, jeho hospodářství, práci i rodinu. Je dokumentována keramickými výrobky s motivy světců (džbány na svěcenou vodu, kropenky, fajánsové obrazy) nebo polychromovanými dřevěnými plastikami, které byly součástí vybavení interiérů, domovních výklenků i drobných sakrálních objektů.

Téma expozice umocňuje její moderní architektonické řešení (autor Ing. arch. Michal Kutálek, Next Level Studio). Využívá současných výtvarných prostředků a zároveň počítá s uplatněním multimediální techniky (AV Media, a.s.). Lamelové členění prostoru vstupní části expozice návštěvníkovi připomene navrpené rukávce slováckých krojů. Úvodní část je založena pouze na audiovizuální prezentaci. Návštěvník se může nechat vtáhnout do atmosféry dnešního Slovácka pomocí krátkého filmu *Vítejte na Slovácku* a na mapě jižní Moravy s vyznačenými národopisnými oblastmi si může pro bližší informaci zvolit libovolný subregion (Uherskohradištsko, Strážnicko, Kyjovsko, luhačovické Zálesí, Bojkovicko, Uherskobrodsko, moravské Kopenice, Hornácko, Podluží, hanácké Slovácko), který představí krátká slideshow, přinášející charakteristiku lidové kultury daného území včetně typického hudebního doprovodu v podání vybraných interpretů.

Vlastní expozice zaujímá protáhlou prostoru, jež je ve střední části členěna oboustrannými výstavními vitrínami s exponáty, jež se tematicky vztahují k instalaci podél bočních stěn. Osvětlení předmětů vystupujících z tmavého prostoru umocňuje jejich výtvarné působení. Na ose interiéru dominuje prezentace lidového oděvu na figurínách, které působí přirozeně a nechávají patřičně vynít jednotlivým krojům. Vystaveným exponátům je vyhrazen dostatečný prostor, což ve vitrínách umožňuje způsob instalace na nenápadných průhledných policích. Orientaci návštěvníka slouží výstižné texty v českém, anglickém a německém jazyce, umístěné na panelech v jednotlivých částech expozice. Ve stejných jazycích jsou provedeny dobře čitelné popisky podél dolního okraje středových vitrín, které tak neruší návštěvníkovo vnímání exponátů.

Významnou součástí expozice se staly četné multimediální prvky v podobě animací vybraných dioramat a krátkých filmů, které jsou ústrojně včleněny do instalace a doplňují trojrozměrné exponáty. K nim patří také pro návštěvníky přitažlivý interaktivní test na jednotlivá témata z lidové kultury, který mohou absolvovat v blízkosti vstupní části. Elektronická databáze nabízí návštěvníkům na 1 800 archivních fotografií z fondu Slováckého muzea, videozáznamy vybraných projevů lidové kultury nebo audiosnímky dokumentující charakteristické hudební styly všech představených subregionů.

Při dodržení maximální autenticity nová expozice respektuje nezbytné zásady režimu pro vystavování sbírkových předmětů. Je třeba ocenit, že návštěvník přichází do bezprostředního kontaktu s exponáty, které jsou umístěny volně v prostoru. Zde se nabízí jen určitá námitka v případě ochrany a údržby textilních dokladů nebo případné zajištění bezpečnosti některých exponátů. Lze se však domnívat, že autoři expozice nepochybně uvedené otázky zvažovali. Návštěvníkům je od počátku k dispozici tištěný *Průvodce národopisnou*

expozičí Slovácko autorek Ludmily Tarcalové a Marty Kondrové.

Na závěr nezbývá než uvést, že nová etnografická expozice Slováckého muzea zanechá v návštěvníkovi silný dojem. Po jejím zhlédnutí si odnáší množství estetických zážitků a poznatků o lidové kultuře jihomoravského regionu. Jde v nejlepším smyslu slova o tradiční způsob přehlídky. Stále živá

lidová tradice má totiž ve zdejšímu prostředí své pevné místo. Tuto skutečnost potvrdila také spontánní atmosféra velkolepé slavnosti provázející otevření expozice. Domnívám se, že původně proklamovaný cíl expozice – vytvořit muzejními a výstavními prostředky „reprezentační výkladní skříň“ národopisné oblasti Slovácka a seznámit veřejnost s jejími bohatými tradicemi se plně podařil.

NAD PROMĚNAMI SLOVÁCKÉHO MUZEA (Od amatérského spolku k profesionální instituci)

Josef Jančář, Uherské Hradiště

Se stále rychlejším společenským a technologickým rozvojem dochází ke snahám uchovat doklady kultury a způsobu života minulosti. Historické stopy jsou podvědomými kotvami, které pro nás nabývají stále větší cenu. Odtud plyne zájem o archeologii, historii i o tradice lidové kultury a o jejich muzejní prezentaci, proto ve stále rychlejším životním tempu je důležité vědomí souvislostí. Zahrnuje nejenom zkušenosti našeho života, ale i historické prameny, které pomáhají dotvářet kontinuitu osobní, regionální nebo širší identity. Vývoj prvních padesáti let muzea zpracoval podle dostupných pramenů jeho tehdejší ředitel.¹ Přes různé peripetie svého vývoje patří dnes Slovácké muzeum k významným a nejaktivnějším regionálním muzeím v České republice. Obsáhla ediční a výstavní činnost, úroveň dokumentace a péče o sbírkové fondy v oborech archeologie, historie, etnografie a dějin umění jsou příkladem naplňování koncepce moderní muzeologie. V redakci jeho současného ředitele zpracovali odborní pracovníci této instituce několik reprezentativních publikací o vývoji a rozsahu aktivit v druhém půlstoletí Slováckého muzea.²

I.

První muzea na Uherskohradištsku vznikala už od osmdesátých let 19. století. Byla zaměřena především na objevování a uchovávání archeologických dokladů převážně velkomoravského horizontu.³ Hlubší zájem o lidovou kulturu podnítila příprava Národopisné výstavy československé v Praze v roce 1895. V rámci její přípravy vznikl v Uherském Hradišti v roce 1895 *Ústřední národopisný slovácký výbor*, z jehož podnětu byl založen *Komitéť pro zřízení Slováckého*

muzea. Jeho členem byl i známý František Kretz, vášnivý sběratel, hudebník, publicista, starožitník a angažovaný účastník kulturního dění na Moravě.⁴ Tento komitéť po roce 1895 zanikl, ale v roce 1896 vznikl *Výbor pro Výstavu Slovácka*, plánovanou městem na rok 1897. Předseda výboru, starosta města Josef Stancl, na schůzi výboru 20. ledna 1896 navrhl za místo konání této výstavy park s budovou střelnice, která by se měla přestavět na výstavní palác s pozdějším využitím pro kulturní aktivity města.⁵ Snahy o založení muzea v Uherském Hradišti však pokračovaly, i když okruh osob, které by se mohly podílet na jeho vzniku, byl v té době poměrně úzký. Začátkem roku 1899 byla na návrh místostarosty města Antonína Sojáka ustavena „*komise pro zřízení českého muzea a archivu*“. Jejimi členy byli jmenováni redaktor František Kretz, Josef Klvaňa – ředitel gymnázia v Kyjově, ředitel uherskohradištského gymnázia Josef Zahradník, učitel Fr. Miklík ze Bzence a Ing. L. Červinka. Pro financování muzea, vydávání časopisu a pro vědecký výzkum se městská rada rozhodla zřídit samostatné kuratorium.⁶

Ale ani tento záměr se tehdy ještě nepodařilo uskutečnit. Na základě usnesení obecní rady města vznikl v roce 1905 nový muzejní odbor, který vydal výzvu k obyvatelstvu k darování nebo zapůjčení národopisných, archeologických a jiných památek pro zřizované městské muzeum. Předsedou tohoto odboru byl aktivní kulturní činitel města JUDr. Fr. X. Vysloužil. Pod výzvou jsou podepsáni ředitel gymnázia Josef Zahradník jako místopředseda, ředitel obecné školy Raimund Tlusták jako zapisovatel, ředitel měšťanky Karel Jaroslav Obrátil jako pořadatel sbírek, profesori Antonín Smirsch a Ignát Hrozek jako členové. Není však mezi nimi František Kretz.⁷

Starosta města Josef Stancl podle zápisu z jednání městské rady dne 29. 4. 1905 navrhl, aby dozor nad sbírkami městského muzea byl svěřen některému učiteli s případnou odměnou za tuto činnost. Ještě 6. června 1906 správce muzejních sbírek K. J. Obrátil sděluje městské radě, že zakoupil pro muzeum keramické předměty za 35 K 50 hal. a žádá o jejich zaplacení: „*Prosím snažně, aby obnos poukázán byl hned nyní k výplatě, jelikož překupnice, která věci zdaleka přinesla, čeká na peníze a chce ještě dnes odjet.*“ Avšak už 15. července 1907 se vzdává místa správce městského muzea a uvádí, že věci, náležející muzeu, jsou umístěny částečně v městské radnici, částečně v přízemní místnosti obecné školy.⁸

Novou iniciativu k založení Slováckého muzea vyvinula Národní jednota. Zásluhou jejího předsedy, profesora českého gymnázia Jana Khérese, bylo zřízení muzea jedním z hlavních úkolů tohoto sdružení. Jan Khéres už v roce 1913 požádal Františka Kretze, aby přes svůj nesoulad s novým vedením radnice prodal místnímu odboru Národní jednoty část svých sbírek a podílel se na provozu Slováckého muzea, které mělo být základnou pro přípravu *Výstavy Slovácka*, plánované na rok 1915. František Kretz na Khéresovo naléhání nakonec souhlasil.⁹ Město dalo upravit pro muzeum první poschodí bývalé jezuitské koleje a kromě sbírek zakoupených Národní jednotou byly v muzeu instalovány dosavadní sbírky uložené na radnici a ve škole, ale i pamětihodnosti z kostela i z městské registratury. Instalaci doplnil František Kretz výšivkami ze svých sbírek a obrazy významných malířů té doby. Významnou pomocnicí při instalaci výšivek v tomto muzeu byla ředitelka Dívčí průmyslové školy Marie Kramolišová. (Škola byla založena v roce 1913 z podnětu Fr. Kretze). I když Slovácké muzeum bylo od počátku chápáno jako vlastivědné, Kretzovo charisma a jeho národopisné aktivity zastínily archeologické, historické a uměleckohistorické obory, které však vždy tvořily a dosud tvoří obsah činnosti Slováckého muzea.¹⁰

Slavnostní otevření muzea 1. června 1914 hodnotil český a moravský tisk příznivě, i když článek konzervativně zaměřených Slováckých novin naznačil místní politicky motivované rozpory. Uvedl, že „...*ku pořádání slavnosti byly vyzvány všechny české spolky, vyjímaje ovšem spolky konservativní jako Střelecký a Měšť.-živnostenskou besedu [...] K slavnosti zve starosta Beneš, lítá po Brně i po Vídni a doma kope do velké většiny lidu – protože ten lid je katolickým a není potřeštěný nesnášenlivým pokrokářstvím jako starosta Beneš...*“¹¹ Racionálně kritický hlas zazněl v závěru článku Emila Axmana v časopise *Dílo*: „*Celkové resumé: to co v Hradišti otevřeli, není ani museum krajové, ani reprezentativní. To píší sine ira et studio. Na Moravě máme polovičatosti a malosti až po krk a hradištské muzeum, kdyby mělo zůstatí na takovém stupni jako při otevření, by onu neseriosnost jen zvětšovalo.*“¹² V roce 1919 bylo muzeum uzavřeno a obnovená Národopisná a muzejní společnost od počátku dvacátých let usilovala o jeho znovuotevření buď výstavbou nové budovy, nebo rekonstrukcí vhodného objektu.

II.

Dvacátá a třicátá léta minulého století byla i v Uherském Hradišti rušným obdobím nových politických i kulturních a společenských aktivit. Záměr městské rady postavit samostatnou muzejní budovu se nepodařilo realizovat, a tak byla pro muzejní účely zakoupena budova Střeleckého spolku ve Smetanových sadech.¹³ Po její úpravě zde bylo Slovácké muzeum otevřeno 15. srpna 1931. Významnou úlohu při jeho znovuotevření měl předseda muzejního kuratoria a člen městské rady JUDr. Emil Tománek (1882–1968). Při otvírání muzea uvedl, že „*Slovácké muzeum [...] nemá být pouze snůškou a výstavou dokumentů minulých dob a kultur, nýbrž ústavem, který by byl platným činitelem pro výzkum lidového umění a kultury...*“ Město po složitých jednáních zakoupilo některé

sbírkové předměty z pozůstalosti Františka Kretze a sbírku keramiky akad. malíře Stanislava Lolka, jemuž byla nabídnuta funkce ředitele muzea. Jako správce objektu byl městem přijat Antonín Slaník za roční plat 10 500 Kč a naturální byt.¹⁴

Řízení muzea prostřednictvím městského kuratoria trvalo jen do roku 1933. Zemským úřadem v Brně byl 8. září 1933 povolen samostatný muzejní spolek pod názvem *Muzejní a archeologický spolek Slovácké muzeum pro okres uherskohradištský a okolí se sídlem v Uherském Hradišti*. Předsedou spolku se stal dosavadní předseda kuratoria JUDr. Emil Tománek, tajemníkem byl Alfred Kissewetter, pokladníkem vedoucí finančního odboru města Antonín Pavlacky. Kustody pro jednotlivé odbory byli jmenováni: pro literární památky Bedřich Beneš Buchlovan, pro výtvarné umění akad. mal. Jiří Heřman, pro národopis prof. František Jilík, pro grafiku Ruda Kubíček a pro archeologii Antonín Zelnitius. Obraz druhého období vývoje Slováckého muzea od jeho znovuotevření v roce 1931 až do likvidace spolku protektorátní správou v roce 1943 je poměrně přehledně zpracován vedoucími jednotlivých oddělení muzea ve sborníku *Slovácko 1985*, vydaném u příležitosti 70 let od jeho založení.¹⁵ I při aktivní dobrovolné práci členů spolku, především kustodů sbírek, bylo muzeum stále spíše na okraji dobových politických a kulturně společenských zájmů.

K určitému rozmachu spolku došlo v polovině třicátých let, kdy na podnět vedení spolku rozhodla městská rada o uspořádání Výstavy Slovácka v roce 1937. K realizaci výstavy bylo zřízeno družstvo Slovač. Předseda spolku Slovácké muzeum JUDr. Emil Tománek v úvodu Katalogu Výstavy Slovácka 1937 uvedl, že „...nebylo možno ukázati Slovácko jen v jeho krojové slavnostnosti, naopak, mělo-li býti pořadatelstvo právo celému kraji a jeho lidu, bylo nezbytno rozšířiti program výstavní i z hlediska dnešního stavu hospodářského a sociálního.“¹⁶ V rámci Výstavy bylo muzeum rozšířeno dostavbou

moderního objektu podle návrhu slavného architekta Bohuslava Fuchse. V té době přitahovalo zejména velkou výstavou obrazů Joži Uprky. Značnou pozornost Výstavě Slovácka 1937 věnovaly zprávami i fotografiemi Lidové noviny. Mezi nejzajímavější patří referát F. Píška, zabývající se pavilonem připraveným Vladimírem Ůlehlou, Vilémem Hankem a architektem Václavem Roštlapilem. Podle autora referátu tento pavilon ukázal možnosti, jež jsou skryty v lidové kultuře pro obrodu životního stylu moderní společnosti.¹⁷

Pozoruhodný zájem o Výstavu Slovácka 1937 a aktivní účast členů spolku Slovácké muzeum na její přípravě přispěly k rozhodnutí města nejenom přistavět ke staré budově novou část v rámci zmíněné Výstavy, ale také rozšířit budovu opět podle návrhů Bohuslava Fuchse. V nové přístavbě, s obtížemi dokončené v roce 1941, byly v přízemí zřízeny pracovny a knihovna, ve výstavním sále v prvním patře byla otevřena expozice o lidové kultuře Slovácka, připravená pozdějším zakladatelem stolice národopisu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně Antonínem Václavíkem.¹⁸ Václavíkovým přičiněním se zpřesnila odborná inventarizace sbírek a uskutečnily se první kroky v organizaci vědecké národopisné práce na jihovýchodní Moravě. Inventarizaci archeologických sbírek v té době prováděl ve Slováckém muzeu pozdější univerzitní profesor Vilém Hrubý, který po druhé světové válce patřil k nejvýznamnějším českým archeologům. Věnoval se především výzkumu období Velké Moravy a je objevitelem první zděné velkomoravské architektury: kostela „Na Valách“ ve Starém Městě. Ale už v roce 1943 byla spolku protektorátní správou nařízena likvidace. Spolek sice ihned po válce obnovil činnost, ale v roce 1951 byl zrušen a Slovácké muzeum se stalo organizací Místního národního výboru. Do funkce ředitele byl jmenován známý sběratel moderního výtvarného umění a člen kulturní komise MNV Josef H. Štěrba.¹⁹ Při letošním výročí založení Slováckého muzea si teprve uvědo-

mujeme rozsah a význam dobrovolné práce, z níž vyrůstaly základy této dnešní profesionální instituce.

III.

Po vzniku totalitního režimu v Československu se už v roce 1948 uskutečnil Sjezd národní kultury, který požadoval reorganizaci vědy, kultury a školství. Slovácké muzeum, stejně jako ostatní regionální spolková muzea, se stalo odbornou institucí, podřízenou místnímu národnímu výboru. Vedoucí jednotlivých oborů se stali zaměstnanci s pevně stanovenými úvazky a platy. Technická zaostalost a dosavadní amatérská práce jakkoliv obětavých kustodů muzeí však vyžadovala organizační i odborné změny. V roce 1954 převzal Slovácké muzeum do své správy Okresní národní výbor v Uherském Hradišti, který do funkce ředitele Slováckého muzea získal uměleckého historika Viléma Jůzy (1930–1998), absolventa Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Jeho spolužák Josef Maliva, který se stal ve stejné době ředitelem Domu umění v Hodoníně, připomíná v obsáhlém článku přínos Viléma Jůzy pro tvorbu objevných výstav moderního umění ve Slováckém muzeu a zejména pro vybudování Galerie Slováckého muzea v rekonstruovaném barokním objektu tzv. Staré pošty.²⁰ V roce 1958 nastoupil do Slováckého muzea Václavíkův žák Josef Jančář, z jehož iniciativy vznikl sborník *Slovácko*, nahrazující zaniklé vlastivědné časopisy a umožňující seznamovat nejširší veřejnost s výsledky práce Slováckého muzea a regionálního bádání v oboru společenských věd.

Vilém Jůza na počátku šedesátých let věnoval hlavní pozornost dokončení rekonstrukce památkově chráněného objektu Staré pošty na Galerii Slováckého muzea a přípravě komplexní expozice vývoje výtvarného umění na jihovýchodní Moravě. Po odchodu Josefa Jančáře do dokumentace ÚLUV se stal vedoucím národopisného oddělení Josef Pešek, který nezvládl pří-

pravu velké národopisné výstavy v hlavním výstavním sále. V této zvláštní situaci, kdy byla budova muzea ve Smetanových sadech pro návštěvníky uzavřena, Okresní výbor KSČ vážně uvažoval o její přeměně na Dům pionýrů s tím, že muzeum může existovat v nově otevřené Galerii Slováckého muzea v Otakarově ulici. Tehdejší inspektor kultury ONV v Uherském Hradišti, básník a jeden z vedoucích folklorního souboru Hradišťan Otakar Horký, přesvědčil na počátku roku 1964 Josefa Jančáře, aby odešel z ÚLUV a zajistil otevření expozic v budově muzea ve Smetanových sadech.²¹

V průběhu šedesátých let se výrazně rozšířily národopisné aktivity muzea i odborná výstavní činnost galerie. Vedle obsáhlé výstavní a ediční činnosti se stalo muzeum členem Společnosti národopisců při ČSAV. Když vedení této národopisné společnosti v roce 1964 rozhodlo, aby se při jeho výročních valných hromadách konaly i vědecké konference, první taková konference se uskutečnila v roce 1965 ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti.²² Tento úspěch povzbudil pracovníky muzea k rozšíření odborných aktivit. V roce 1965 uspořádalo Slovácké muzeum první z připravovaného cyklu výstav o lidovém umění slovanských národů výstavou o lidovém umění Jugoslaviie.²³ Nejvýznamnější výstavu té doby uspořádalo muzeum ve spolupráci s pracovníky EÚ ČSAV a NÚ SAV pod názvem *Lidová hrnčína v Československu*. Byla to první celostátní přehlídka té části lidové keramiky, která byla nejméně spjata s každodenním životem člověka.²⁴ Tuto výstavu pak instalovalo Slovácké muzeum v Bělehradě.²⁵ Další reciproční výstavy uskutečnilo Slovácké muzeum ve spolupráci s národopisnými muzei v Rumunsku a v Bulharsku.²⁶

Jako přípravu na realizaci dlouhodobé národopisné expozice v hlavní budově muzea byla v roce 1967 otevřena výstava *Mizející svět*.²⁷ Aktivity spojené s přípravou národopisné expozice zahrnovaly jak velmi významnou sběratelskou spolupráci studentů etnografie Filozofické fakulty brněnské

univerzity, tak pozoruhodný ohlas místních národních výborů na výzvu vedení muzea k darování kroje své obce. Příprava scénáře nové expozice byla po odchodu Josefa Jančáře v rámci dobové „normalizace“ přerušena. Autory expozice, otevřené teprve v roce 1972, se stali pracovník odboru muzeí Ministerstva kultury Josef Beneš a ředitel Etnografického ústavu Moravského muzea Ludvík Kunz. Expozice se na dlouhou dobu stala instruktivním a výtvarně přitažlivým obrazem zaniklých nebo zanikajících projektů lidové kultury Slovácka.

IV.

Přehledem výsledků sbírkotvorné činnosti a badatelské práce odborných pracovníků Slováckého muzea i zdrojem poznání regionu se stal sborník Slovácko. Ze skromných počátků *Národopisný sborník pro moravsko-slovenské pomezí* (od sedmdesátých let *Společenskovědní sborník pro moravsko-slovenské pomezí*, od roku 2011 *Společenskovědní recenzovaný časopis pro moravsko-slovenské pomezí*) přináší kromě přehledů o způsobech zpracovávání sbírek a o jejich vzdělávacím a osvětovém působení také dlouhou řadu významných studií nejen z moravsko-slovenského pomezí.²⁸ Svědectvím odborných aktivit Slováckého muzea v šedesátých letech bylo založení edice *Kultura a tradice*, přinášející studie významných českých a slovenských etnografů, a založení edice *Technologie lidové výroby*, jejíž pokračování od sv. 4 převzalo Státní nakladatelství technické literatury v Praze.

V roce 1988 bylo ukončeno vydávání edice *Kultura a tradice* 20. svazkem, který připravil Václav Frolec pod názvem *Lidské dokumenty z Podluží*. Nová edice *Studie Slováckého muzea* založená v roce 1996 přináší převážně výsledky vědeckých konferencí muzea. Sborníky zabývající se zejména historií zemědělství a zemědělské politiky připravovala vedoucí oddělení historie Blanka Rašticová, sborníky o tradicích lidové kultury, zejména o lidovém zvykosloví editovala

vedoucí etnografického oddělení muzea Ludmila Tarcalová. Publikační činnost Slováckého muzea je neobyčejně rozsáhlá. Vedle sborníku Slovácko a edičních řad *Kultura a tradice* a *Studie Slováckého muzea* publikuje pravidelně katalogy k výstavám – zejména k výstavám výtvarného umění v Galerii Slováckého muzea. Vedle toho vychází nepravidelně samostatné monografie a sborníky z konferencí jako výsledky dlouhodobých vědecko-výzkumných plánů jednotlivých odborných oddělení muzea. Jednou z významných aktivit Galerie Slováckého muzea bylo pořádání *Mezinárodního symposia lité medaile a plastiky*. O prvních deseti ročních těchto symposiích přináší odborné informace jejich organizátorka, vedoucí Galerie Slováckého muzea Milada Frolcová.²⁹

Od konce 20. století vydává Slovácké muzeum monografie a sborníky prací autorů, podílejících se na širších vědecko-výzkumných programech muzea, zejména ve spolupráci s katedrami etnografie a historie filozofické fakulty brněnské univerzity. To svědčí o tom, že Slovácké muzeum není regionální institucí marginálního významu. Teprve v průběhu druhé poloviny 20. století se stalo ústavem, jak jeho cíle naznačil předseda spolku JUDr. Emil Tománek při znovuotevření muzea v roce 1931. Pro soudobou vědeckou a kulturně vzdělávací činnost je nepostradatelná vysoce odborně vedená knihovna muzea. S více jak 18 000 svazky odborné literatury je zdrojem informací jak pro pracovníky muzea, tak pro širší badatelskou veřejnost.

Na soudobém rozvoji Slováckého muzea má neobyčejnou zásluhu ředitel muzea Ivo Frolec, absolvent etnografie na Filozofické fakultě Karlovy univerzity. Především jako manažer vědeckých a kulturně společenských aktivit prosadil nejenom rekonstrukci a obnovu všech muzejních objektů, ale i podíl muzea na programu ministerstva kultury nazvaném *Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu*. Slovácké muzeum bylo pověřeno funkcí regionálního pracoviště pro Zlínský kraj a ředitel muzea se stal předsedou

národní komise pro udělování titulu *Nositel tradice lidových řemesel*.³⁰ Vedle této funkce je i předsedou programové rady Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici.

Dosavadní úspěšnou činnost muzea reprezentuje multimediální národopisná expozice, otevřená k 100. výročí založení muzea. Podává komplexní obraz lidových tradic Slovácka i současného využívání jejich některých prvků k soudobým zájmovým aktivitám.

I když k příležitosti 100. výročí muzea byla otevřena atraktivní národopisná expozice a národopisu je v této úvaze věnována větší pozornost, stejně odborně i společensky aktivní jsou i ostatní obory muzea: archeologie, historie a dějiny umění. O aktivitách těchto oborů vyšly samostatné monografie. Všechny obory svými aktivitami probouzejí širší zájem veřejnosti jak odborně dobře připravovanými výstavami, tak bohatou publikační činností. Galerie Slováckého muzea nadále působí v památkově chráněném barokním objektu tzv. Staré pošty. Archeologický depozitář a jeho pracovny jsou umístěny v nově rekonstruovaném objektu bývalých kasáren, kde je také fotoateliér a přednáškový sál muzea. V péči tohoto oddělení jsou také významné památkové objekty jako například Památník Velké Moravy ve Starém Městě nebo významná archeologická lokalita na Výšině sv. Metoděje v uherskohradištské čtvrti Sady.³¹

Nová multimediální národopisná expozice, otevřená u příležitosti 100. výročí vzniku Slováckého muzea, je nazvána *Slovácko*. Je obrazem minulosti všedních i svátečních dnů tohoto regionu a v některých částech naznačuje soudobé využití některých dávných obyčejů a slavností zapsaných nejčastěji v 19. století. V nápaditém filmovém představení jednotlivých regionů v úvodní části expozice však přece jen schází náznak života současného regionu. Měl by naznačit, že v expozici představené doklady života zemědělské vesnice i velmi přehledně nainstalované kroje jednotlivých podoblastí tohoto regionu jsou obrazem jeho minulosti, již si

dnešní pracovníci zemědělské velkovýroby a rozsáhlého průmyslu Slovácka dosud váží. Dokládají to dnešní jakkoliv upravené sváteční kroje, které si pořizují učitelé, lékaři, technici zemědělských a průmyslových závodů k obnovovaným zvykům a ke společenským nebo církevním slavnostem a průvodům. Nejde při tom o pouhou rekonstrukci tradic, nýbrž o novodobou tvůrčí a společenskou činnost, přispívající k posilování osobní i regionální identity. Tím, že Slovácké muzeum je součástí výzkumů o Velké Moravě, o vývoji vesnice v pozdním středověku, že je zdrojem poznatků o historii města a regionálním střediskem péče o lidové tradice a tradiční lidovou výrobu i pořadatelem širokého spektra výstav výtvarného umění, stalo se neodmyslitelnou součástí současného vědeckého a kulturního života regionu.

Poznámky:

- 1 J a n č á ř, J.: *Slovácké muzeum 1914–1964*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum, 1965. 50 s., [12] s. obr. příl. Kultura a tradice; sv. 1.
- 2 *Galerie Slováckého muzea*, 1999 (autoři: Mgr. Marie Martykánová, PhDr. Milada Frolcová), *Slovácké muzeum*, 2000 (autoři: Jarmila Frantová, PhDr. Ivo Frolec, PhDr. Romana Habartová, Mgr. Marie Martykánová, PhDr. Blanka Rašticová, PhDr. Ludmila Tarcalová, Mgr. Miroslav Vaškových), *Památník Velké Moravy*, 2002 (PhDr. Luděk Galuška, CSc., Mgr. Miroslav Vaškových). Poněkud atypická je obsáhlá publikace *Proti proudu času*, zpracovaná kolektivem odborných pracovníků muzea k oslavám 100. výročí jeho založení (redakční rada: Mgr. Petr Cíhal, PhDr. Ivo Frolec, PhDr. Milada Frolcová, Mgr. Tomáš Chrástek, Ladislav Chvalkovský, Mgr. Marta Kondrová, Mgr. Marie Martykánová, Mgr. Iveta Mátlová, Ema Pelikánová, Mgr. Pavel Portl, PhDr. Blanka Rašticová, Ludmila Štefánková, Mgr. Miroslav Vaškových, Ph.D., Helena Zemánková, grafická úprava Ema Pelikánová). Významným příspěvkem k poznání vývoje uměleckého školství ve zlínském kraji je práce Milady Frolcové:

- Slovník žáků a absolventů Zlínské školy umění a Střední uměleckoprůmyslové školy ve Zlíně a v Uherském Hradišti (1939–2003)*. Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a Krajská knihovna Fr. Bartoše v edici Zlínský kraj, svazek 5, Uherské Hradiště 2003.
- 3 S n á š i l, R.: *Archeologie. Slovácko* 27, 1985, s. 12.
 - 4 H a b a r t o v á, R. a kol.: *František Kretz (1859–1929): sběratel, národopisec, novinář*. Vyd. 1. V Uherském Hradišti: Slovácké muzeum, 2009. 201 s. ISBN 978-80-86185-82-8. Autoři jednotlivých příspěvků: Helena Beránková, Hana Dvořáková Ivo Frolec, Romana Habartová, Jiří Jilík, Alena Kalinová, Marta Kondrová, Zdeňka Maňasová, Lenka Nováková, Pavla Stöhrlová, Hana Šídová, Ludmila Tarcalová, Monika Tauberová. Slovácké muzeum, Uherské Hradiště 2009.
 - 5 *Slovácké noviny* 13, č. 16, ze dne 22. února 1896.
 - 6 *Slovácké noviny* 16, č. 5, ze dne 18. ledna 1899, s. 1. Srov. *Uherské Hradiště: dějiny města*. Brno: Blok, 1981, s. 366. K vydání připravili Antonín Verbík a Metoděj Zemek.
 - 7 Předsedou musejního odboru, který vydal zmíněnou výzvu, byl JUDr. Fr. X. Vysloužil (1854–1910). Do Uherského Hradiště přišel z Kroměříže jako mladý advokát v roce 1887. Brzy se stal jednou z nejvýraznějších osobností společenského života města a kraje. Podílel se na založení pokrokové lidové strany pod názvem *První český politický spolek na Hané a moravské Slovači*, jehož byl od roku 1892 předsedou. Po svém příchodu do města se stal brzy místostarostou a potom starostou Sokola. V roce 1892 byl také předsedou spolku divadelních ochotníků Tyl a spoluzakladatelem pěveckého spolku Svatopluk. (Státní okresní archiv Uherské Hradiště, dále jen SOKA UH, AM UH III, inv. č. 733 a 735). K politickému vývoji ve městě srov. *Uherské Hradiště: dějiny města*. Brno: Blok, 1981, s. 348 ad.
 - 8 SOKA UH, AM UH III, inv. č. 479.
 - 9 Kupní smlouvu s Františkem Kretzem podepsali za Národní jednotu profesori uherskohradištského gymnázia Jan Khéres a Bohumil Fišer (autor publikací *Paměti hradištské*, Uh. Hradiště 1920 a *Uh. Hradiště. 1. Topografie*, Praha 1921). Kustody pro správu sbírek byli jmenováni – pro obor národopisný František Kretz, pro obor historický prof. F. Macků, pro knihovnu prof. J. Přerovský a pro sbírky přírodopisné prof. Zabloudil. Plakát Joži Uprky, připravený tehdy k otevření Slováckého muzea, byl s pozměněným textem využit k propagaci slavné Výstavy Slovácka v roce 1937. V pozadí problémů se založením muzea bylo nepochybně i volební soupeření konzervativní části městského zastupitelstva s rostoucí opozicí pokrokové lidové strany. Srov. *Uherské Hradiště: dějiny města*. Uherské Hradiště 1981, s. 339.
 - 10 Zajímavou součástí Kretzových aktivit byla *Národopisná společnost moravská*, založená při Sdružení výtvarných umělců v Hodoníně 22. července 1913. Za svůj významný úkol pokládala vydávání časopisu a národopisných publikací. H a b a r t o v á, R. a kol.: c. d., s. 40. To se Kretzovi podařilo až po vzniku Slováckého muzea, když v roce 1915 začal vydávat *Věstník národopisného muzea v Uherském Hradišti*. J a n č á ř, J.: c. d., s. 26. Je pro něho charakteristické, že na své osobní vizitce z té doby uvádí: *F. Kretz Director des ethnographischen museums, Ung. Hradisch*. H a b a r t o v á, R. a kol.: c. d., s. 91.
 - 11 *Slovácké noviny* 31, č. 38, ze dne 30. května 1914.
 - 12 A x m a n, E.: Slovácké muzeum. *Dílo* 12, 1914, č. 5–6, s. 120.
 - 13 R a š t i c o v á, B.: Z minulosti střeleckého spolku v Uherském Hradišti. *Slovácko* 33–34, 1991–1992, s. 171–174.
 - 14 J a n č á ř, J.: c. d., s. 13. Byt, který tvořil zázemí bývalé restaurace, byl v době výstavby objektu ŮLUV na konci padesátých let využit jako středisko dokumentace této instituce. V roce 1958 byl využit na byt pro nově přijatého etnografa. Byt a celé zázemí bylo odstraněno teprve při rekonstrukci Slováckého muzea v roce 1966.
 - 15 Vývoj archeologického oddělení podrobně zpracoval Robert Snášil, výsledky národopisného oddělení Ludmila Tarcalová, za historické oddělení podala zprávu Blanka Rašticová a za Galerii Slováckého muzea Marie Martykánová. Přehledně byly popsány i výsledky dokumentačního, knihovního a konzervačního pracoviště a statistika výstavní a ediční činnosti (*Slovácko* 27, 1985).
 - 16 T o m á n e k, E.: *Idea a vznik Výstavy Slovácka 1937*. Katalog Výstavy Slovácka 1937, úvodní text.

- 17 P í š e k, Fr.: Slovácko na přelomu. *Lidové noviny*, 7. 8. 1937. Viz J a n č á ř, J.: c. d., s. 16
- 18 Antonín Václavík musel po vzniku Slovenského státu odejít ze Slovenska. Tehdejší ředitel Slováckého muzea Karel Hanák (1875–1951) požádal ministerstvo školství a osvěty o přidělení A. Václavíka do Slováckého muzea jako vědeckého pracovníka. Ministerstvo této žádosti vyhovělo. Viz: J a n č á ř, J.: c. d., s. 17.
- 19 Josef H. Štěrba byl ředitelem obecné školy v Uherském Hradišti. Po roce 1945 byl členem místní osvětové komise, stal se prvním předsedou družstva Slovácké divadlo a v roce 1950 odešel do důchodu. V letech 1951–1955 byl ředitelem Slováckého muzea. Hlavním oborem jeho sběratelského zájmu bylo moderní výtvarné umění. V době první republiky byl administrátorem časopisu Bibliofil, který řídil Bedřich Beneš Buchlovan.
- 20 M a l i v a, J.: Emeritní ředitel Slováckého muzea PhDr. Vilém Jůza – in memoriam. *Slovácko* 47, 2005, s. 335–347.
- 21 Podářilo se to zejména zásluhou opravdu velkého úsilí několika Jančářových spolupracovníků: Františka Trojka, výtvarníka n. p. Let Kunovice, Jaroslava Procházký, výtvarníka ÚLUV a zejména Josefa Kiesewettera, tehdy výtvarníka okresního Domu osvěty (od roku 1966 výtvarníka Slováckého muzea). Viz také P a v l i š t í k, K.: Nová etnografická expozice Slováckého muzea. *Národopisné aktuality*, 1965, č. 1–2, s. 94–95.
- 22 S m r č k a, V.: *Dějiny psané národopisem*. Praha: Česká národopisná společnost, 2011, s. 229. Zahraniční výstavy jako reciproční uskutečnilo Slovácké muzeum v šedesátých letech v Bělehradě, v rumunské Kluži a v Sofii.
- 23 D j o r d j e, T.: *Lidové umění Jugoslavie*. Katalog výstavy. Slovácké muzeum, srpen – říjen, Uherské Hradiště: Slovácké muzeum, 1965.
- 24 Autorem výtvarného řešení výstavy byl Bohuslav Fuchs. V návrhu výstavního nábytku navázal na principy neoplastického slohu strohou prostorovou kompozicí pouze ze šedě natřených dřevěných soklů, která dala vyniknout rukodělnému dílu a jeho materiálové i tvarové specifice. Vydán byl drobný tisk se seznamy čestného předsednictva výstavy, jejích autorů a spolupracovníků. Místo katalogu byla vydána monografie Vladimíra Scheuflera a Ester Plickové pod názvem *Lidová hrncina v ČSSR*. Edice Kultura a tradice, sv. 6, Slovácké muzeum Uherské Hradiště 1966.
- 25 *Narodna grnčarija u čehoslovackoj*. Konceptia i text kataloga dr. Josef Jančar. Ethnografski muzej – Beograd 1967.
- 26 J a n č á ř, J.: *Expozitia arta populara in regiunea Moravo-Slovaca*. Cluj – Muzeul de Arta 1968. V roce 1968 se ve Slováckém muzeu uskutečnila výstava bulharského lidového umění a v roce 1969 instalovalo Slovácké muzeum v bulharské Sofii výstavu pod názvem *Lidové umění na moravsko-slovanském pomezí*. Jejimi autory byli Josef Pešek ze Slováckého muzea a Igor Křištěk z Národního muzea v Martině.
- 27 J a n č á ř, J., ed. a K i e s e w e t t e r, J., ed.: *Mizející svět: z dějin lidové kultury Slovácka: katalog dlouhodobé výstavy Slováckého muzea v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum, 1967
- 28 Od roku 1971 do roku 2010 byla redaktorkou sborníku Ludmila Tarclová, která také od roku 1978 obnovila redakční radu zrušenou po roce 1970. Odpovědným redaktorem je vždy ředitel muzea. Od roku 2011 je redaktorem Slovácka Petr Číhal.
- 29 F r o l c o v á, M.: Medailéri v Uherském Hradišti. *Slovácko* 42, 2000, s. 289–303. Podrobné informace o průběhu této zpravidla bienální významné výtvarné akce Galerie Slováckého muzea přináší Milada Frolcová v následujících ročnících sborníku Slovácko.
- 30 Usnesení vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 11 o *Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice*. Ministerstvo kultury a Národní ústav lidové kultury, Praha 2011.
- 31 Podrobné informace a statistické údaje o odborné, výstavní a osvětové činnosti Slováckého muzea publikuje ředitel muzea každoročně v časopise Slovácko, kde jsou i nabídky publikací této významné instituce.

VZPOMÍNKY SOUČASNÝCH A BÝVALÝCH PRACOVNÍKŮ A SPOLUPRACOVNÍKŮ K 100. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SLOVÁCKÉHO MUZEA

1. Jak vzpomínáte na svoji práci/spolupráci ve Slovákém muzeu/se Slovákým muzeem?

2. Čeho si nejvíce ceníte na Slovákém muzeu?

3. Co byste popřál/-a Slovákému muzeu do dalších let?

1.

S těmi nejlepšími a trvale dobrými a pozitivními dojmy. Mám pocit a jsem přesvědčen, že jsem vnesl mezi spolupracovníky klid a vrátil jim znovu pohodu, uspokojení z práce a jejích výsledků. Osobně mám radost, že jsme dali do pořádku archeologické lokality spadající do péče muzea.

2.

Že přes všechny peripetie doby si zachovalo tvář a trvale výborné výsledky své práce – a zvláště si cením dobrého kolektivu, myslím tehdy – ale ono je tomu tak stále.

3.

Aby nadále udržovalo vysoký standard své činnosti, hlídalo si vnitřní čínorodou atmosféru a přátelské vztahy a hlavně – aby nadřízené orgány pochopily, že kulturní zařízení, má-li plnit, co se po něm žádá, musí k tomu mít také prostředky. Sbírkotvorná činnost (doplňování např. galerijního fondu) nemůže být založen jen na dárcovství nebo mecenášství a archeologický výzkum také něco stojí.

*Ing. Jiří Deml, ředitel Slovákého muzea
v letech 1986–1990*

1.

Když jsem před třiceti lety nastupovala do Slovákého muzea, neměla jsem zcela jasnou představu, co všechno se zde dělá a hlavně bude dělat. Ani jsem si nemyslela, že s muzeem natolik svážu svůj osobní i pracovní život. Nebylo to vždy lehké, ale to není nakonec určitě nikde. Vyberu však jeden okamžik, kdy jsme zde asi všichni měli po-

cit zmaru – povodně v roce 1997. Muzeum a jeho tehdy nově opravené budovy velmi citelně zasáhly. Ale vždy tu byla dobrá „parta“ lidí a vše se zvládlo. Neměnila bych!

2.

Slováké muzeum je flexibilní, otevřené všem. Připomínat úspěchy Slovákého muzea a úsilí kolegů i těch, co tu byli před námi, kterých si velmi vážím, na to by asi nestačilo celé Slovácko a stejně bych na něco zapomněla. Proto stručně. Ve špatném i v dobrém jsme vždy táhli za jeden provaz.

3.

Vivat, floreat! A zejména spokojené návštěvníky!

*PhDr. Milada Frolcová, historička umění
Slovákého muzea od roku 1994*

1.

Do Slovákého muzea jsem nastoupil v roce 1991. V organizaci jsem patřil k nejmladším, nyní jsem příplul na zcela opačnou stranu břehu. Údajně jsem tehdy byl i nejmladším ředitelem muzea v republice. Jako výhodu jsem to však nepocítoval. Do výběrového řízení jsem vstupoval s písemnou a poměrně podrobnou koncepcí, jejíhož základu se držím dodnes. Samozřejmě jsem ji průběžně aktualizoval. Ať již škrtáním, tak doplňováním podle potřeb instituce. Vše směřovalo k roku 2014, kdy muzeum slavilo 100 let od svého založení. Jsem velmi rád, že své jubileum oslavila instituce v dobré fyzické a duševní kondici. Všechny objekty jsou opravené, expozice jsou nové, pracujeme na řadě národních i mezinárodních, většinou

výzkumných projektů, nezaostáváme v publikační činnosti. A to vše díky skvělé partě uherskohradištských muzejníků, kteří mají svoji práci rádi a dělají ji dobře.

2.

Měl bych samozřejmě říci jeho sbírek, historie, regionální role, postavení mezi ostatními muzei, dosahovaných výsledků apod. Ale upřímně, nejvíce svých kolegů. Nejen těch současných, ale i jejich předchůdců. Slováké muzeum mělo vždy velké štěstí na tým obětavých, schopných, pilných a odborně zdatných pracovníků, kteří jej měli ve svém srdíčku. Bez nich by naše muzeum nebylo tam, kde je. Bez ohledu na toho či onoho ředitele. Velmi si svých kolegů vážím a jsem na naši dlouholetou spolupráci hrdý.

3.

Uchování dobré atmosféry, která v něm panuje, co nejvíce spokojených návštěvníků, mnoho zdatných odborníků a jejich následovníků, finanční přízeň zřizovatele a také návrat celé naší společnosti k tradičním hodnotám včetně kulturních. A také v nikoliv už nedohledné době nového ředitele s patřičnou odbornou výbavou a schopnostmi, který by nebyl pouze dnes tak módním univerzálním manažerem.

*PhDr. Ivo Frolec, ředitel Slovákého muzea
od roku 1991*

1.

Za třicet let, co jsem s muzeem a jeho pracovníky ve styku, vidím ve spolupráci jen samá pozitiva: pěkné výstavní projekty, jako např. expozici v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě, nebo na přelomu let 2005 a 2006 výstavu Veligrad v hlavní budově, dále nálezově pozoruhodné společné archeologické výzkumy prováděné hlavně na Modré u Velehradu, či dávno vyprodané a tedy úspěšné knižní tituly, jako např. Křesťanství na Velké Moravě a byzantská misie v „cyrilometodějské trilogii“ z roku 2013. Za tím vším jsou však především lidé. Tak-

že kdyby zde nebyly „ředitelské“ osobnosti v podobě Ivo Frolce a před ním Jirky Demla, kdyby zde nepůsobili mí archeologičtí kolegové, hlavně Mirek Vaškových, ale i Robert Snášil v osmdesátých a na počátku devadesátých let minulého století, ale také další odborníci na historickém oddělení, etnografii, v galerii a na ostatních „podpůrných“ pracovištích, z nichž mnohé si dovolím označit za přátele a kamarády, mé kroky by do Slovákého muzea téměř jistě nesměřovaly tak často, jak tomu bylo doposud. A já věřím, že tomu tak bude i nadále.

2.

Že je tady již tak dlouho a stále má co nabídnout, stále představuje nové a nové výstavy, projekty, publikace, že jde prostě s dobou. Ostatně, sbírka prestižních ocenění „Gloria musaealis“ je toho dokladem. Za tím jsou ovšem lidé, kteří „umí“ a chtějí víc. A to je, myslím, vůbec největší akvizice Slovákého muzea.

3.

Slováké muzeum dosáhlo značného věhlasu a jako celek je ve velmi dobré kondici; na jeho objektech ani náznakem neopadává omítka, výstavy jsou nové a moderní, návštěvníci chodí, posluchači přednášek i dalších naučných relací taktěž, sbírky utěšeně přibývají... Tak ať je tomu tak i nadále, ba raději ještě lépe. A co tak nějaká další výzva: třeba chátrající monument hradištské věžnice...?

*doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., archeolog
Moravského zemského muzea*

1.

Do Slovákého muzea jsem nastoupil ještě před ukončením studia na jaře roku 1958. S ředitelem muzea Vilémem Jůzou, který nastoupil do Slovákého muzea jako první ředitel s vysokoškolským vzděláním v roce 1956, jsme začali postupně zpracovávat muzeum do podoby profesionální instituce. Ze skromných prostředků na činnost zakoupil

ředitel Jůza podlahový stroj, kterým jsme si vydrátkovali a vyleštili podlahy ředitelny, knihovny i mé pracovny. Topili jsme si sami v kamnech, které byly jen v ředitelně, v knihovně a v mé pracovně. Dovezené uhlí a dřevo jsme si do sklepa také naházeli sami. Nadšení pro přípravu výstav a další úpravy budovy nám to neubralo. Dokonce jsme si v místnosti vedle schodiště do sklepa zřídili temnou komoru.

V roce 1961 jsem z podnětu Ing. Vladimíra Boučka odešel pracovat do oddělení výzkumu a dokumentace nově vybudovaného Oblastního střediska Ústředí lidové umělecké výroby v Uherském Hradišti. Avšak na vyzvání inspektora kultury ONV Otakara Horkého jsem se v roce 1964 vrátil do Slovákého muzea. V roce 1965 odešel Vilém Jůza do Krajské galerie výtvarného umění v Ostravě. Šedesátá léta byla v práci muzea hektická, ale neobyčejně plodná jak ve vydavatelské činnosti, tak v pořádání regionálních i mezinárodních výstav. Byl jsem propuštěn po „normalizaci“ v roce 1969. Přesto práce ve Slovákém muzeu patří ke šťastným obdobím mého života.

2.

Na Slovákém muzeu si cením zejména snahy o širší odborné aktivity: semináře pořádané dr. Ludmilou Tarcalovou a dr. Blankou Rašticovou, všeobecně oceňované moderní výstavy Galerie Slovákého muzea, pozoruhodné aktivity archeologického oddělení, vysokou úroveň konzervátorského pracoviště a zejména multimediální národopisnou expozici. Pojem čeho si cením „nejvíce“ nelze přesně definovat, neboť bez odborného přehledu a vynikajících manažerských schopností ředitele Slovákého muzea dr. Ivo Frolce by se většinu těchto aktivit nepodařilo realizovat.

3.

Do budoucna přeji tomuto kolektivu Slovákého muzea nejenom další úspěchy ve výstavních akcích, ale i ve vědeckých aktivitách. Možná zpracování společného

projektu všech čtyř základních společenskovedních oborů muzea, který by v historickém průřezu komplexně přiblížil vývoj kultury a způsobu života sběrného regionu muzea a formuloval i jeho význam a účast na novodobém vývoji kultury na Moravě. Nebude to jednoduché. Zatím se to nikomu nepodařilo, ale mělo by to větší význam než například dokumentace tradičních forem pálení slivovice.

PhDr. Josef Jančář CSc., ředitel Slovákého muzea v letech 1964–1970, etnograf Slovákého muzea v letech 1958–1961

1.

Být po několik desetiletí součástí muzea, to už samo o sobě vydá na dlouhý seriál. Muzejní svět je natolik specifický, různorodý, tajuplný i veřejný, že vybrat ze vzpomínek stručnou odpověď snad ani nejde. Co upřednostnit? Vybavení muzea kdysi a dnes? Nesrovnatelné! Nová židle se koupila, až kdy z té staré někdo spadl. Představa počítače na každém stole? To nás ani nenapadlo, takže sci-fi. Každoroční výstavní plány byly noční můrou, protože ideologické kladivo zatlouklo každý odvážný návrh. Snad jenom archeologie nemusela respektovat politická výročí. Ale byli jsme jedna parta, dělali jsme všichni všechno a tak jsme se s tím snažili společně vypořádat. Někdy s úsměvem, někdy se slzami. Právě tyto zkušenosti a vzpomínky mně dovolují užívat si v pohodě své práce v posledních dvaceti letech, sledovat s úžasem, jak se Slováké muzeum změnilo v moderní instituci. Samozřejmě, že nejde všechno hladce a bez problémů, ale zvládám to. Jsme totiž výborná parta.

2.

Slováké muzeum se stalo uznávanou značkou v celém kulturním prostoru. Je otevřené a komunikativní, je přátelské a vstřícné, je vzdělané a spolehlivé. Má své věrné příznivce a milé návštěvníky ze všech věkových kategorií. Slováké muzeum prostě umí!

3.

Tak úspěšné instituci je třeba přát dalších sto let existence v nepřerušném vývoji a stálou perspektivu; aby ty dobré nápady bylo také „za co“ realizovat; aby se Slovácké muzeum nestalo pouze virtuálním prostorem přístupným přes počítač, ale aby jeho dveřmi stále přicházeli návštěvníci s očekáváním nevšedních zážitků a odcházeli s otázkou: „Tak kdy se zase sejdem?“

*Mgr. Marie Martykánová, historička umění
Slováckého muzea od roku 1977*

1.

Ve Slováckém muzeu jsem strávila velkou část svého života, a proto nelze na ty roky zapomenout. Nastoupila jsem v roce 1969 jako knihovnice s částečným úvazkem na národopisném oddělení. S nástupem nové knihovnice jsem přešla na etnografii. Hlavní náplní oddělení v letech 1970 a 1972 bylo vybudování nové expozice Slovácko. Přesto, že se v muzeu nacházelo velké množství krojových součástek, jejich kompletaci to neumožňovalo. Některé národopisné oblasti nebyly ve sbírkách vůbec zastoupeny. Nezbyvalo nic jiného, než oslovit místní národní výbory a s jejich pomocí shánět komplety, doplnit součástky, zakoupit je a již připravené k instalaci dovézt do muzea. Materiál se svázel soukromými auty, poněvadž služební auta muzeum nevlastnila. Stejný problém byl s výrobou a zajištěním zvykoslovných předmětů a lidových výrobků. Příprava expozice byla velmi časově náročná, ale tak jsem poznala terén, řadu obětavých a šikovných lidí a obohatila si své znalosti. Vybudování expozice externími spolupracovníky mělo velký ohlas, neboť hlavně její výtvarné řešení bylo nadčasové.

Průběžně jsem prováděla evidenci prvního a později druhého stupně. Vedle lidového oděvu jsem se hlavně věnovala lidové keramice. Prováděla jsem výzkum tradičních i současných keramických dílen, kterých bylo po roce 1998 v celém uherskohra-

dištském okrese sto. Po řadu let jsem působila jako metodička pro kronikářskou činnost v okrese. Při této práci jsem prožela všechny vesnice okresu a seznámila se řadou obětavých kronikářů. Zajímavá byla i spolupráce s jinými muzei, zejména při výměnných výstavách doma i v zahraničí. Samozřejmě byly i chvíle náročné. Po dobu mého působení se vystřídala řada ředitelů, avšak stálou sestavou dobrých spolupracovníků se řada nesnází překonala. Ráda vzpomínám nejen na práci, ale i na příjemné společné chvíle, které jsme prožívali na nezapomenutelných zájezdech, především na Slovensko, a samozřejmě i na akce, které jsme připravovali pro naše děti. Byly to dobré roky, kdy jsem mohla pracovat se skvělým kolektivem, kterému vděčím i za to, že mě podržel v těžkých chvílích mého života.

2.

Slovácké muzeum svou činností plně přispívá k rozvoji kulturního dědictví. Velmi si vážím práce všech jeho pracovníků. Jsou to obětaví lidé, kteří vykonali náročnou práci se stěhováním sbírek do nových depozitářů, průběžně obohacují sbírkový fond, pokračují v publikační činnosti a rozvíjí i kulturně výchovnou činnost různými veřejnými akcemi. Vysoce hodnotím jejich práci na přípravě a otevření nové expozice. Jsem ráda, že zde pracují lidé, kteří jsou plně oddáni svým oborům a ochotně pomůžou a poradí badatelům a návštěvníkům.

3.

Do dalších let přeji Slováckému muzeu, aby i nadále budovalo své dobré jméno a přispívalo k zachování kulturních tradic našeho Slovácka. Všem zaměstnancům přeji, aby i nadále vykonávali svou práci s takovou odhodlaností a láskou jako dosud.

*PhDr. Marie Náplavová, etnografka
Slováckého muzea v letech 1969–2004*

1.

Spolupráce se Slováckým muzeem je spojena s mým nástupem do zlínského muzea počátkem šedesátých let minulého století a intenzita se rozvíjí v nejrozmanitějších peripetiích do současnosti. Její počátek je výrazně poznamenán životním přátelstvím s Josefem Jančářem, s nímž nás spojuje respekt a úcta ke stejným životním principům a vnímání stejných hodnot tradiční kultury. Trvá až do současnosti díky profesnímu i osobnímu srozumění s příslušníky nástupnické generace vedené Ivo Frolcem.

2.

Bohatství jeho sbírkového fondu, schopnosti držet a rozvíjet tradici pevného sepětí s regionem s pohotovým uplatňováním podnětů, které přináší aktuální úroveň vědeckého bádání i technického rozvoje.

3.

Aby ve Slováckém muzeu stále jako dosud pracovali lidé nejen rozumem, ale i srdcem. Aby se jim v práci i osobním životě stále dařilo.

*PhDr. Karel Pavlišťík, CSc., emeritní etnograf
Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně*

1.

V roce 1969 jsem končil vysokoškolská studia na brněnské univerzitě. Mým prvním zaměstnáním se mělo stát Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, jak mně to přislíbil tehdejší ředitel PhDr. Josef Jančář. Okolnosti tomu chtěly, že jsem nastoupil až za dva roky, ale už za nového ředitele Josefa Peška. Byly to vždy tříměsíční brigády po celé tři roky setrvávání ve Slováckém muzeu. V zimě jsem pracoval v knihovně a v létě na Památníku Velké Moravy nebo na Velehradě v lapidáriu. Pan Pešek si asi myslel, že mne tím znepríjemňuje život. Opak byl ovšem pravdou. Hodně jsem přečetl mezi regály knihovny, na Velehradě dokončil základní výzkum kamenických značek a na Památníku za jedno léto napsal disertaci. Doktorát

sice pan ředitel málem nepřežil, ale co mu zbývalo. Alespoň mně zvýšil plat o několik desítek korun, abych ve vyšším daňovém pásmu měl ještě vyšší daň. Výsledek byl asi 50 Kčs čistého méně. Jó, to bývaly časy. Vzpomínám však s úsměvem. Vždyť to byli jenom trpaslíci...

Protože další setrvávání ve Slováckém muzeu nemělo pro mne očekávanou perspektivu, musel jsem se rozloučit s milými spolupracovníky: PhDr. Robertem Snášilem, Zdenou a Josefem Kiesewettrovými, paní Šotolovou, Vítkem Mynářem a řadou dalších báječných lidí. Odcházel jsem do neznáma se smíšenými pocity – 15. května 1974 jsem nastupoval jako finanční plánovač do Jednoty Olomouc. I to byla báječná zkušenost.

Později za ředitelů Langa a Jiřího Demla (to jsem již pracoval na Okresním středisku státní památkové péče v Olomouci) jsem spolupracoval se Slováckým muzeem na instalaci lapidária na Velehradě. Zpracoval jsem libreto a scénář nové expozice (v současné době je lapidárium „reinstalováno“ do schizofrenní podoby za velké peníze z evropských fondů).

Nedávno jsem se podílel s kolegyní PhDr. Blankou Rašticovou na panelové výstavě „Cyrilometodějský Velehrad“.

Nemohu opomenout vzpomínku, že první svoji vědeckou studii, a to o hrobce makraběte Vladislava Jindřicha (+ 1222) na Velehradě, jsem publikoval ve sborníku Slovácko 1968–1969. A první moji odbornou monografií „Stavební památky bývalého cisterciáckého kláštera na Velehradě“ vydalo v roce 1990 rovněž Slovácké muzeum.

2.

Na Slováckém muzeu si velmi cením bohatých sbírkových fondů, rozsáhlé knihovny a zejména odbornosti, pracovitosti a tvůrčí invence jeho pracovníků.

3.

Aby Slovácké muzeum úspěšně oslavilo i dvousté výročí, přízeň těch, kteří jej budou dále financovat a zvláště přízeň návštěvníků.

Stáli i nahodilí návštěvníci, aby v muzeu našli vždy seriózní poučení, potěšení z díla rukou našich předků i atmosféru klidu ve stále přetechizovanějším světě.

*prof. PhDr. Miloslav Pojsl, vedoucí Katedry
církevních dějin a křesťanského umění
Cyrilometodějské teologické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci, historik
Slováckého muzea v letech 1971–1974*

1.

Téměř 40 let, které jsem ve Slováckém muzeu jako svým jediném zaměstnání prožila, bylo ve znamení úžasné spolupráce se všemi mými kolegy. Jako čerstvá absolventka a začátečnice jsem tehdy, v roce 1976, našla vždy pomocnou ruku u svých „starších“ kolegyní a kolegů – dr. Ludmily Tarcalové, Zdeny Kiesewetterové či dr. Roberta Snášila. Bez nadsázky mohu říci, že mne naučili „muzejnímu řemeslu“ a byli mi skutečnou oporou. Jak šla léta, přicházeli nové kolegyně a kolegové, s nimiž se mi vždy báječně spolupracovalo, a snad nebude neskromné napsat, že výsledky, kterých muzeum dosáhlo, jsou právě důsledkem té kolegiální spolupráce a úsilí všech pracovníků muzea.

2.

O soudržnosti kolektivu jsem se již zmínila. Na muzeu a jeho zaměstnancích rovněž oceňuji, že díky své erudici a pracovitosti dokázali nejen držet krok s vývojem našich vědních oborů, ale mnohokrát k němu významně přispěli. Jen namátkou vzpomenu mezinárodní vědecké konference a sympozia, jichž muzeum uspořádalo několik desítek, atraktivní výstavy a expozice, odborné publikace a katalogy k výstavám, vydávání vědeckého časopisu *Slovácko* v nepřetržité řadě od roku 1959...

3.

Je toho hodně, co ovlivňuje chod muzea, ať již se jedná o přízeň zřizovatele, osvícené vedení či úzkou spolupráci všech zaměstnan-

ců, ale také neutuchající přízeň návštěvníků a široké veřejnosti. To vše přeji Slováckému muzeu do dalších desetiletí, svým kolegům i jejich následovníkům chci popřát pevné zdraví, radost z práce i ze života.

*PhDr. Blanka Rašticová, historička
Slováckého muzea od roku 1976*

1.

Moje spolupráce se Slováckým muzeem se datuje do počátku osmdesátých let minulého století, kdy jsem se stal členem československé sekce Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech a na Balkáně (MKKKB). Tu tehdy vedl zesnulý prof. Václav Frolec, otec současného ředitele muzea, a tajemnicí byla PhDr. Ludmila Tarcalová ze Slováckého muzea. Slovácké muzeum proto poskytovalo jakési organizační zázemí a rovněž se zde často konaly konference. Ve druhé polovině osmdesátých let jsem se stal po prof. Frolcovi předsedou československé sekce MKKKB a tím se moje kontakty se SM ještě prohloubily. V devadesátých letech se péčí PhDr. Blanky Rašticové SM stalo centrem výzkumu moderních dějin zemědělství a agrárního hnutí. Každé dva roky až do roku 2012 se zde pořádaly konference o dějinách agrarismu s mezinárodní účastí, kterých jsem se zúčastňoval. SM opět poskytovalo materiální zázemí pro tyto konference a vydávání materiálů z nich. Setkání v Uherském Hradišti se stala nezapomenutelnými zážitky pro všechny účastníky a i já na ně samozřejmě velmi rád vzpomínám.

2.

Na SM si cením především šířky záběru jeho sběratelské, badatelské i výstavní činnosti. Ze skromných začátků se stalo respektovanou institucí nejen v oblasti muzejnictví, ale i jako centrum vědecké a výzkumné. Muzeum je také významnou kulturní a osvětovou institucí, které již neoddelitelně patří k regionu Slovácka.

3.

Do dalších let přeji SM mnoho úspěchů a zdaru, nové expozice, mnoho dalších zdařilých publikací a vědeckých konferencí.

*prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., historik,
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy*

1.

Na spolupráci se Slováckým muzeem jsem si vždy cenil přátelské atmosféry při jednání na nákupních komisích obrazárny Slováckého muzea i na jednání a přípravě sborníků Slovácko. Na sborníku Slovácko jsem si vážil kolektivní spolupráce a součinnosti, která vedla k vydávání vysoce odborně kvalifikovaných sborníků zahrnujících více vědních oborů – archeologii, historii, etnografii, dějiny umění a přispívající k obohacení našeho vědomí o vědecké i společenské a kulturní úrovni regionu.

2.

Na Slováckém muzeu si cením jeho úžasné a dlouholeté aktivní odborné činnosti, která detailně mapuje lidovou kulturu, ale i prehistorickou minulost, regionální historii a uměleckou i kulturní tradici Slovácka. Galerie Slováckého muzea se již nesmazatelně zapsala mezi významné moravské a celostátní galerie svými sbírkami, ale také intenzivní výstavní činností významně reprezentující celou oblast jižní Moravy.

3.

Slováckému muzeu přeji do dalších let neutuchající elán v dosavadní odborné i popularizující činnosti, organizování lidových slavností, uměleckých výstav, publikování nových výzkumů a ve vydávání kvalitního časopisu Slovácko.

*doc. PhDr. Jaroslav Sedlář, CSc., historik
umění, emeritní docent na Katedře dějin
umění Filozofické fakulty Masarykovy
univerzity*

1.

Spolupracoval jsem se Slováckým muzeem desítky let a v nejrůznější podobě, např. ve funkci člena vědecké rady ústavu a redakční rady časopisu Slovácko, oponenta odborných textů aj. Nejvíce si však cením výsledků, kterých bylo dosaženo při přípravách a zajištění odborné i společenské úrovně mezinárodních vědeckých konferencí v letech 1990–2012, zabývajících se agrárními dějinami u nás a v nejbližších zemích Evropy. Na zasedáních bylo předneseno přes 300 původních příspěvků, provázených bohatou a nejednou i kontroverzní diskusí historiků, archivářů, ekonomů, muzejníků a sociologů. Bez nadsázky lze říct, že Slovácké muzeum se stalo na víc než dvacet let pomyslnou „Mekku“ výzkumu agrárních dějin první poloviny 20. století. Na sympozii byla prezentována pestrá odborná tematika, v mnohém velmi objevná, o níž nebylo možné před listopadem 1989 psát. Příspěvky domácích i zahraničních účastníků pak byly pravidelně publikovány v ediční řadě Studie Slováckého muzea.

Hlavním organizátorem konferencí bylo Slovácké muzeum (ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR a vysokými školami) představované především osobností dr. Blanky Rašticové, která iniciovala přípravu konferencí, získávala potřebné sponzory a spolu s kolegy z muzea zabezpečovala také společenskou stránku sympozií. Bylo jenom logické, že se dr. Rašticová stala editorkou všech sborníků a onou pověstnou „dobrou duší“ vědeckých setkání.

Pro společenskovední badatele bývalo datum každé nadcházející konference zapsáno v diáři nejen jako atraktivní místo pro podnikání a obohacující vědecká klání, ale i jako místo k setkávání přátel, které se neobešlo bez večerního posezení u skleničky uher-skohradištského „zkapalněného slunce“.

2.

Během spolupráce se Slováckým muzeem jsem si vždy cenil vysoké odborné způsobilosti jeho pracovníků a z ní plynoucí i kva-

lity práce – sběratelské, vědecko-výzkumné, prezentační a vzdělávací. Publikace muzea, na prvním místě pak časopis Slovácko, přesáhly svým tematickým zaměřením a teritoriálním záběrem již dávno region Slovácka a patří v tomto směru k nejlepším. Faktorem, který také přispěl k vysoké odborné prestiži muzea, je dlouhodobě ustálený kolektiv, v prvé řadě ve vedoucích funkcích a jejich pokračující odborný růst.

3.

Co popřát pracovníkům muzea do dalších let? Pevné zdraví, jasnou a bystrou mysl, dobrou spolupráci mezi všemi a pokračování v tom, čeho již bylo dosaženo. A také hodně štěstí při objevování dosud neznámého – třeba i při hledání Metodějova hrobu.

doc. PhDr. Lubomír Slezák, DrSc., emeritní pracovník Historického ústavu Akademie věd České republiky – pobočka Brno

1.

Má spolupráce se Slováckým muzeem je stále aktuální. Pomínu-li dobu, kdy jsem jako starosta města příležitostně s muzeem přicházel do styku jako s místní významnou institucí, je to posledních 10 let co mohu hovořit o opravdové spolupráci. Od roku 2004, kdy byl založen Muzejní spolek, působím jako jeho předseda a přirozeně styk s muzeem je takřka každodenní. Od počátku jsme zde našli maximální pochopení a odbornou pomoc. Díky tomu se daří naplňovat naše každoroční plány v přednáškové a poznávací činnosti. Některé akce, zejména odehrávají-li se v prostorách muzea, jsou pořádány ve spolupráci s ním. Stejně tak i publikační činnost, k níž patří mimo jiné i digitalizace filmů z archivu Studia amatérského filmu, a náš spolek tu využívá možností získat dotační prostředky, se částečně odehrává společně s muzeem. Velkou oporou ve vši práci spolku je PhDr. Blanka Rašticová, která jako místopředsedkyně stojí u přípravy takřka všech akcí.

2.

Odpověď na tuto otázku je již skoro zodpovězena v předchozím textu. Je to otevřenost a zájem o veřejnost, snaha zpřístupnit pojednávaná témata všem kategoriím zájemců. Při vši náročnosti práce vítá návštěvníky v muzeu přátelská atmosféra svědčící o sehraném kolektivu. Je obdivuhodné, jak promyšlený program výstav a dalších akcí se daří při omezených rozpočtových prostředcích realizovat. Vernisáže výstav jsou vždy mimořádnými událostmi. Koncerty a komponované pořady v prostředí výstav jsou dalším výtečným prostředkem zvýšení zájmu o celou instituci. Novou národopisnou expozici Slovácko, kterou si muzeum nadělilo ke svému 100. výročí, snad ani netřeba zmiňovat. Jako o ukázce moderního výstavnictví se o ní napsalo hodně. Mne jako lokálpatriota stejně těší historická expozice města. Škoda jen, že na ni v rozsáhlé jezuitské koleji zbylo tak málo místa.

3.

Přeju Slováckému muzeu do dalších let osvědčeného zřizovatele, badatelské a výstavní úspěchy a zejména aby si nadále udrželo při své stoleté důstojnosti mladistvý elán, jímž se jeho počiny vyznačují.

Ing. Ladislav Šupka, předseda Muzejního spolku Slováckého muzea, starosta města Uherské Hradiště v letech 1990–2002

1.

Zdá se mně, že mé skoro čtyřicetileté působení v národopisném oddělení Slováckého muzea (1971–2010) uběhlo velmi rychle. Hodnotit práci oddělení v tomto období mně nepřísluší, to posoudí jiní, přesto je třeba se o mnohých záležitostech zmínit. Národopisné oddělení po mnoha stránkách navázalo na své předchůdce, takže v mnoha činnostech byla kontinuita zachována. Hlavně se to týkalo práce se sbírkami, kterou považuji za nejdůležitější odbornou muzejní činnost. Zavedená byla

evidence sbírek prvního stupně, v roce 1971 se již evidovalo do sedmé přírůstkové knihy. Zato evidence tzv. *druhým stupněm* se teprve začala tvořit, především její systematika. Dokonalou propracovaností se dostaly sbírky do systémových skupin s nezaměnitelnými čísly a s označením uložení předmětu. Také jejich každoroční inventarizace nasvědčovala, že je o svěřený fond dobře pečováno.

Nejsložitější bylo přemísťování sbírek do lepších depozitářů s dokonalejšími způsoby uložení, což nebylo jednoduché, neboť většinu osazenstva muzea tvořily ženy (vzpomněme trasy stěhování z galerijní šopy do fary v Kostelanech a odsud do depozitářů v Topolné). Za velmi těžkých podmínek se provádělo několikrát stěhování depozitářů muzea v Bojkovicích, které Slovácké muzeum několik let spravovalo.

Na národopisném oddělení nebyla kontinuita přerušena ani ve vydávání sborníku Slovácko (v roce stého výročí muzea vyšel 56. ročník) nebo různých edic (Kultura a tradice, Technologie lidové výroby, Studie Slováckého muzea).

Práci muzea, stejně jako národopisného oddělení, silně ovlivnila politická nesvoboda, která svazovala ruce především v publikační, ediční a výstavní činnosti. Po roce 1989 se na národopisném oddělení rozšířily možnosti řešení dalších odborných témat, vydána byla řada kvalitních studií, článků, sborníků a knih. Výstavy, stejně jako doprovodné akce (Večery v muzeu, předvádění výroby tradičních předmětů) se vytvářely s radostí a nadšením. Díky pracovitému týmu národopisného oddělení a pracovníků muzea vůbec se Slovácké muzeum dočkalo své stovky na takové odborné úrovni, jakou se může pochlubit jen málokterá instituce na Moravě.

2.

Slovácké muzeum a jeho oddělení si za dobu svého trvání vytvořilo propracovaný systém a řád ve své práci. Pracuje podle celoročního plánu a má vlastní koncepci

v jednotlivých činnostech. Je třeba ocenit nápadité výstavy, programy a pořady pro dospělé i děti. Důraz je kladen na budování nových expozic a depozitářů s moderním vybavením. Pracovníci muzea tvoří dělný tým, který mnohdy můžeme považovat za nedocenené „služebníky“. Totiž ti, kteří do muzea přijdou, ať již návštěvníci, nebo badatelé s jakýmkoliv přáním či prosbou, se setkají s ochotou, vstřícností a laskavostí, což je velkou devízou a předností pracovníků Slováckého muzea.

3.

Kulturní zařízení, jakým je Slovácké muzeum, musí být stále centrem dění, které obohacuje současnou generaci a také děti našich dětí. Přála bych si, aby měla jednotlivá oddělení dobré nápady na témata výstav, hodně času na výzkumy a jejich zpracování do vydaných knih a sborníků a dostatek finančních prostředků na celou jejich činnost. Celému kolektivu bych přála vzájemnou úctu, shovívavost a stálou radost z práce. Až budou vzpomínat jako my, bývalí muzejníci, zjistí, jaká to byla úžasná práce, na které se mohli v muzeu podílet.

*PhDr. Ludmila Tarcalová, etnografka
Slováckého muzea v letech 1971–2010*

1.

Do Slováckého muzea jsem nastupoval v podstatě ještě v posledním ročníku školy a dost věcí se učil ještě „za běhu“, protože jsem dopisoval diplomovou práci. Když se zamyslím, za těch 17 let, co zde pracuji jako archeolog, tak si myslím, že se podařilo úspěšně navázat a rozvinout činnost oddělení a na práci předchozích kolegů. Jak ve smyslu archeologických výzkumů, tak i ve výstavní, přednáškové, sbírkotvorné i prezentační činnosti. To vše by nebylo možné bez kvalitního obsazení archeologického oddělení, tedy lidí, kteří skutečně měli a mají zájem o obor i práci v muzeu.

2.

Kolektivu. Za ta léta, co působím v muzeu, jsem měl možnost poznat a spolupracovat s téměř všemi většími nebo středními muzei v České republice, ale i v zahraničí. Tím tak trochu navazuji na předchozí odpověď. Skutečně není zdaleka obvyklé, aby v muzejních institucích byl tak skvělý kolektiv, který dokáže táhnout za jeden provaz a pro tu instituci „žije“, tedy zaměstnanci nechodí „jenom“ do práce.

3.

Aby si nadále udrželo svůj vysoký kredit, jak po stránce odborné, tak i lidské. A samozřejmě velké počty spokojených návštěvníků ve všech jeho objektech.

*Mgr. Miroslav Vaškových Ph.D.,
zástupce ředitele, archeolog Slovákého
muzea od roku 1998*

PŘEHLED ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ SLOVÁCKÉHO MUZEA V LETECH 1914–2014

ŘEDITELÉ SLOVÁCKÉHO MUZEA

František Kretz		1914–1929
Stanislav Lolek		1929–1935
Karel Hanák		1935–1951
Josef Hynek Štěrba		1951–1955
Vilém Jůza		1955–1964
Josef Jančář		1964–1970
Josef Pešek		1970–1974
Vladimír Kafka		1975–1977
František Lang		1977–1986
Jiří Deml		1986–1990
Ivo Frolec		1991 – dosud

ETNOGRAFIE

František Kretz	kustod	1914–1929
František Jilík	kustod	1929–1956
Antonín Václavík	vědecký pracovník	1940–1944
Jaroslav Orel	správce sbírek	1942–1945
Josef Jančář	etnograf	1958–1961
Josef Pešek	etnograf, ředitel	1961–1974
Marie Náplavová	etnografka	1969–2004
Eva Pavlincová	etnografka	1970–1973
Ludmila Tarcalová	etnografka	1971–2010
Lenka Pokladníková	etnografka	1974
Jan Krist	etnograf	1974–1976
Pavel Habáň	etnograf	1978
Romana Habartová	etnografka	1984–2013
Anna Mlýnková	etnografka	1989
Marta Kondrová	etnografka	2001 – dosud
Olga Floriánová	etnografka	2005–2011
Petr Číhal	etnograf	2011 – dosud
Jan Káčer	etnograf	2012 – dosud
Gabriela Směřičková	etnografka	2013 – dosud

ARCHEOLOGIE

Vladimír Ondráček	kustod	1914–1918
Antonín Zelnitius	kustod	1929–1941
Antonín Zelnitius	kustod	1953–1954
Karel Hanák	kustod, ředitel	1935–1951

Antoš Horsák	kustod	1939–1943
Vilém Hrubý	kustod	1940–1949
Robert Snášil	archeolog	1961–1993
Helena Snížková	archeoložka	1976
Ludmila Štefánková	dokumentátorka	1977–1981
Petr Opočenský	dokumentátor	1981
Rudolf Procházka	archeolog	1978–1983
Milada Viktorinová	archeoložka	1979–1980
Alice Burová	dokumentátorka	1981–1983
Vratislav Jírovský	dokumentátor	1982–1993
Jiří Novotný	archeolog	1983–1986
Zdeňka Jeglová	dokumentátorka	1983–1984
Irena Kučerová	dokumentátorka	1984–1990
Jiří Chlachula	archeolog	1985
Drahomíra Frolíková-Kaliszová	archeoložka	1986–1989
Soňa Kocábová	archeoložka	1994–1995
Jiří Pavelčík	archeolog	1994–1999
Ladislav Štěpánek	archeolog	1994
Luboš Dohnal	terénní technik	1994–1995
Iveta Formánková	technik archeologie	1994–1995
Bořivoj Minář	dokumentátor	1995–1999
Jiří Semela	terénní technik	1995–1999
Peter Kováčik	archeolog	1996
Miloš Húsek	technik archeologie	1997
Silvie Zapletalová	dokumentátorka	1997–1998
Dana Menoušková	archeoložka	1998 – dosud
Miroslav Vaškových	archeolog	1998 – dosud
Radka Kolečkářová	dokumentátorka	1999 – dosud
Michal Jordán	terénní technik	1999 – dosud
Tomáš Chrástek	archeolog	2009 – dosud

HISTORIE

Julius Jelínek	kustod	1931–1933
Emil Žejglic	kustod	1931–1936
Antonín Salaquarda	kustod	1934–1940
Timoteus Pokora	kustod	1935–1945
Rajmund Tománek	kustod	1935–1945
Antonín Rumpf	kustod	1938–1940
Josef Pospíšil	kustod	1938–1953
Antoš Horsák	kustod	1945–1946
Karel Hanák	kustod, ředitel	1945–1950
Josef Hynek Štěrba	kustod, ředitel	1950–1955

Miloslav Pojsl	historik	1971–1974
Josef Hapák	historik	1976–1984
Blanka Rašticová	historička	1976 – dosud
Soňa Juračková	historička	1984–1985
Milada Frolcová	historička	1985–1994
Květuše Vrbová	historička	1985–1988
Hana Patková	dokumentátorka	1986–1991
Pavel Portl	historik	2005 – dosud

DĚJINY UMĚNÍ

Jiří Heřman	kustod	1931–1956
Ruda Kubíček	kustod	1931–1956
Vilém Jůza	historik, ředitel	1955–1964
Jiří Vykoukal	odborný pracovník umění	1962–1964
Jana Pyšná	historička umění	1965–1968
Jaroslav Zapletal	odborný pracovník umění	1969
Jiří Budík	odborný pracovník umění	1974–1976
Marie Martykánová	historička umění	1977 – dosud
Alena Gálová	dokumentátorka	1978
Věra Poledňáková	odborná pracovnice umění	1983
Milada Frolcová	historička umění	1994 – dosud

DOKUMENTACE

Vladimír Miklík		1961–1962
Doubrava Šotolová		1963–1966
Zdena Kiesewetterová		1965–1982
Marie Bilíková		1982–2010
Helena Zemánková		2000 – dosud

KONZERVACE

Doubrava Šotolová	konzervátorka	1967–1983
Vít Mynář	konzervátor	1968–1976
Miroslav Kafka	konzervátor, fotograf	1975–1977
Jarmila Frantová	konzervátorka	1978–2007
Miroslav Štefánek	konzervátor	1978
Milan Vyskočil	konzervátor, řidič	1978
Antonie Panáčková	konzervátorka	1980–1985
Ludmila Štefánková	konzervátorka	1981 – dosud
Otílie Šiková	konzervátorka	1983–1985
Stanislava Kryštofová	konzervátorka	1985–1995
Jana Mikulíková	konzervátorka	1985–1988
Eva Chrástková	konzervátorka	1990–1991

Eva Vávrová	konzervátorka	1990–1993
Josef Ševčík	konzervátor	1991–1992
Igor Chižňak	konzervátor	1992
Antonín Jelének	konzervátor	1992
Vít Mynář	konzervátor	1995–2010
Kateřina Berková	konzervátorka	2007 – dosud
Ondřej Mour	konzervátor	2010 – dosud
Petra Tománková	konzervátorka	2010–2014
Štěpánka Fornůsková	konzervátorka	2012 – dosud
Matěj Štefánek	konzervátor	2014

KNIHOVNA

Bedřich Beneš Buchlovan		1931–1950
Jindřich Vlček		1954–1955
Josef Hynek Štěrba		1955
Věra Stanclová		1960–1968
Irena Hejdová		1968–1973
Marie Náplavová		1969
Antonie Kučerová		1973–1977
Rostislav Tománek		1977–1978
Věra Kraváčková		1978–1979
Anna Haviarová		1979
Anna Vrbová		1980–1981
Helena Zemánková		1982–1984
Jarmila Mádlová		1993–1995
Iveta Mátlová		1995 – dosud
Zdenka Maňasová		2007–2010

FOTOGRAF

Ivan Bittner		1970–1974
František Chrástek		1974–1976
Ladislav Chvalkovský		1977 – dosud

VÝTVARNÍK

Josef Kiesewetter		1966–1975
Oldřich Vícha		1972–1974
Jaroslav Procházka ml.		1980–1981
Petr Opočenský		1981–1991
Emílie Pelikánová		1992 – dosud

MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY ZLÍNSKÉHO KRAJE ZA ROK 2014

Marta Kondrová, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

V roce 2014 se v Centru péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje, respektive na etnografickém oddělení Slováckého muzea v Uherském Hradišti sešlo pět nominací k udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje. Tři nominace přitom zpracovali odborní pracovníci Slováckého muzea, dvě byly na adresu Centra péče o tradiční lidovou kulturu zaslány na základě výzvy k předkládání nominací vydané na stránkách Slováckého muzea i Zlínského kraje.

Mezi osobnostmi, které se věnují tradičním rukodělným technikám, byli pro rok 2014 k udělení krajského ocenění nominováni: Josef Fryzelka z Vlachovic v oboru práce se dřevem, věnující se bednářské výrobě, Jiří Lisý z Kroměříže v oboru práce se dřevem – řezbářství, soustružení, loutkářství,

Josef Míšek z Hluku v oboru šití krojových součástek – tzv. těžké krejčovně, Antonín Moštěk z Vlčnova v oboru práce s hlinou – kamenina, hrncina, majolika a jako jediná žena Marie Skrežinová ze Zlechova v oboru drobné zvykoslovné předměty, výroba umělých květin, vonic a vínků.

Odborná komise pro tradiční lidovou kulturu se na svém zasedání 2. července 2014 zabývala posouzením těchto pěti navržených tvůrců a na základě jejího doporučení rada Zlínského kraje schválila na svém jednání 25. srpna 2014 udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje za rok 2014 třem laureátům, za dokonalé ovládnutí dovedností, postupu technologie tradiční rukodělné výroby a za předávání těchto zkušeností budoucím generacím.

Předání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje 8. října 2014 v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě. Zleva: Antonín Moštěk, Marie Skrežinová, Josef Fryzelka, MVDr. Stanislav Mišák, hejtman Zlínského kraje. Foto L. Chvalkovský.

Předání titulu se již potřetí uskutečnilo v prostorách Památníku Velké Moravy ve Starém Městě, tedy na půdě Slováckého muzea, dne 8. října 2014. Z rukou hejtmana Zlínského kraje MVDr. Stanislava Mišáka a za přítomnosti radního ZK pro kulturu Ing. Ladislava Kryštofa převzali ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje Marie Skrežinová, Antonín Moštěk a Josef Fryzelka.

Marie Skrežinová se narodila v roce 1944 v Uherském Hradišti. Do tajů zhotovování textilního kvítí, věnců a vonic ji od útlého věku zasvěcovala maminka, která se této výrobě vyučila v Kyjově. Po její smrti v roce 1994 se Marii Skrežinové výroba textilního kvítí, věnečků, voniček stala trvalým zaměstnáním, které provozuje ve svém rodinném domku ve Zlechově. Technologie výroby je složitý proces vyžadující zručnost, přesnost, pečlivost a trpělivost, které jsou Marii Skrežinové vlastní. Je poslední tvůrkyní zabývající se výrobou jednotlivých textilních lístečků a jejich následným skládáním, ovládá tvarosloví a barevnost ve většině obcí Slovácka, Hané i severní Moravy. Je mistryní v oboru, který je dnes ohrožen zánikem, avšak bez jejích výrobků si nedokážeme představit slavnostní a obřadní kroje na Slovácku i v dalších regionech České republiky. Za svou práci obdržela v roce 2008 ocenění ministra kultury ČR *Nositel tradice lidových řemesel*, v roce 2013 pak Cenu Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby v regionu.

Antonín Moštěk se narodil v roce 1941 ve Vlčnově. Na základě svého výtvarného nadání nastoupil do učňovské školy ve Strážnici, kde ho učil vynikající znalec výroby lidových fajánsí Heřman Landsfeld. Po vyučení získával další praktické zkušenosti v dílnách Lidové tvorby v Tupesích, Strážnici a Ratíškovcích. V roce 1968 nastoupil do keramických dílen Oblastního střediska

Ústředí lidové umělecké výroby v Uherském Hradišti. Zde spolupracoval s dalšími významnými keramiky a podílel se na realizaci výrobků známých výtvarníků a mohl zhotovovat také vlastní osobité náměty. V roce 1972 za svou práci obdržel titul Mistr lidové umělecké výroby. Od roku 1979 začal pracovat ve Vlčnově jako vedoucí nově zřízené dílny ÚLUV, kde své znalosti a zkušenosti předával mladším následovníkům. Antonín Moštěk patří mezi pokračovatele tradiční výroby fajánsí, v současné době se však stále více jeho dílna v rodném Vlčnově zaměřuje na produkci užitkové kameniny. V roce 2001 byl jako jeden z prvních výrobců oceněn titulem ministra kultury ČR *Nositel tradice lidových řemesel*.

Josef Fryzelka, ročník 1956, pochází z Vlachovic, kde dodnes žije a pracuje. Vyučil se stolařem a prakticky se zdokonaloval v domácí dílně pod vedením otce a strýce, zkušených bednářů. Část svého profesního života strávil jako bednář v komunálních službách ve Valašských Kloboukách. Po roce 1989 se osamostatnil a provozuje vlastní bednářskou dílnu s několika zaměstnanci. Řemeslo a své výrobky prezentuje Josef Fryzelka pravidelně na jarmarcích a akcích pořádaných muzejními institucemi. Jeho výrobky se vyznačují vynikající řemeslnou kvalitou i tradičním tvaroslovím. Svě zkušenosti předává dvěma synům, kteří v současnosti pracují v jeho dílně. Bednářská tradice v rodině tak bude pokračovat i v nastupující čtvrté generaci. V roce 2007 získal pro své výrobky ochrannou známku Tradice Bílých Karpat.

Všichni ocenění za dlouhá léta práce ve svém oboru patří mezi skutečné mistry, kteří ovládají technologii, zpracování materiálu i tvarosloví výrobků do nejmenších detailů a ve svém rodinném zázemí vychovávají následovníky, kteří mohou tuto zručnost dále rozvíjet a předávat dál.

CENTRUM PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU ZLÍNSKÉHO KRAJE V ROCE 2014

Jan Káčer, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti jako regionální pracoviště pověřené naplňováním vládního usnesení Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ve Zlínském kraji dlouhodobě přistupuje k realizaci projektů zaměřených na identifikaci a dokumentaci jevů tradiční lidové kultury, vyhlašovaných a preferovaných Ministerstvem kultury ČR.

K stěžejním významným projektům poslední doby patří naplnění úkolu v oblasti tradičního lidového stavitelství a architektury, jež pověřené pracoviště koncepčně dlouhodobě řeší. Bohužel pro rok 2014 autorský tým nezískal žádné finanční prostředky, kterými by se pokryla alespoň režie odborných pracovníků na dopravu, a mohl pokračovat ve své práci. Po zastavení všech dotačních programů z Ministerstva kultury spojených s lidovým stavitelstvím se upnul veškeré snahy o získání dotace na Zlínský kraj. Avšak ani zde nebylo dosaženo úspěchu, a proto v tomto roce výzkum neprobíhal.

Výstupem dosavadní práce tohoto projektu jsou dílčí příspěvky veřejně publikované např. v časopisu Slovácko a v jiných periodikách. Práce posledních několika let je zúročena navázáním hlubšího kontaktu se starosty jednotlivých obcí, kteří jsou z větší či menší části zapojeni do pomoci při přípravách budování Muzea v přírodě Rochus, jehož odborným garantem je právě Slovácké muzeum v Uherském Hradišti. Dosavadní výsledky se dále ukládají do internetové aplikace Databáze lidového stavitelství, kterou spravuje Slovácké muzeum a Park Rochus, o.p.s., a poskytuje možnost využití a rozšiřování informací nejen na regionálním pověřeném pracovišti, ale i zájemcům v celé republice.

Pokračování ve výzkumu upozorňuje na jeho důležitost, ve kterém se zúročuje několik let činnosti a lze konkrétně vidět posun od základního mapování terénu až po transfer a záchranu objektů in situ.

Doufejme, že se na další odbornou výzkumnou práci podaří získat alespoň část finančních prostředků, které by umožnily pokračovat v započaté práci autorského kolektivu pod hlavičkou Slováckého muzea. Pro rok 2015 jsou již vybrány konkrétní hodnotné a ojedinělé objekty na Uherskohradištsku a Zlínsku, ke kterým by byl zpracován etnograficko-historický pasport.

Oceňování lidových tvůrců

Každoročně, již od roku 2005, uděluje město Uherské Hradiště titul **nositel Ceny Vladimíra Boučka** jednotlivým osobnostem *za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby jako veřejného uznání mistrů lidové umělecké výroby v regionu*. V roce 2014 se seznam nositelů tohoto titulu rozšířil o další čtyři výrazné osobnosti: **Jana Kubínová** (*1957) z Uherského Brodu za významný přínos v oblasti soudobé řemeslné tvorby a výtvarných dovedností inspirovaných tradičními textilními technikami. Spolu s ní cenu získala **Zdeňka Rajsiglová** (*1948) ze Starého Města za drobné zvykoslovné předměty – výrobu slámových kraslic a manželé **Petr a Zlatuše Hejdovi** (*1970 a *1972) z Hluku za práci s kůží v oboru ševcovství, řemenářství a brašnářství.

Ve středu 8. října 2014 se uskutečnilo v prostorách Památníku Velké Moravy ve Starém Městě slavnostní předání třetího ročníku titulu **Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje**. Hostitelské role se ujalo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti. Zlínský kraj tak přistoupil ve smys-

lu usnesení vlády České republiky z roku 2001 k aktualizaci Strategie účinnější státní podpory kultury a s respektem k usnesení vlády České republiky z roku 2003 o Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice a v souladu s výzvou UNESCO „*Žijící lidské poklady*“ k oceňování lidových tvůrců s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot ve svém regionu. Návrhy na udělení titulu mohou na základě Statusu uveřejněném na internetových stránkách Zlínského kraje a Slovákckého muzea od 1. října každého roku do 28. února roku následujícího předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy. Návrhy musí být v písemné a elektronické formě včetně obrazové dokumentace zasílány Slovákckému muzeu, které vypracovává kompletní nominační listy. Ty poté posuzuje jmenovaná odborná komise, kterou svolává předseda Kulturní komise Rady Zlínského kraje, jež svá doporučení na udělení titulu Radě předkládá.

V roce 2014 byli na toto ocenění nominováni: Josef Fryzelka z Vlachovic v oboru práce se dřevem – výroba bednářských výrobků, Jiří Lisý z Kroměříže v oboru práce se dřevem – řezbářství, soustružení, loutkářství, Josef Míšek z Hluku v oboru těžká krojová krejčovina, Antonín Moštěk z Vlčnova v oboru práce s hlinou – kamenina, hrnčičina, majolika a Marie Skrežinová ze Zlechova v oboru drobné zvykoslovné předměty – výroba umělých květin, vonic a věnců.

Odborná komise pro tradiční lidovou kulturu se na svém zasedání 2. července 2014 zabývala posouzením pěti nominovaných tvůrců a na základě jejího doporučení Rada Zlínského kraje schválila na svém jednání 25. srpna 2014 udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje za rok 2014 třem laureátům, za dokonalé ovládnutí dovedností, postupu technologie tradiční rukodělné výroby a za předávání těchto zkušeností budoucím generacím:

Marii Skrežinové (*1944), Antonínu Moštěkovi (*1941) a Josefu Fryzelkovi (*1956).

V roce 2014 byly Centrem péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje podány nominace Boženy Vráželové z Nového Hrozenkova v oboru práce se dřevem – štípaná dřevěná holubička a Josefa Fryzelky z Vlachovic v oboru práce se dřevem – výroba bednářských výrobků na titul Nositel tradice lidových řemesel, který od roku 2001 uděluje ministr kultury České republiky.

Doprovodné programy

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje mimo jiné pokračovalo i letos v přípravě tvořivých interaktivních programů pro děti i širokou veřejnost, nazvaných **Tvoříme v muzeu**, z nichž se v průběhu roku jako první uskutečnil únorový masopustní pořad „*Zabíjačková specialita nejsou jen jitrnice a jelita...*“ zaměřený na přípravu tradičních zabíjačkových omáček, které jsou spojeny se zpracováním a konzervováním masa a všech surovin, které vepř poskytl ke konci zimního období. Masité omáčky byly často konzumovány se speciálním škvarkovým pečivem, které bylo možné také v muzeu ochutnat. Návštěvníci se je mohli naučit podle receptů Zdeňky Talákové z Mařatic, Marty Kondrové z Vlčnova a Anny Káčerové z Huštěnovic. První březnová sobota nesla podtitul „*Smažte podle libosti – fašankové sladkosti!*“ Masopustem, který se konal šest týdnů před Velikonocemi, končila doba muzik, zábav a všech světských radovánek. Popeleční středou začínalo čtyřicetidenní období půstu. V minulosti se půst poctivě dodržoval, proto si lidé chtěli ještě do poslední chvíle užít zpěvu, tance a jídla. Hospodyňky se snažily co nejlépe pohostit příchozí *fašančáry*. Nejčastějším masopustním pečivem byly smažené koblihy a boží milosti, které pekařky vytvářely v různých geometrických tvarech, jako byly trojúhelníky, čtverce, obdélníky nebo hvězdy. Boží milosti se smažily, některé hospodyňky je však uměly připravit i pečené. Ke staršímu

typu pohoštění pak vedle milostí patřily dnes již méně známé trubičky z kynutého koblihového těsta plněné ušlehaným sněhem, které se smažily stejně jako koblihy. Dalším neobvyklým druhem pečiva byly smažené růže – obdoba božích milostí, tvořené řídkým těstem, do kterého se namáčela kovová forma. Svůj um a recepty představila Marta Kondrová starší z Vlčnova. V dubnu byl program spojený s blížícími se Velikonocemi zaměřený na tradiční jídla, která postupně mizí nejen z našich kuchyní, ale také z širokého povědomí. „*Báleše, amolety a jiná těsta – od tety ze Starého Města!*“ Báleše byly jedny z jednodušších sladkých jídel, která se smažila v každé domácnosti. Hlavně v době půstu, kdy se nevařilo maso, byla sladká jídla velmi oblíbená. Báleše z kynutého těsta se plnily nejvíce povidly a sypaly mákem a cukrem. Někde se připravovaly i na slano – se sýrem, nebo se plnily masem. Dalším ze sladkých jídel byly lévance, lívance. Byly také z kynutého řídkého těsta a smažily se na zvláštní pánvi s prohlubněmi – lívanečníku. V některých lokalitách se dělaly lívance větší na pánvi, stejně jako palačinky, omelety, amolety. Ty se připravovaly z litého nekynutého těsta a plnily se tvarohem, povidly, marmeládou nebo kysanou smetanou s cukrem. Květnový program „*Bílka, žlutky i skořápky, oběd bude jak z pohádky*“ vedly Marie Lekešová a Marie Hejdomáková z Hluku, které přítomným poradily, jak připravit rychlý a jednoduchý oběd či večeři. Například noky s vejcem, vaječný řízek či vajíčka v kyselém nálevu. Jarní období a hojnost vajíček dovolovaly připravit některé pokrmy náročné na spotřebu celých vajec, nebo jen bílků či žloutků. Kuchařky návštěvníky seznámily s podáváním hlávkového salátu s vařeným vejcem, uvařily noky s vejcem i starobylou vaječnobramborovou pomazánku, domácí majonézu z celých vajíček a zájemce naučily, jak se peče jednoduchá buchta k omáčkám či vajíčkové pomazance. Podzimní říjnový program s názvem „*Každé roční období, recepty nás zásobí!*“ nechal návštěvníky proniknout do tajů příprav tradičních pokrmů

Slovácka, se kterými jsme se mohli setkat už na předchozích gastronomických programech v muzeu. Za hojně účasti veřejnosti připravily kuchařky Zdeňka Taláková z Mařatic, Marta Kondrová z Vlčnova, Anna Káčerová a Ludmila Machová z Huštěnovic pochoutky, jako jsou manželstvo, nadívání, chumlanina i báleše nebo smažené růže, metyja či škvarková pomazánka. Tento program byl spojen s oslavou Dne Zlínského kraje, při kterém byl představen a pokřtěn druhý díl Kuchařky tradičních pokrmů na Slovácku autorského kolektivu pod vedením Renáty Polišenské, Marty Kondrové a Lenky Durďákové, v němž se objevila řada receptů představených právě v cyklu programů Tvoříme v muzeu. První listopadová sobota byla věnována netradičně, v rámci nově otevřené výstavy *Káva nebo Velké kouzlo malého zrnka*, kávě a zákuskům. Pořad nazvaný „*Ke kávičce zákusek, upečte si pamlsky!*“ nás zavedl do tajů výroby nejslavnějších zákusků, do kterých návštěvníky zasvětily studentky Střední školy průmyslové, hotelové a zdravotnické v Uherském Hradišti. V muzejním klubu pak přítomné seznámil se způsobem pražení kávy Jiří Plšek, hlavní pražič a spolumatel pražírny a obchodu s nabídkou plantážní kávy a espresso směsí Coffee-spot v Kudlovicích, jehož výklad byl spojen s ochutnávkou různých druhů káv. První prosincová sobota se nesla v podobném duchu, neboť návštěvníci mohli ochutnat jedny z nejstarších, ale také dodnes nejoblíbenějších typů vánočního cukroví, kterými jsou linecké koláčky nebo také čajové pečivo, vyfouklé rohlíčky, oříšky či ořechový řez se žloutkovou polevou. Výrobu těchto pochutin předváděly studentky a mistrové odborného výcviku oboru Cukrář ze Střední školy průmyslové, hotelové a zdravotnické v Uherském Hradišti. Cukroví doplnila ochutnávka melty a bílé kávy připravované v minulosti jako náhražka drahé pražené kávy. Sobotní dopoledne nazvané „*Naše cukroví vánoční, navodí pohodu sváteční!*“ přítomné přeneslo do posezení ve stylové kavárně „Na Staré střelnici“ zařízené v du-

chu období třicátých let 20. století a příjemně naladilo na nadcházející vánoční svátky.

Pracovníci muzea ke každému gastronomickému programu připravili malou kuchařku receptů, kterou si návštěvníci mohli

odnést s sebou a podle ní si tradiční recepty připravit doma. Zásluhou velké přízně návštěvníků (820 osob) bude Slovácké muzeum v těchto gastronomických programech pokračovat i v následujícím roce.

VÝBĚROVÝ PŘEHLED PUBLIKACÍ VYDANÝCH V ROCE 2014

70 let organizovaného šachu v Kunovicích. Kunovice: Vydáno nákladem ŠO Kunovice, 2014. 64 s.

Brožura seznamuje s historií a současností šachového oddílu v Kunovicích. Text doprovází cenné archivní fotografie.

Cyrilometodějské jubileum – Velehrad 2013: 1150 let s námi. Olomouc: Angelus Aureus, 2014. 181 s. ISBN 978-80-87247-17-4.

Pamětní publikace přibližuje přípravu a průběh oslav u příležitosti výročí 1150 let od příchodu Cyrila a Metoděje na Moravu.

Babičtí a ceronští vojáci I. světové války (Velké války) 1914–1918. [Babice]: [Obec Babice], 2014. 117 s.

Trojdílná monografie vydaná na paměť babických občanů. První díl pojednává o mužích, kteří bojovali v 1. světové válce a vrátili se z ní ke svým rodinám. Druhý díl je o padlých mužích; třetí díl se věnuje babickým vojákům, kteří vstoupili do československých legií.

BARTOŠÍKOVÁ, Alena. Třicet tři životních cest osobností a významných lidí města Uherského Brodu. Ilustrace Milan Bouda. [Veselí nad Moravou]: Vydavatelství Chludil, 2014. 197 s. : il., portréty. ISBN 978-80-87298-03-9.

Životní osudy pedagogů, odbojářů, hudebníků, folkloristů, spisovatelů, básníků a politiků – osobností a významných lidí, kteří žili, působili a svým způsobem ovlivnili společenský a kulturní život v Uherském Brodě.

BEDNAŘÍKOVÁ, Jarmila et al. Tajemná místa Velké Moravy opět promlouvají = Tajomné miesta Velkej Moravy opäť rozpravávajú: sborník sympozia. Osvětimany: Sdružení přátel Hradiska sv. Klimenta, 2014. 38 s.

Hradiska sv. Klimenta u Osvětiman a Starý hrad u Podbranče jsou dnes považována za zaniklá velkomoravská výšinná opevněná sídliště, kde proběhl archeologický výzkum před mnoha lety ve velmi omezeném rozsahu bez využití moderních nedestruktivních metod. Sborník z konference mapuje aktuální a objektivní informace o stavu obou lokalit a poukazuje na potřebu dalších archeologických průzkumů i odstranění vegetačního krytu na lokalitách.

BĚLČÍK MALANSKÝ, Jan. Můj rodný kraj. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2014. 140 s. ISBN 978-80-7326-237-2.

Básnická sbírka popisující krásy Hornácka, autorův vztah k rodině, prostředí, lidovému umění, ale také k vlasti. Knihu doplňuje CD, na kterém rodilí Hornáci recitují některé z veršů.

DRÁPALA, Daniel. *Venkovský obchod Moravy a Slezska: socio-ekonomické sondy.* 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014. 418 stran. Etnologická řada; svazek č. 8. ISBN 978-80-7325-356-1.

Monografie přináší ucelený pohled na základní formy maloobchodní směny uskutečňované od 18. do první poloviny 20. století ve venkovském prostředí Moravy a Slezska. Pozornost je soustředěna na aktéry směnných operací, jejich profesní strategie i normy chování.

FRYŠTÁK, Kvetoslav et al. *Uherské Hradiště.* [Uherské Hradiště]: Město Uherské Hradiště, 2014. 215 s. ISBN 978-80-87589-04-5.

Fotografický, česko-anglicko-německý průvodce městem Uherské Hradiště podává základní informace o městě. Představuje jeho partnerská města, ale také dějiny, architekturu, kulturu, sport a přírodu.

HABARTOVÁ, Romana. *Ke kořenům: péče o tradiční lidovou kulturu v Kunovicích : 50 let : Děcka z Kunovic.* Vyd. 1. Kunovice: Občanské sdružení „Kunovjan“: město Kunovice, 2014. 208 s. : il. ISBN 978-80-903743-3-1.

Jubilejní almanach k 50. výročí založení souboru Děcka z Kunovic seznamuje s vývojem krúžkařské činnosti v Kunovicích i počátky dětského folkloru. Uvádí osobnosti, které se podílely a podílí na formování folkloru ve městě. Nezapomíná ani na současné kolektivy, které navazují na odkaz Slovákčeho krúžku v Kunovicích. Publikace je doplněna četnými fotografiemi.

HALÍČEK, Jan. *Za též první vojny: Hrubá Vrbka 1914–1918.* Vyd. 1. [Boskovice]: Pro Obec Hrubá Vrbka vydalo nakl. Albert, 2014. 295 s. ISBN 978-80-7326-244-0.

Vzpomínková publikace zachycuje osudy vojáků z Hrubé Vrbky v kontextu všeobecných historických událostí. Autentické výpovědi, korespondence a dochované vzpomínky vojáků jsou doplněny vyobrazením množství dobových vojenských artefaktů. Pro lepší přiblížení doby, koloroval autor většinu černobílých fotografií. Knihu doplňuje obsáhlý soupis literatury a pramenů.

Hráli jsme s Josefem Poláchem: vzpomínky na primáše a muziku Dolňácko. Vyd. 1. [Buchlovice]: Veligrad, 2014. 119 s. ISBN 978-80-905279-5-9.

Kniha obsahuje vzpomínky na Cimbálovou muziku Dolňácko z Hluku a jejího primáše Josefa Polácha (1945–2012). Autorem výchozí životopisné statě mapující muzikantský příběh primáše je publicista Jiří Jílík. Do knihy pak svými vzpomínkami přispěla řada muzikantů a přátel nejen z Dolňácka, ale i dalších dvou cimbálových muzik, v nichž Josef Polách působil. Knihu doprovází množství archivních fotografií.

HELA, Vlastimil. *Hey Joe!: rekonstrukce skutečného příběhu amerického letce sestřeleného nad Bílými Karpaty 29. srpna 1944.* 1. vyd. Cheb: Svět křídel, 2014. 199 s. ISBN 978-80-87567-50-0.

Autor se pokouší o rekonstrukci skutečného příběhu amerického letce Josepha (Joe) E. Sallingse, jehož letoun byl sestřelen německými stíhači v letecké bitvě nad Bílými Karpaty dne 29. srpna 1944. Po seskoku padákem

ho našla moravská rodina, která se rozhodla ukrýt jej před německými okupanty.

HELA, Vlastimil et al. *Umírali i za naši svobodu, nezapomínáme--: letecká bitva nad Bílými Karpaty z 29. srpna 1944: fakta, fotografie, příběhy.* 1. vyd. Cheb: Svět křídel, 2014. 186 s. ISBN 978-80-87567-62-3.

Monografie vznikla u příležitosti 70. výročí letecké bitvy nad Bílými Karpaty, která se odehrála v srpnu 1944. Zachycuje její průběh formou faktografických údajů, dobových fotografií, úvah a příběhů.

HLADÍK, Marek. *Hospodárske zázemie Mikulčíc: sídelná štruktúra na strednom toku rieky Morava v 9. – 1. polovici 13. storočia.* 1. vyd. Brno: Archeologický ústav Akademie věd České republiky, 2014. 353 s. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno, sv. 48. ISBN 978-80-86023-44-1.

Práce shrnuje výsledky výzkumu zaměřeného na rekonstrukci obrazu sídelní struktury v hospodářském zázemí raně středověké centrální aglomerace Mikulčice-Valy a na postavení tohoto území v širším okolí středního toku Moravy.

HÖHN, Jiří. *Hudební nástroje IX. 1 část. Dlabané smyčcové nástroje: odborná publikace s přílohou filmového dokumentu.* Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2014. 111 s. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice. I. řada. Díl IX. ISBN 978-80-87261-93-4.

Publikace navazuje na edici Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice. První část se věnuje smyčcovým chordofonům s dlabaným korpusem, z nichž byly jako zástupné typy zvoleny ochlebký, korábek a jihlavské skřípky. Současně s dokumentací vlastní stavby byl proveden podrobný organologický popis zvolených nástrojových skupin a podrobné laboratorní měření akustických ozvů u skřípek. Zpráva z měření je součástí publikace. Součástí publikace je videodokument zaznamenávající vlastní stavbu nástrojů.

HRDOUŠEK, Vít et al. *Oskeruše: strom pro novou Evropu.* [Břeclav]: Petr Brázda - vydavatelství ve spolupráci s MAS Strážnicko, 2014. 237 s. ISBN 978-80-87387-28-3.

Základním cílem publikace je představit oskeruši a její význam z různých pohledů. Přináší mnoho praktických rad jak oskeruši pěstovat, starat se o ni, sklízet její ovoce či jak z jejích plodů připravit tradiční produkty.

JANČÁŘ, Josef. *Etnografie na Moravě a ve Slezsku v limitech 20. století.* Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2014. 119 s. ISBN 978-80-87261-92-7.

Stručný přehled o vývoji národopisu na Moravě a ve Slezsku je ohlédnutím za obdobím národopisného bádání ovlivněného osobností Antonína Václavíka. Větší část publikace je věnována folklorismu jako jednomu z předmětů bádání novodobé etnologie.

JANČÁŘ, Radek. *Bánov: kroniky promlouvají.* Vyd. 1. Bánov: Obec Bánov, 2014. 384 s. ISBN 978-80-260-6716-0.

Publikace seznamuje s historií obce Bánov. Podává informace nejen o dějinách bánovského školství, farnosti a kostela, ale také o spolkovém životě v obci. Popisuje bánovský kroj i lidové zvyky a tradice.

JANČÁŘ, Radek. *Bojovali za císaře pána: fakta a příběhy vojáků ze Slovácka v rakousko-uherské armádě.* Vyd. 1. Uherské Hradiště: Pro fy. Rado & Wan vydalo nakl. Ottobre 12, 2014. 319 s. ISBN 978-80-86528-56-4.

V každé vesnici nebo městě na Uherskohradištsku se nachází pomníky se jmény padlých vojáků z 1. světové války. Právě těmto pozapomenutým hrdinům se autor věnuje ve své publikaci, která obsahuje autentické deníkové záznamy vojáků a nikdy nepublikované fotografie přímo z fronty. Součástí je jmenný seznam všech padlých občanů bývalého okresu Uherské Hradiště, rozdělený podle jednotlivých měst a vesnic.

JAROČKÁ, Helena. *Gymnázium Uherské Hradiště.* Uherské Hradiště: Gymnázium Uherské Hradiště, 2014. 272 s. ISBN 978-80-260-5643-0.

Osudy gymnázia sepsané čtivou formou popisují historii školy od jejích počátků po současnost. Autorka, bývalá profesorka, čerpá z mnoha publikací i z ústních vypravování pamětníků. Publikace je doplněna fotografiemi.

JEŘÁBKOVÁ, Alena. *Lidová oděvní kultura: příspěvky k ikonografii, typologii a metodologii.* Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 271 s. Etnologické studie; 16. ISBN 978-80-210-6928-2.

Antologie textů o lidovém oděvu na Moravě, zvláště na Valašsku. Jsou zde hodnoceny písemné i obrazové prameny ke studiu lidového oděvu na Moravě od konce 18. století. Autorka se věnuje jak vývoji tohoto oděvu a typologii oděvních součástí, tak vnitřní diferenciaci krojových typů vzniklých různými sociálními postavením jejich nositelů a užitím k různým příležitostem.

JILÍK, Fanek. *Tajemství lásky.* 1. vyd. Buchlovice: Veligrad, 2014. 149 s. ISBN 978-80-905279-4-2.

Soubor povídek obsahuje výběr z textů, které autor publikoval v národopisném a vlastivědném časopise Malovaný kraj v letech 1969–1989 a jednu povídku uveřejněnou ve Slovácké jiskře. Součástí je rovněž nepublikovaný fejeton „Můj život s knihou“. Nechybí ani zhodnocení Jilíkovy tvorby dlouholetým členem redakční rady Malovaného kraje Emilem Kordiovským a etnologkou Romanou Habartovou.

JILÍK, Jiří. *Miško Eveno: byl jsem tu s vámi rád.* 1. vyd. [Buchlovice]: Veligrad, 2014. 179 s., [16] s. obr. příl. ISBN 978-80-905279-8-0.

Knihla věnovaná památce Moarche Eveno, malíře, rodáka z Bretaně, který našel svůj domov na Slovácku. Obsahuje jak vzpomínky přátel na život s Miškem, jak byl mezi kamarády nazýván, tak rozbor jeho malířské tvorby.

JONOVÁ, Jitka. *František Tomášek, kněz, katecheta, profesor a „ilegální biskup“: moravské působení Františka Tomáška.* 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2014. 120 s. ISBN 978-80-86157-43-6.

Monografie si klade za cíl osvětlit životní osudy Františka Tomáška před nástupem do pražské arcidiecéze. Vychází z dochovaných pramenů, ale především z osobních svědectví pamětníků Františka Tomáška.

KALINOVÁ, Alena. *Lidové podmalby na skle: sbírka Moravského zemského muzea = Hinterglasbilder: die Sammlung des Mährischen Landesmuseums = Reverse painting on glass: collection of the Moravian Museum.* Brno: Moravské zemské muzeum, 2014. 311 s.

ISBN 978-80-7028-417-9.

Katalog obrazů na skle ze sbírek Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně doplněný odborným textem o podmalbách na skle, jejich vývoji, technice a ikonografii.

KAPINUS, Miroslav. *Vršíček a jeho kamarádi. Ilustrace Jana Jurásková.* Vyd. 1. Třebíč : Ludmila Kapinusová v nakl. FiBox, 2014. 52 s. : il.

ISBN 978-80-85571-24-0.

Pohádkový příběh o dvou nezbedných vodnických kamarádech a jejich přátelích vznikl koncem šedesátých let minulého století. Tehdy je Miroslav Kapinus napsal pro své tři děti. Teprve v loňském roce se autorova manželka rozhodla příběhy vydat vlastním nákladem. Publikaci ilustracemi opatřila Jana Jurásková.

KONDROVÁ, Marta. *Chutě a vůně slovácké kuchyně: kuchařka tradičních pokrmů na Slovácku II.* Vyd. 1. V Uherském Hradišti: Region Slovácko, 2014. 166 s. ISBN 978-80-260-6829-7.

Kuchařská kniha je druhým dílem již vydané, úspěšné a během jednoho roku rozebnané Kuchařky tradičních pokrmů na Slovácku. Bohatě ilustrovaná publikace přináší generacemi prověřené tradiční recepty.

KOZUMPLÍK, Miloš et al. *Veselské kostely a drobné sakrální památky.* 1. vyd. Veselí nad Moravou: Veselské kulturní centrum, 2014. 287 s.

ISBN 978-80-905663-2-3.

První publikace zaměřená speciálně na veselské kostely. Neopomíjí ani menší a drobné sakrální památky na katastru města Veselí nad Moravou – věnuje se volně rozmístěným sochám, kapličkám, křížům a poklonám.

MADĚŘIČOVÁ, Anna a KÁČER, Jan. *Zazpívej, slavičku: 40 let soutěže dětských zpěváků lidových písní: Uherské Hradiště 1974–2014.* Uherské Hradiště: Klub kultury Uherské Hradiště, 2014. [34] s.

ISBN 978-80-260-6120-5.

Brožura mapující historii úspěšné soutěže Zazpívej, Slavičku zahrnuje vzpomínky porotců, muzikantů a účastníků soutěže. Součástí je nejen seznam vítězů jednotlivých ročníků, ale také drobný zpěvníček.

MALÍŘ, Jiří. *Občanská společnost na Moravě: spolky, strany, elity.* 1. vyd. Brno: Matice moravská, 2014. 484 s., viii s. obr. příl.

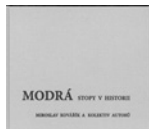
ISBN 978-80-87709-06-1.

Výbor z díla historika Jiřího Malíře, zaměřený na tři významné oblasti jeho badatelské práce – dějiny politického stranictví, dějiny občanské společnosti a dějiny vzdělání. Vybrané texty se zaměřují na dějiny Moravy období druhé poloviny 19. století a počátečních let 20. století (do 1. světové války) v širokých středoevropských souvislostech.

MIKŠÍČEK, Matěj. *Moravské národní pohádky*. V Brně: Jota, 2014. 229 s. ISBN 978-80-7462-735-4.

Moravské pohádky Matěje Mikšíčka jsou jedněmi z prvních sebraných pohádek na území Moravy, které postupně vycházely od roku 1843. Toto upravené vydání vychází z edice vydané mezi lety 1926 a 1928 nakladatelstvím I. L. Kober v Praze a obsahuje 41 klasických pohádek a legend.

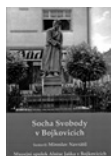
Modrá: stopy v historii. Modrá: Obec Modrá, 2014. 237 s.

Publikace byla vydána v rámci projektu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013 s názvem „Nezabúdajme na spoločnú históriu“. Prezentuje jak historii místa, kde se nachází dnešní Modrá, tak i historii a současnost obce samotné. Pojednává o tradičním odívání v obci, o historii dechové hudby a vinařství. Seznamuje s vybranými osobnostmi obce; součástí jsou povídky a pověsti.

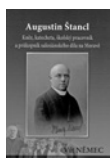
MUSIL, Rudolf. *Morava v době ledové: prostředí posledního glaciálu a metody jeho poznávání*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 228 s. ISBN 978-80-210-6364-8.

Souhrnná, multidisciplinárně pojatá publikace dokumentuje výjimečnost Moravy vzhledem k okolním územím, přičemž zdůrazňuje mimořádnou úlohu krasových oblastí. Autor věnuje pozornost skupinám savců žijících na Moravě koncem pleistocénu, a především změnám ekosystému vyvolaným migrací a vymíráním. Svůj výklad zakončuje přehledem nejdůležitějších moravských lokalit a výjimečných nálezů. Text doprovázejí barevné obrazové rekonstrukce zvířat, které malíř Petr Modlitba zhotovil přímo pro tuto knihu.

NAVRÁTIL, Miroslav, ed. *Socha Svobody v Bojkovicích*. V Bojkovicích: Muzejní spolek Aloise Jaška, [2014]. 50 s. ISBN 978-80-260-7352-9.

Brožura mapující nejen historii sochy Svobody v Bojkovicích, ale také osudy lidí podílejících se na jejím postavení doplněna dobovými fotografiemi.

NĚMEC, Vít. *Augustin Štancl: kněz, katecheta, školský pracovník a průkopník salesiánského díla na Moravě*. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2014. 203 s.

Publikace se věnuje životu a dílu kněze PhDr. Augustina Štancla, který podporoval české salesiány a jejich chovance finančně, radou i přímlovou na potřebných místech.

Obec Břestek slovem a obrazem. Vyd. 1. Brno: F.R.Z. agency, 2014. 167 s. ISBN 978-80-87332-83-2.

Publikace navazuje na vlastivědnou monografii o obci Břestek vydanou v roce 1991. Prostřednictvím barevných fotografií připomíná fakta z dávné historie a zaměřuje se zejména na popis událostí v obci od roku 1900 po současnost.

Obec Ořechov. Vyd. 1. [Brno]: Pro obec Ořechov vydalo vydavatelství F.R.Z. agency, 2014. 96 s. ISBN 978-80-87332-69-6.

Fotografické ohlédnutí za spolkovým a společenským děním v obci Ořechov. Barevné fotografie zachycují rovněž významné kulturní památky v obci.

OMELKOVÁ, Zdeňka. Zázvorek: [vzpomínání z učitelského života]. Uherské Hradiště: Tomáš Ježek - Ottobre 12, 2014. 143 s.

ISBN 978-80-86528-54-0.

Kniha vzpomínek Zdeňky Omelkové – pedagožky, jež působila na mnohých venkovských školách na Šumpersku a Slovácku a zakotvila na gymnáziu v Uherském Hradišti, kde vedla klub mladých autorů. Druhá část publikace zahrnuje autorské práce mladých studentů.

PAJER, Jiří. Stoletá píseň: zpěvačka Marie Procházková. Strážnice: Etnos, 2014. 399 s. ISBN 978-80-904622-9-8.

Životopis Marie Procházkové, zpěvačky lidových písní ze Strážnice obohacený o fotografie ze soukromého archivu. Monografie obsahuje rozbor zpěváckého repertoáru a tři stovky písní, které doplňují zpěvaččiny komentáře, kde si zaznamenávala, kdy píseň zpívala nebo od koho ji měla. Součástí knihy je CD s písněmi, které Marie Procházková nazpívala.

PERUTKOVÁ, Marie a KŘIVÁKOVÁ, Anna. Od nového vína do nového vína: Blatnice pod Svatým Antonínkem. Blatnice pod Svatým Antonínkem: Obec Blatnice pod Svatým Antonínkem, 2014. 215 s.

Kniha přibližuje každodenní těžký život v Blatnici pod Svatým Antonínkem v minulosti, ale také veselé chvíle zábavy při různých společenských, náboženských a rodinných událostech a oslavách našich předků. Připomíná a oživuje staré zvyky a zapomenuté dětské hry. Vše je doplněno množstvím fotografií. Závěr obsahuje zpěvník hodových písní.

POJSL, Miloslav. Velkomoravské otazníky. 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2014. 263 s.

ISBN 978-80-86157-44-3.

Publikace kriticky shrnuje dosavadní pohledy na několik otázek souvisejících s Velkou Moravou. Autor předkládá tři zásadní otazníky – problematiku kostela v Modré u Velehradu a nález hlaholského nápisu ve Starém Městě. Poslední otazník spatřuje v rekonstrukcích některých velkomoravských sakrálních staveb, jejich předpokládané provenienci a funkci. Cílem je snaha vyvolat seriózní diskuzi o velmi důležitých velkomoravských nálezech a jejich interpretaci.

POSPÍŠILOVÁ, Jana, ed. To sem čula na vlastní oči: tradiční vyprávění na nedašovském Závřší. 1. vyd. Valašské Klobouky: Muzejní společnost ve Valašských Kloboukách, 2014. 336 s. Laterňa; 4.

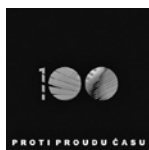
ISBN 978-80-87112-90-8.

Kniha přináší přepisy zvukových záznamů, které zaznamenala autorka a další sběratelé při etnografických výzkumech lidových tradic v sedmdesátých letech v etnografické oblasti Závřší, zvané také nedašovské Závřší. Knihu doplňuje seznam vypravěčů a slovník málo známých nářečních výrazů.

PROVODOVSKÝ, Robert a PROVODOVSKÁ, Veronika. Na Brezové tri ulice: Písňe z Brezové. Vyd. 1. Brezová: Občanské sdružení Kopretina Brezová, 2014. 205 s. ISBN 978-80-260-6312-4.

Jedinečný zpěvník obsahuje 180 táhlých, pracovních a tanečních písní z Brezové. Jedná se především o starobylé písně zpívané před rokem 1900, ale také písně novější, zpívané v rozmezí let 1910–1950. Autorem ručního přepisu textů, not, harmonizace i ilustračních kreseb je Ladislav Slabák.

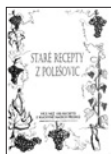
Proti proudu času: 100: [1914–2014]. Vyd. 1. Uherské Hradiště: Slovákcké muzeum v Uherském Hradišti, 2014. 199 s. ISBN 978-80-87671-17-7.

Obrázová publikace vydaná u příležitosti 100. výročí založení Slovákckého muzea provází dějinami muzea i města Uherské Hradiště. Černobílé i barevné fotografie jsou seřazeny proti proudu času od nejnovějších dějin muzea po jeho vznik.

ŘEPA, Milan. Moravané, Němci, Rakušané: vlasti moravských Němců v 19. století. Praha: Historický ústav, 2014. 261 s. Práce Historického ústavu AV ČR = Opera Institutu Historici Pragae. Řada A, Monographia; vol. 47. ISBN 978-80-7286-226-9.

Knihka navazuje na historikovu práci z roku 2001 Moravané nebo Češi? Vývoj českého národního vědomí na Moravě v 19. století. Tentokrát se však zaměřil na německé obyvatele Moravy. Sledoval, které společenské procesy, události a ideje formovaly kolektivní identitu moravských Němců – počínaje osvícenstvím přes napoleonské války, revoluční rok 1848, liberalismus šedesátých let, prusko-rakouskou válku v roce 1866 až po projevy radikálního německého nacionalismu na sklonku 19. století.

Staré recepty z Polešovic: více než 100 receptů z kuchyně našich předků. [eds. Jana Bílková a Ludmila Drobilová; ilustrace Michal Otrusina]. Polešovice: Folklorní sdružení Polešovice, 2014. 48 s.

Kuchařská knihka informuje o tom, co se dřív vařilo v Polešovicích. Editorokám se podařilo shromáždit více než sto receptů přímo z Polešovic. V závěru je připojen příběh a vyprávění vztahující se k receptům.

Svatopluk 1894–2014 : 120 let smíšeného pěveckého sboru Svatopluk v Uherském Hradišti / [redakční příprava: Magdalena Uhrová; foto Hana Adamcová a archiv sboru]. [Uherské Hradiště] : Smíšený pěvecký sbor Svatopluk, 2014. -- 17 s. : il.

Brožurka vydaná u příležitosti 120. výročí založení pěveckého sboru Svatopluk stručně seznamuje s dějinami sboru a jeho dirigenty. Důraz je kladen na historii sboru od roku 1994; nechybí přehled aktivit i členů v roce 2014.

TARCALOVÁ, Ludmila. Tradiční úprava hlavy II. 3. část. Úvazy tištěných šátků na Moravě: odborná publikace s přílohou filmového dokumentu. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2014. 149 s. + DVD. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice. III. řada Tradiční postupy lidového odívání. ISBN 978-80-87261-95-8.

Odborná publikace mapující způsoby vázání ženských šátků a s tím spojenou problematiku úpravy a pokrytí ženské hlavy. Pro zřetelnost typů

úvazů tureckých šátků byla vytvořena typologie, kde se setkávají podobné typy úvazů, které jsou na různých místech Moravy stejné. Jako doplněk k pojednání o úvazech jsou připojeny poznatky o nošení šátků a úpravě hlavy v jednotlivých regionech či lokalitách z období od konce 19. století do současnosti. Publikace je doplněna dobovými fotografiemi, součástí je také videodokument zaznamenávající vázání tureckých šátků v současnosti v určitých lokalitách.

TARCALOVÁ, Ludmila, VEČEŘOVÁ, Pavla a ŽIŽLAVSKÝ, Bořek. *Buchlovický kraj v proměnách času*. Buchlovice: Městys Buchlovice, 2014. 189 s. ISBN 978-80-260-5673-7.

Detailní popis kroje v průběhu několika století v Buchlovicích, Břestku a Stříbrnicích seznamuje s ikonografickými doklady tohoto lidového oděvu. Představuje jednotlivé součástky mužského, ženského a dětského kroje. Uvádí postup oblékání do kroje a krojové stylizace. Publikaci doprovází množství černobílých a barevných fotografií.

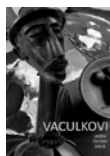
TOMEČEK, Radek. *Ozvěny Velké války na Uherskobrodsku*. Vyd. 1. V Uherském Brodě: Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, ©2014. 79 s. ISBN 978-80-904525-5-8.

Doprovodná publikace k výstavnímu projektu uherskobrodského muzea přibližuje nejen životy prostých vojáků na frontách 1. světové války, ale také vykresluje život civilních obyvatel na Uherskobrodsku se všemi těžkostmi a problémy, jež tato doba přinášela.

URBANOVÁ, Svatava et al. *Valašsko: historie a kultura*. Vyd. 1. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě (Centrum pro hospodářské a sociální dějiny a Ústav pro regionální studia), 2014. 591 s. ISBN 978-80-7464-499-3.

Kniha je výsledkem mezioborového setkání společenskovědních odborníků zabývajících se výzkumem valašského regionu. Soubor statí přináší nový pohled na valašskou problematiku, informuje o procesu valašské kolonizace a utváření populace moravského Valašska. Zabývá se krajinou a jejím uměleckým zobrazením, vztahy mezi literaturou a folklorem i architekturou Valašska.

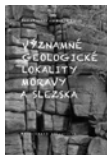
VACULKOVÁ, Ida et al. *Vaculkovi: umění čistého srdce*. Vyd. 1. V Uherském Hradišti: Slovácké muzeum, 2014. 157 s. ISBN 978-80-87671-16-0.

Katalog ke stejnojmenné výstavě představuje život i dílo Vladislava a Idy Vaculkových.

VELAN, Libor. *Jak chutná Východní Slovácko*. Vyd. 1. [Uherský Brod]: Prima Bilavčák, 2014. 150 s. ISBN 978-80-260-6703-0.

Netradiční kuchařská kniha představuje tradiční recepty z oblasti východního Slovácka. Shromážděné recepty jsou doplněny anglickým překladem a fotografiemi Libora Velana.

VÁVRA, Václav a ŠTELCL, Jindřich. *Významné geologické lokality Moravy a Slezska*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 287 s. ISBN 978-80-210-6715-8.

Knihla přibližuje detailnější geologickou stavbu východní části České republiky, tvořené dvěma geologicky odlišnými jednotkami – Českým masivem a Západními Karpaty.

Pojednání o celkem 71 lokalitách je rozděleno do pěti kapitol, strukturovaných podle éry jejich vzniku: proterozoikum, starší paleozoikum, mladší paleozoikum, mezozoikum a kenozoikum. U každé lokality je popsána geologická stavba jejího okolí, významné geologické jevy, přítomné horniny, minerály nebo fosilie.

ŽIŽLAVSKÝ, Bořek a BLAHA, Jiří. *Chřiby záhadné a mytické. Sv. 8 a 9, Chřiby - studánky vyprávějí příběhy I a II*. 1. vyd. Buchlovice: Veligrad, 2014. 103 s., 127 s. Expedice Chřiby. ISBN 978-80-905279-3-5, ISBN 978-80-905279-6-6.

Členům Expedice Chřiby se při toulkách přírodou podařilo nalézt více jak dvě stě dvacet studánek, pramenů i zbytků studánek v povodí celkem osmnácti chříbských toků. Právě těmto studánkám, ale také zaniklým jsou věnovány dvě doposud vydané publikace ze tří plánovaných.

VÝSTAVY SLOVÁCKÉHO MUZEA V ROCE 2014

HLAVNÍ BUDOVA:

Velký sál:

To nejlepší z archeologie. <i>100 let objevů a výzkumů na Uherskohradištsku</i>	21. 11. 2013–2. 3. 2014
Jsmě tu s Vámi 100 let, <i>k výročí založení muzea</i>	15. 5.–14. 9.
Stromečku, ustroj se, je Štědrý den	20. 11.–1. 2. 2015

Malý sál:

Krysáci	3. 10. 2013–5. 1. 2014
Slovácko před 100 lety, <i>Erwin Raupp, fotografie ze sbírek SM</i>	6. 2.–21. 4.
Zahrada snění, Josef Kiesewetter, <i>obrazy, kresby, grafika</i>	7. 5.–13. 7.
Peter Greenaway: Ejzenštejn v Guanajalu, <i>kresby k připravovanému filmu, výstava k LFŠ</i>	26. 7.–26. 8.
Jsmě tu s Vámi 100 let, <i>plakáty k výstavám Slováckého muzea</i>	30. 8.–28. 9.
Káva aneb velké kouzlo malého zrnka <i>ve spolupráci s Muzeem v Bruntále a Muzeem Ivančicka</i>	30. 10.–1. 2. 2015

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA:

Přízemní sál:

Usmívání Pavla Matušky, obrazy, kresby, řezby	10. 10. 2013–5. 1. 2014
René Hábl, Vlákno, obrazy a kresby	23. 1.–16. 3.
Božena Němcová: Babička <i>knihy a ilustrace, k 160. výročí vzniku rukopisu</i>	10. 4.–29. 6.
Alexandr Hackenschmied, <i>akvarely, kresby a fotografie</i>	17. 7.–19. 10.
Betlémy ze soukromých sbírek	6. 11.–11. 1. 2015

Velký sál:

Eduard Ovčáček, Ve zkratce II., <i>obrazy, grafika, plastiky</i>	10. 10. 2013–5. 1. 2014
Oldřich Tichý, obrazy	23. 1.–16. 3.
Kdo si hraje, nezlobí, <i>výtvarný projekt se ZUŠ v Uh. Hradišti</i>	10. 4.–29. 6.
Miloš Alexander Bazovský, obrazy, kresby <i>ze sbírky Galerie M. A. Bazovského v Trenčíně</i>	17. 7.–14. 9.
Vaculkovi, umění čistého srdce	16. 10.–11. 1. 2015

Malý sál:

Eduard Ovčáček, Ve zkratce II., <i>obrazy, grafika, plastiky</i>	10. 10. 2013–5. 1. 2014
Oldřich Tichý, obrazy	23. 1.–16. 3.
Kdo si hraje, nezlobí, <i>výtvarný projekt se ZUŠ v Uh. Hradišti</i>	10. 4.–29. 6.
Miloš Alexander Bazovský, obrazy, kresby <i>ze sbírky Galerie M. A. Bazovského v Trenčíně</i>	17. 7.–14. 9.
Vaculkovi, umění čistého srdce	16. 10.–11. 1. 2015

PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY:

Vampyrismus	1. 1.–31. 12.

LETECKÉ MUZEUM KUNOVICE:

Spadly z nebe. <i>Fragmenty letounů sestřelených nad Slováckem v roce 1944</i>	18. 5.–31. 10.
Nebeský traktor. Letoun Z-37 Čmelák	16. 6.–31. 8.

VÝSTAVY MIMO PROSTORY MUZEA:

Cyrilometodějský Velehrad <i>Turistické centrum Velehrad</i>	20. 12. 2013–31. 12. 2014
Nositelé Ceny Vladimíra Boučka 2005–2014, <i>Slovácké centrum kultury a tradic Uh. Hradiště</i>	24. 4.–30. 5.
„Zlaté dno“. Po stopách řemesel a průmyslu na Uherskohradištsku. <i>Státní okresní archiv Uherské Hradiště</i>	13.–30. 6.
Život za mřížemi, <i>objekt bývalé věznice v Uh. Hradišti</i>	13.–14. 9.
Slavnosti na Slovácku objektivem JUDr. Alexandra Tobka (1895–1955). <i>Městská galerie v Uničově</i>	2. 11. 2014–31. 1. 2015

NABÍDKOVÝ LIST PUBLIKACÍ A CD SLOVÁCKÉHO MUZEA V UHERSKÉM HRADIŠTI

MONOGRAFIE

VLASTIVĚDA UHERSKOHRADIŠŤSKO

Vydal: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně ve spolupráci se Slováckým muzeem v roce 1992, jako druhé upravené vydání 63. svazku v souboru Vlastivědy moravské.

Rozsah: 855 stran
C e n a: 69,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie; FROLCOVÁ, Milada:

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

Vydal: Slovácké muzeum v roce 1999

Rozsah: 107 stran
C e n a: 46,- Kč

SLOVÁCKÉ MUZEUM

Sestavil a redakčně upravil: Ivo Frolec

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2000

Rozsah: 152 stran
C e n a: 161,- Kč

GALUŠKA, Luděk; VAŠKOVÝCH, Miroslav:

PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2002

Rozsah: 143 stran
C e n a: 161,- Kč

ŠTAJNOCHR, Vítězslav: **PANNA MARIA DIVOTVŮRKYŇĚ**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2000

Rozsah: 326 stran, 298 obr.
C e n a: 403,- Kč

ČOUPKOVÁ, Magdalena:

NEJSTARŠÍ UHERSKOHRADIŠŤSKÁ MĚSTSKÁ KNIHA

Vydal: Státní okresní archiv a Slovácké muzeum v roce 2001

Rozsah: 159 stran
C e n a: 58,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila:
HODY S PRÁVEM NA UHERSKOHRADIŠŤSKU
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2008
Rozsah: 224 stran, barevné a černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-69-9
C e n a: 299,- Kč

Kolektiv autorů: **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – VSETÍNSKO**
Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2010 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.
Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.
Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010
Rozsah: 199 stran, barevné obr.
ISBN 978-80-86185-92-7
C e n a: 0,- Kč

Kolektiv autorů: **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – KROMĚŘÍŽSKO**
Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2011 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.
Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.
Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011
Rozsah: 247 stran, barevné obr.
ISBN 978-80-86185-96-5
C e n a: 0,- Kč

MĚŘÍNSKÝ, Zdeněk a kol.: **VÝROBNÍ A TECHNOLOGICKÉ ASPEKTY STŘEDOVĚKÝCH A RANĚ NOVOVĚKÝCH KOMOROVÝCH KACHLŮ**
Archaeologia mediaevalis Moraviae et Silesiana III/2011
Vydal: Masarykova univerzita v Brně v roce 2011
Rozsah: 85 stran, barevné a černobílé obrázky
ISBN 978-80-210-5540-7
C e n a: 150,- Kč

PROTI PROUDU ČASU: 100: [1914-2014].

Obrazová publikace vydaná u příležitosti 100. výročí založení Slováckého muzea provází dějinami muzea i města Uherské Hradiště.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 199 stran, barevné a černobílé obrázky

ISBN 978-80-87671-17-7

C e n a: 250,- Kč

KATALOGY K VÝSTAVÁM

ŠTAJNOCHR, Vítězslav: SVATÁ TROJICE

Katalog ze sbírek Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti v roce 2005

Rozsah: 99 stran

ISBN 80-86185-44-3

C e n a: 253,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila: MAPA KROJŮ NA SLOVÁCKU

Kresby: Petra Kalábová

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 40,- Kč

FLORIÁNOVÁ, Olga; HABARTOVÁ, Romana; KONDROVÁ, Marta:

KERAMICKÁ VÝROBA VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: brožura (46 stran, barev. il.) + 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 80,- Kč

HABARTOVÁ, Romana: **LIDOVÍ MALÍŘI RODU HÁNŮ**

Z BLATNICE POD SVATÝM ANTONÍNEM.

AJ, TO SŮ MALÉŘI OD BOHA SAMÉHO

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 245 stran

ISBN 978-80-86185-59-0

C e n a: 345,- Kč

FROLCOVÁ, Milada; PELIKÁN, Jaroslav: **MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM LITÉ MEDAILE, PLAKETY A DROBNÉ PLASTIKY. UHERSKÉ HRADIŠTĚ 1988–2009**

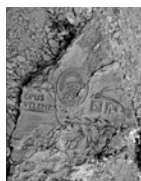
Katalog je obrazovým ohlédnutím za deseti ročníky sympozia lité medaile.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 112 stran, barevné a černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-84-2

C e n a: 0,- Kč

Kolektiv autorů: **OPUS VELEHRADENSIS – ZNAMENÍ NADĚJE**
Katalog k výstavě plastik akademického sochaře Otмара Olivy a fotografií MUDr. Jiřího Rohela.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 127 stran, barevné a černobílé foto

ISBN 978-80-86185-80-4

C e n a: 219,- Kč

HABARTOVÁ, Romana a kol.: **FRANTIŠEK KRETZ (1859–1929) – SBĚRATEL, NÁRODOPISEC, NOVINÁŘ**

Katalog navazuje na výpravnou výstavu Veteš nebo poklad? František Kretz a Slovácké muzeum.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 204 stran, 253 barev. obr.

ISBN 978-80-86185-82-8

C e n a: 156,- Kč

VACULKOVÁ, Ida et al. **VACULKOVÍ: UMĚNÍ ČISTÉHO SRDCE.** [Texty Milada Frolcová ... et al.]

Katalog ke stejnojmenné výstavě představuje život i dílo Vladislava a Idy Vaculkových.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 157 stran, 253 barev. obr.

ISBN 978-80-87671-16-0

C e n a: 190,- Kč

PRŮVODCE

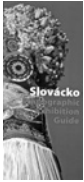
TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta. **PRŮVODCE NÁRODOPISNOU EXPOZICÍ SLOVÁCKO**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

ISBN: 978-80-87671-11-5

Rozsah: 46 stran

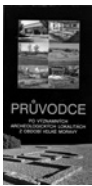
C e n a: 20,- Kč

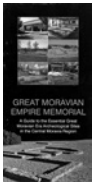
TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta.
SLOVÁCKO ETHNOGRAPHIC EXHIBITION GUIDE
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014
ISBN: 978-80-87671-14-6
Rozsah: 46 stran
C e n a: 20,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta. **FÜHRER DURCH DIE ETHNOGRAFISCHE AUSSTELLUNG MÄHRISCHE SLOWAKEI**
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014
ISBN: 978-80-87671-13-9
Rozsah: 46 stran
C e n a: 20,- Kč

VAŠKOVÝCH, Miroslav: **PRŮVODCE PO VÝZNAMNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH LOKALITÁCH OBDOBÍ VELKÉ MORAVY**
Vydal: Slovácké muzeum a Zlínský kraj v roce 2002
Rozsah: 14 stran
C e n a: 15,- Kč

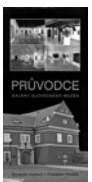
VAŠKOVÝCH, Miroslav. **GREAT MORAVIAN EMPIRE MEMORIAL: A GUIDE TO THE ESSENTIAL GREAT MORAVIAN ERA ARCHEOLOGICAL SITES IN THE CENTRAL MORAVIA REGION**
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005
Rozsah: 10 stran
C e n a: 15,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila:
PRŮVODCE ZEMĚDĚLSKÝMI USEDLOSTMI Č. P. 90 A 93
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003
ISBN: 80-86185-22-2
Rozsah: 10 stran
C e n a: 15,- Kč

FROLEC, Ivo:
PRŮVODCE STÁLOU EXPOZICÍ VESNICKÉHO KOVÁŘSTVÍ
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003
ISBN: 80-86185-23-0
Rozsah: 21 stran
C e n a: 15,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie:
PRŮVODCE GALERIÍ SLOVÁCKÉHO MUZEA
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005
ISBN: 80-86185-45-1
Rozsah: 13 stran
C e n a: 15,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie a FROLCOVÁ, Milada.
A GUIDE TO THE GALLERY OF THE SLOVÁCKÉ MUSEUM

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

ISBN: 80-86185-49-4

Rozsah: 13 stran

C e n a: 15,- Kč

GALUŠKA, Luděk; FROLEC, Ivo; VAŠKOVÝCH, Miroslav:

PRŮVODCE EXPOZICÍ VELKÁ MORAVA

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

ISBN: 978-80-86185-85-9

Rozsah: 28 stran

C e n a: 15,- Kč

CD

VAŠKOVÝCH, Miroslav; ČÍHAL, Robert: **VELKÁ MORAVA – CD**

Multimediální dvojjazýčné

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

C e n a: 267,- Kč

STUDIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

ZVYKY A OBYČEJE SOCIOPROFESNÍCH SKUPIN

Studie Slováckého muzea č. 10/2005

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 251 stran

ISBN 80-86185-48-6

C e n a: 81,- Kč

DARY A OBDAROVÁNÍ

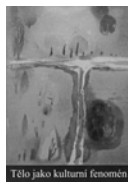
Studie Slováckého muzea č. 12/2007

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 246 stran

ISBN 978-80-86185-60-6

C e n a: 115,- Kč

TĚLO JAKO KULTURNÍ FENOMÉN:

JÁ NEJSEM DŘEVO, JSEM DUCH A TĚLO

Studie Slováckého muzea č. 14/2010

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010

Rozsah: 196 stran

ISBN 978-80-86185-89-7

C e n a: 173,- Kč

**AGRÁRNÍ STRANA A JEJÍ ZÁJMOVÉ,
DRUŽSTEVNÍ A PENĚŽNÍ ORGANIZACE**

Studie Slovákého muzea č. 15/2010

Vydal: Slováké muzeum v roce 2010

Rozsah: 226 stran

ISBN 978-80-86185-90-3

C e n a: 0,- Kč

**SVĚT MUŽŮ A ŽEN. MUŽ A ŽENA
VE SVĚDECTVÍCH LIDOVÝCH TRADIC**

Studie Slovákého muzea č. 16/2011

Vydal: Slováké muzeum v roce 2011

Rozsah: 283 stran

ISBN 978-80-86185-97-2

C e n a: 115,- Kč

**REGIONÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI POLITIKY AGRÁRNÍ STRANY
V OBDOBÍ PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY**

Studie Slovákého muzea č. 17/2012

Vydal: Slováké muzeum v roce 2012

Rozsah: 245 stran

ISBN 978-80-87671-01-6

C e n a: 0,- Kč

ZOOMORFNÍ TEMATIKA V LIDOVÉ TRADICI

Studie Slovákého muzea č. 18/2013

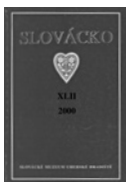
Vydal: Slováké muzeum v roce 2013

Rozsah: 413 stran

ISBN 978-80-87671-07-8

C e n a: 150,- Kč

**SLOVÁCKO – SPOLEČENSKOVĚDNÍ RECENZOVANÝ
ČASOPIS PRO MORAVSKO-SLOVENSKÉ POMEZÍ**

SLOVÁCKO 2000, ročník XLII

Vydal: Slováké muzeum v roce 2001

Rozsah: 332 stran

ISBN 80-86185-13-3

C e n a: 46,- Kč

SLOVÁCKO 2001, ročník XLIII

Vydal: Slováké muzeum v roce 2002

Rozsah: 292 stran

ISBN 80-86185-17-6

C e n a: 58,- Kč

SLOVÁCKO 2002, ročník XLIV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003

Rozsah: 392 stran

ISBN 80-86185-20-6

C e n a: 81,- Kč

SLOVÁCKO 2003, ročník XLV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2004

Rozsah: 331 stran

ISBN 80-86185-28-1

C e n a: 81,- Kč

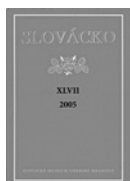
SLOVÁCKO 2004, ročník XLVI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

Rozsah: 364 stran, barev. obr.

ISBN 80-86185-41-9

C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2005, ročník XLVII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 380 stran, černobílé obr.

ISBN 80-86185-50-8

C e n a: 115,- Kč

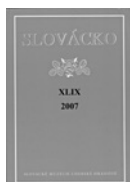
SLOVÁCKO 2006, ročník XLVIII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 360 stran, černobílé obr.

ISBN 80-86185-37-0

C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2007, ročník XLIX

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2008

Rozsah: 404 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-62-0

C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2008, ročník L

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 432 stran, černobílé a barevné obr.

ISBN 978-80-86185-75-0

C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2009, ročník LI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010

Rozsah: 377 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-86-6

C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2010, ročník LII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011

Rozsah: 356 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-91-0

C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2011, ročník LIII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2012

Rozsah: 423 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-99-6

C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2012, ročník LIV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2013

Rozsah: 413 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-87671-05-4

C e n a: 173,- Kč

SLOVÁCKO 2013, ročník LV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 423 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-87671-15-3

C e n a: 175,- Kč

TECHNICKÉ POKYNY REDAKCE PRO PUBLIKOVÁNÍ V ČASOPISU SLOVÁCKO

- příspěvek je nutné odevzdat v elektronické podobě v textovém editoru Word
- fotografická příloha: v elektronické podobě nejlépe ve formátu JPG (rozlišení alespoň 300 dpi), případně originál fotografie v papírové podobě (redakce zajistí naskenování či přefocení)
- písmo: Times New Roman
- název příspěvku: velikost 12 tučně, verzálkou
- jméno, příjmení, název instituce: velikost 12 kurzíva
- anotace příspěvku: česky několika větami před článkem
- text: velikost 12
- odstavce: zarovnání vlevo, řádkování 1,5
- poznámky, seznam literatury a prameny: za článkem
- forma bibliografické citace viz www.slovackemuzeum.cz/doc/107/
- autobiografický údaj za studií: kurzívou titul, jméno a příjmení, rok narození, pracoviště a odborný zájem
- popis foto: popiska, místo, datace, autor foto či kresby (vzor): Hodový průvod, Staré Město 1999. Foto L. Tarcalová.
- maximální rozsah studie 36 000 znaků (včetně mezer)
- maximální rozsah zprávy 10 000 znaků (včetně mezer)
- české resumé v rozsahu do 1800 znaků (včetně mezer)

